

העולם הזה

עלילות מומקה קדר שזכה לשליחות לאומית

המשווד הנודד

בשליחות האומה

מחיות כפיים פונטאניות. זהו גילוי אחד מרבים שהדמנו כי כשם זה יש לי הרגשה כי לאור הסבב הקיים בארץ תהיה לנו הפתעה בכחירות השנה. הנוער אשר לא השתתף במלחמת העצמאות וגם ממלחמת סיני טעם רק נצחון קל, יבחר ב"הירות". אינני צריך להסביר מה פירוש התגברות הירות. לדעתי יש לפתוח בחזית נגדית כללית כרי לרוב את הנוער התועה.

חזירה למבצר
שבוונכם, שאינו פוסט כמעט על כל נושא הקשור בחיי המדינה והאזרח, לא מצא לחנוץ לגעת עד כה בפרשה זו ששמה, קול ישראל, נראה לי שאל נושא זה יש להתייחס את הדיבור. האם כתביכם, שהצליחו לחזור למלחמות המסוכנות והמכוננות ביותר, אינם מצליחים לחזור למבצר שירות התע"מ ספר אחד של מפתח?

ש. יהלום, ניריורק
מדוע חושב הקורא הלום כי הכתיבה על שיעסום תהיה משעממת פחות מהנושא עצמו?

הועד הסכים

לסידרת מכתבי קוראים שפרסמתם תחת הכותרת, "חשש את הסטוט" (העולם הזה 1124), ברצוני להעיר: אין טעם לחפש את הסטוט. הוא לא הונכר במילה וחצי מילה במכתבי שפורסם בליוון העולם הזה (1127) ולא בשום אינפורמציה אחרת שמסרתם. בפרוטוקול מסיבות הוועד שנתמנתה לבי דוק את ההאשמות נגד בנעמי יפה ברבר הירונה מ.נחל פעילות נדל"ש, מצוייה חוד עתה הבאה של מר יפה: יוצאנו בשעה 3:00 אחר הצהריים, הזמן שהיה לרשותי היה קצר ואמנם ירדתי מן המצדה עם חשכה. ועד מדיכני נדנע, בתל-אביב, שנציגו השתתף בוועד. הסכים לפטור יפה.

אורי אורן, דובר משרד החנוך, ירושלים
הסטוט לא הונכר במכתבו של הקורא אורן כי אם בין האשמות שהושמעו בו אונן המדריך יפה בשעת פטוריו, כפי שמסר העולם הזה (1126).

בעיות משפטיות

כסטרנט למשפטים, הפין אני להעיר על כתבתכם, "תיק משפט רצח" (העולם הזה 1126): ראשית, לא הבנתי את המניע של הרוצה, יוסף עזארי, בכתבת כי פילגשו שעברה בשבילי חזרה אליי, לאחר שבעלה תבע אותה בחורה. מדוע היה עליו לרצח? אינו זה נהוג כי אדם ירצה מקור לרונחם. ללא כל סיבה מספקת. מאידך, נראה לי כי חיו לשופטי בית-המשפט המחוזי בחיפה סיבות טובות יותר לזכות את הנאשם ה"שני" רובינשטיין, אותו לא הוכרעם בכי כתבתם אחרי הכל. כיצד אפשר לזכות להלוויין אדם, כששני אנשים לפחות מעידים נגדו?

חיים גרינשפן, ירושלים
עזארי רצח את פילגשו תחיה לאחר שזו האחרונה פסחה על שני הסעיפים, לא רצח תה לחזור לא אליי ולא אל בעלה. שלושת שופטי בית-המשפט המחוזי זיכו את רובינשטיין, מאחר והיה ספק סביר לגבי מהי מנות עדותו של המודיע המשטרה יוסף מחמוד מונהג, העד העיקרי עליו הבססה התביעה.

לא צלחת מעופפת

קראנו את הכתבה, "מי רצה את שועז" (העולם הזה 1127) ונדעונו. כעדים היחידים הים העלולים לעזור בפעילות התעלומה ברי צוננו להציג בפנינו

פלוסצקי

כס את השאלות הי באות: מהו העובד דתי לפיה אתם טוענים כי אנו סוחרים זה את זה בפי רמים רבים? מי אמר לכם שראינו את הרמויות החשורות בוסם הרצח, בו כומו שבעותנו כי משטרה מסרנו כי ראינום בכוקר, בי שעה תשע?

האמת היא: את הרמויות החשורות לא ראינו בשבילי, אלא בשבילי הנחלה, אלא בשבילי הפולגה, מתוך המע-

רבי של החר: המקום עליו הצבענו בשעת הי שחזור אינו מרוחק אלא 80 מטר בלבד ממקום הרצח; מכיון שבעה אנשים המשיכו נעים כי מה שראינו לא חזינו בהקפי, או בנוסח של הצלחות המעופפות.

ברור כשש שיר ערבים היתה ברצח, לא ברור רק אם היו אלה מסומים או מסתגנים.

יעקב פלוסצקי, בשם רואי הצלחות המעופפות במצדה, פתח-הקוק

העולם הזה הסתמך ביתוחו בנקודה זו על הדעות המשטרה שהוגדרו בכתבה כבלתי מעוררות אסון.

ביום הרביעי, 27.5.59, בשעה 8.30 בערב, ירצה **אורי אבנרי** על הנושא: **"פאשיזם עברי"**

במועדון הלאומי ע"ש קלוזנר, ברחוב שלמה המלך 95, תל-אביב.

מבעד עד השער
...סורסוק קוראים אצלכם משהו חיובי. סדרת הכתבות, "פני ישראל" (העולם הזה 1124) היתה במקום ולעניין. אולי אפשר לחלוק על בחירת מערכת העולם הזה, אבל העובדה נשארת עובדה — לא עסקנים ולא מארגני-בימות-בידור בתל-אביב הם חוגגני הנהל-עצמאות. העם שהביא את העצמאות היא הנושא הראשון לחגיגות אלה.

קבוצת צברים, צה"ל
מרוע אתם מראים היילים במעצד על שער השבועון בעוד שפנימו אין להם זכר? אתם חושבים שאנחנו לא שווים כתבת? אהד הצועדים, צה"ל

קישור בגבול

מסירת דברי בכתבתכם לקראת יום העצמאות (העולם הזה 1124), היתה מסולפת. לא אמרתי, "יום העצמאות? לדעתי כל הי הופעות המפגשות. כולל המצעים, ריקות מוחין" אמרתי "ש" אני מצטער שמצער צה"ל הפך להיות האירוע המרכזי בי חג העצמאות, היות ולי גורם החג כי פוק נפשי ולא חזון תי.

קרביץ

כיום פנים לא הדגשתי כי, עניין המזרח השבוי לי כיווד. מתאורכם התקבל משום מה, כי ביליתי את רוב זמני בשכיבה על המיטה. גם עובדה זו אינה נכונה. אנכי מורנו של קצין הקשור וצידו שיר לצה"ל ולא לאר"ם.

אברהם קרביץ, חיפה
כתב העולם הזה, שדקס את דברי הקורא קרביץ בו במקום, עדיין סבור כי מסר את הדברים כהויות.

פרסומת אטומית

פצצת האטום שלא התפוצצה (העולם הזה 1124) עללה לדעתי להביא לתוצאות המור רות ביותר. אין זה כוד כי בהתחרות על זיון המורח התיכנו נמנעו המעצמות הנדרות בעקשנות מלהיכנס למרוץ האטומי. ארי צותיהכרית, שהודיעה על כוונתה לזיון את תורכיה ויוון בפילגם בעלי ראש אטומי, נסוגה מכוננה זו מיד לאחר שהוכררו לה התוצאות האפשריות.

עכשיו, לאחר שישאל נחנה פרסום כת רב לכור האטומי שלה, תור הדגשת הצד הצבאי (שאיננו) של הכור — נפרץ הסכר. מרוץ זיון, המבוסס בעיקר על היסטרית של עמים, אינו זקוק ליותר מכך. מתחני מתי יוודע לנו כי לרעים או לעיראק יש כבר פצצה אטומית.

האינכם טועים במקצת? אכור אטומי הוא פתח לתעשייה אטומית, שהיא פתח לזיון אטומי, שהוא פתח ל...

יובל אלעד, תל-אביב
יישר כוח לעורך. פצצות הפרסומת של שמעון פרס אינו מותרות טעם טוב בפה כשהן מחומשות בחומר-נפץ אטומי. הנני חזון שמישהו יכביר לאותו מנהל משרד הכתהון ברימוס כי רצוי מאד אמנם ש"פא"י תשמור את הרוב שלה בהסתדרות ודבר בו אני תומך בכל ליביו, אך רצוי לא פחות לשמור על סרופורציה מתקבלת על הדעת בין המציאות והפרסומת.

שמעון יורעלי, נצרת

דיכוכ אידימים

תבוא עליכם הברכה על שפתחתם את הפה למורה האלים. סדרת הנילוים על שלטון הרודנות של שלום לויון (העולם הזה 1124) ראויים להדפסה בצורת קונס רסים שיופצו בין המורים. אכתוב לכם פרטים רבים שרם פרסמתם, פרטים על ככלו של המורה...

מורה אלמוני, טיבות תל-אביב
מרוע לא הזכרתם במאמרים את הפרשה המחפירה שקרורה דמי נמיעה למורים? זוהי רק אחת הפרשות הרבות שלא הוזכרו בי מאמרים על שלום לויון.

מורה לא צעירה, ירושלים
העולם הזה כלל בשלושת המאמרים שי פרסם אודות משטר הרודנות בהסתדרות המורים את מרבית הפרטים הניתנים לפרט סוס. ברור שאי-אפשר היה לגעת בכל פרט ופרט ממסתת העניינים של המורה העברי.

אני לחזן את ידי עורכי העולם הזה. חבל שמשטר המור ששורר בהסתדרות מונע בעדי להוסיף על הפרטים שפרסמתם... מורה, באר-שבע

מימחיות אזרחית

הנדון: "רצח באמצעות עתון" (העולם הזה 1127): לא קיים בישראל אדם שהאמין לכותרת הרעשנית כמעריב" כי ציון סלר מוטן מוכר להורות ברצח אשתו. בחקירה פרטת שמהללי בין 30 מירידי לא נמצא אפילו אחד שהאמין לספור הנ"ל. רצוי מאוד שצנני המשטרה ידעו כי רצח הפשוט יש וזה שכל משל "המומחים הנדריים" שלהם...

א. מסלון, תל-אביב

חזית נגדית

נכתחי בהצגת קולנוע וכיומן הופיע מנחם בגין, מנהיג תנועת החרות. פרצו

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כחו

עורך משנה:
רוב איתו

עורך כתוב:
סילבי סטה

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:

בשנה ברדיין, שיע נלור, לילי נלור, דוד הורוביץ, רוגי ורד, אברהם חרסון, יוסף אברהמי, אביבה סמך, עמס קינן, שלמה קרן.

העתון הנקרא ביותר במדינה

רחוב גליסון 8, תל-אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136. מען למברקים: "עולמפרט". המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 31139. ההפצה: דוד טופל ובניו, תל-אביב. המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

מלכת המיס 1959

שוב החלה עונת-הרחצה. שוב נזהרים המונים לחופי הים של ישראל — מאילת כדרום עד נהריה בצפון, מטבריה וסדרם במזרח ועד מנטורה ואשקלון במערב. שוב מרחפת בכל חוף השאלה: מי הנאה בכנות-המים?

בשנה שעברה נתן הבוחר הישראלי את התשובה: בנשף מפואר במלון "רמתי-אביב", נבחרה יהודית מזרחי מתל-אביב, מלכת המיס של ישראל לשנת 1958. מתוך מאות המועמדות, נבחרה המלכה וסגניתיה (ראה תמונה), בבחירות גלויות וישירות, על ידי הקהל עצמו. מה שקרה מאז, מסופר מעל דפי העתונות של הצייתריסר ארצות, וגם מעל דפי "העולם הזה".

יהודית מזרחי זכתה לסיור מפואר בארצות השוכנות לחופי הים-התיכון. היא נתקבלה בכל מקום עליידי אישים רמי-מעלה, נפגשה

עם כוכבי-קולנוע ואנשי חברה, הביאה דרישת-שלום חיה לנוער של אותן ארצות.

עתה הגיע המועד לבחור במלכה חדשה, לשנת 1959, ומערכת "העולם הזה" מציגה שוב את השאלה: מי היפה בכנות המיס של ישראל? כתירה-מלכות מחכה לזו שתסמל את הרעננות של הדור הצעיר ואת מרוות-החיים של העם השוכן על חופי ימים. גם לה מצפה סיור מקיף ורבי-אירועים בעולם. ואילו לסגניתיה מובטחים פרסים וקריירה.

כיצד תיבחר המלכה? כל צעירה יכולה להגיש את מועמדותה. כל אשר עליה לעשות הוא, להמציא החל מהשבוע לוועדת השופטים של התחרות, ת.ד. 136, תל-אביב, תצלום שלה בכנרדים, כצירוף שמה, כתובתה המלאה, גילה ותיאור קצר של חייה. אם אין בידה תצלום הנראה כמתאים להתחרות זו, יכולה היא לשלוח את הפרטים הנ"ל לוועדת-השופטים, וזו תדאג לצלמה. צלמי התחרות ישוטטו גם בחופי הארץ, יצלמו מרי שבוע בשבוע מתרחצות שתיראנה להם כמועמדות מתאימות.

השנה, כמו בשנה שעברה, יקבעו אך ורק תכונותיה האישיות של המועמדת. הבחירה תהיה שוב בידי הקהל בלבד, בהצבעה פומבית, גלויה וישירה. למלכה מובטחות חוויות נעימות לרוב ומסע-היכרות בעל ערך חינוכי ולאומי.

אולם אם בשנה שעברה שאלו את עצמם אנשי תל-אביב ואשקלון, אילת ונהריה — מי תהיה מלכת המיס של ישראל, הרי שעתה שואלים את אותה השאלה גם בברצלונה ובפאריס, ברומא, באתונה ובאיסטני בול. כי חילופי נציגות על פני הים המקשר יהפכו מעתה משורת בין הנוער של ארצות אלה.

מאמרו של עורך „העולם הזה“ בעתונו של ז'אן-פול סארטר בפאריס

„דגל חדש“

רבים, ביניהם ז'אן-פול סארטר, וכי בפגישה זו נתבקש העורך להכין במיוחד עבור קוראי העתון מאמר ממצה על רעיונותיו. המערכת הוסיפה כי הרעיון השמי צריך לעבור ענין בעולם וכי הוא בעל חשיבות מרובה לעתיד ישראל.

מאמר זה של עורך „העולם הזה“ פורסם בגליון האחרון של „זה טאם מודרן“, בעריכת ז'אן-פול סארטר, הירחון האינ-טלקטואלי החשוב ביותר באירופה. בהקדמה מיוחדת ציינה המערכת כי עורך „העולם הזה“ נפגש בפאריס עם אישים

ז'אן-פול סארטר

החבר אפשר להגשים מטרות רחוקות — השתמשו בה אם רצונכם להצליח! הם לא ידעו כי דור שלם חדש של משוררים, הוגידות, קצינים ומהפכנים התכוננו או להניח את היסוד לתנועה לאומית ערבית חדשה ואדירת-תנועה.

כך קרה שהציונות לא ראתה אפילו את הברירה. מעולם לא בחרה את בחירתה במלוא ההכרה. אולם שלא-בהכרה הותחה הקו העתידי עלידי הרצל עצמו במדינת היהודים. אחד מקטעיה, המצוטט רק לעתים רחוקות מאד, אומר: „ארץ-ישראל היא מולדתנו ההיסטורית הבלתי-נשכחת... שם נהנה חלק מן החומה של אירופה נגד אסיה. גשר שם כעמוד קדמית של התרבות נגד הברבריות.“ תרבות משמעה, כאן, תרבות אירופית. ברבריות פירושה ברבריות ערבית.

בנאום הפתיחה לקונגרס הציוני הראשון, שהתכנס בבאול ב-1897, אמר הרצל: „ישב יהודים (בארץ-ישראל) יגרום מן הסתם גם לשיפור מצבם של הנוצרים במזרח.“ במשפט זה, ביקש בגלוי-לב את עזרתן של המעצמות האימפריאליסטיות של אירופה.

כך, עוד בימי הראשית של הציונות, הונח היסוד לתהליך שהטיל את צלו לאחר מכן על כל גורל הציונות, ושהוא העובדה העיקרית של היום: שתי תנועות לאומיות, בעלות דחיפה מהפכנית עצומה, החלו בעת ובעונה אחת במיצעד להגשמת מטרותיהן באותו שטח עצמו. הן היו כמו שתי רכבות שזעו במהירות גוברת והולכת מכיוונים הפוכים, לקראת התנגשות על אותה מסילה.

בתיאוריה, היתה קיימת האפשרות לשלב את שתי הרכבות לרכבת אחת, לחבר את כוחותיהן לעוצמה אדירה. למעשה לא היתה אפשרות זו קיימת, מפני שהציונות, בגלל מוצאה ורוחה, לא הבחינה כלל לא בסיכוי ולא בסכנה.

★ ★ ★

שנת 1917 עלה רעיון מזהיר בלב הממשלה הבריטית: להבטיח ליהודים „בית לאומי“ בארץ-ישראל, כדי להפריד בין ארץ-ישראל וסוריה (שהובטחה לצרפתים) ולהשאיר בידי הבריטים את המוצא הטבעי של הגנפט העיראקי אל הים התיכון. הציונים קיבלו בהתלהבות את הצהרת בלפור, בה ראו ברית בינם לבין כוחה של אירופה. באותם הימים כבר הבחינו, אפילו המתושבים המזרח-אירופיים בארץ-ישראל, בגילויים הראשונים של הלאומיות הערבית. הם יכלו לראות בה רק אויב טבעי לציונות, מכשול שיש לסלקו מן הדרך לפני שארץ-ישראל תוכל להיות למדינה יהודית.

אינטרמצו רומנטי אך חסר כל תועלת סופק עלידי פגישה בין הד"ר חיים וייצמן לבין האמיר הערבי פייסאל, בחסותו האדיבה של אותו סוכן בריטי מפורסם, טי. אי. לורנס. הלה, ששנא את הצרפתים שנאה עזה, ניסה להמליך את פייסאל כמלך סוריה, כדי לשלול ארץ זו מן הצרפתים. וייצמן, ציוני מתון אך אירופי מוש-בע, שיחק רק את משחקו של המערב בפגישות אלה, שעלו בתוהו.

שני המנהיגים חתמו ביום ה-3 בינואר, 1919, על הסכם שציין את „הקירבה הגדולה והקשרים הנושנים הקיימים בין הערבים לבין העם היהודי“, וקבע כי „הדרך הבטוחה ביותר להגשים את שאיפותיהם הלאומיות, היא שיתוף-הפעולה ההדדית בין העמים“. אך פייסאל התנה הסכם זה ב„השגת העצמאות בידי הערבים“ בכל שאר חלקי המזרח התיכון — תנאי שידדי וייצמן המערביים לא חלמו אפילו לקיימו. אולם אפילו מיסמך חסר-תכלית זה רימו על הסיכויים שהיו נובעים משינוי תזיתתה של הציונות.

★ ★ ★

אשר מציאה הציונות את עצמה עומדת לפתע מול האיום הבלתי-צפוי של התנגדות ערבית לאומית, החל משנת 1918, היא היתה זקוקה לעזרת מעצמה וזה כדי להתגבר עליו אפילו זמנית. כך נוצר מעגל קסמים: כדי ללחום בערבים, היתה הציונות זקוקה לבני-ברית זרים. ושיתוף-הפעולה בין הציונות והאימפריאליזם המערבי חזק עוד יותר את התנגדות הערבים, שראו בציונות רק מכשיר נוסף של האימפריאליזם המערבי למיגור מלחמת-העולם.

הרצל עצמו, לפני מותו המוקדם בגיל 44, ניסה להשיג את עזרתו של השולטן התורכי עבד אל-חאמיד השני, אויבה המושבע של הלאומיות הערבית. כשנשלש נסיון זה, ניסה הרצל להשיג את חסותו של הקיסר הגרמני וילהלם, עמו גם גש רשמית. למעשה הציע לו ברית בין האימפריאליזם הגרמני (שהחל אז לתרגם את „שאיפתו מזרחית“ לתוכנית הרכי-בה ברלין-בגדאד) לבין עדה ציונית דוברת-גרמנית בארץ-ישראל. הקיסר הרומנטי פלירטט זמן-מה עם רעיון זה, הת-עלם ממנו לאחר-מכן.

לפני מותו השתכנע הרצל כי בריטניה היא בת-הברית הטבעית, והחל מנהל משאומתן עם אותו ארכי-אימפריא-ליסט מזהיר, יוסף צ'מברליין. הלה הציע לו „מקלט לילה“ ציוני זמני באוגנדה. הצעה זו נדחתה עלידי הקונגרס ה-17. ציוני, אך הברית בין הציונות ובריטניה הפכה עובדה ב-1917. ברית זו נשארה בתוקפה עד אשר נמאס האימפריאליזם הבריטי להשתמש בציונות כנושק נגד הציונות, אשר איממה עתה על עצם שליטת האנגלים בארץ. בחפזה אחרי בת-ברית

איש אינו שואל: מה זאת צרפת? איש גם אינו שואל: מה זה אמריקאי? אולם בשנתה ה-11, מוטרת מדינת ישראל עלידי שאלות מסוג זה. והתשובה להן נראית פחות ופחות בטוחה.

מה היא ישראל? מדינה יהודית, כפי שקובעת בגאחה מגילת עצמאותה? האם היא שייכת לעדה עולמית, אשר רוב חבריה הם אזרחים של מדינות אחרות? או שמא זוהי מדינה ישראלית, השייכת לאזרחיה שלה? או מדינה יהודית-ישראלית, השייכת למעשה לאזרחים היהודיים, המהמים בה רוב?

האם היא חלק של אירופה או של אסיה? האם היא מדינת-צלבנים חדשה, מלכות ירושלים הנושאת מגן-דוד במקום הצלב, כשמנוי וגמור עמה לסלק את הכופרים ממקומות-הקודש? האם היא חלק מן המרחב השמי, החלק המתקדם והחדש ביותר במרחב, המתעורר אחרי תנומה של מאות בשנים? האם היא מבצר של המערב, או עמדה קדמית של המזרח?

מה זה יהודי? — בגלל שאלה זו התמוטטה הקואליציה הממשלתית בשנה שעברה. חבריה לא יכלו למצוא כל תשובה, מלבד תשובה דתית מובהקת. אולם האזרח הנאור של מדינה זו שואל את עצמו שאלה חשובה הרבה יותר: מה אני? יהודי? עברי? ישראלי? למי אני חייב נאמנות ראשונה — לעם יהודי כל-עולמי? לרוב הדובר עברית במדינה? או למדינה עצמה?

אפשר לחשוב כי שאלות כאלה הן מופשטות. אין זה כך. אם תהיה התשובה הכרתית או תת-הכרתית, גלויה או חבויה מתחת לסיסמות מפלגתיות — היא תכריע את עתידה של ישראל, כפי שקבעה את עברה הקרוב.

התשובה יכולה לסלול את הדרך להשתלבות ישראל במרחב השמי — או לדון אותה סופית לניהול מלחמת-נצח נגד הלאומיות הערבית ונגד כל המשפחה האפרו-אסיאתית.

★ ★ ★

כדי להכין את הציונות, את גדולתה ואת שגיאתה הטראגית, חייב אדם לזכור כי היא לא נולדה בארץ-ישראל. היא נולדה, לפני שני דורות, באירופה המרכזית והמזרחית. מהותה, מטרותיה, כל מסגרתה הרוחנית והרעיונית, גובשו במלואם לפני שמיסדיה דרכו אי-פעם על אדמת הארץ שבחרו בה כמולדתם החדשה. היה זה רעיון אירופי, שעלה בלבם של יהודים אירופיים, בתקופה שהעריצה את הסיסמות והרעיונות של אנשים כמו סטיל רודס ורודיארד קיפלינג, נושאי „עול האיש הלבן“.

באולם הכנסת בירושלים תלויה רק תמונה אחת — תמונתו של תיאודור הרצל, המכונה רשמית כ„חזון מדינת ישראל“. הרצל, עתונאי ומחזאי יוגאי, היה אבי הרעיון הציוני ומייסד ההסתדרות הציונית. ספרו — מדינת היהודים — שנכתב ב-1896, בהיותו בן 36, הוא עדיין התניף הרשמי של הציונות. הרצל נתן בו את התשובות לכל השאלות. הספר מכיל פרקים כגון „מגורי פועלים“, „רכישת אדמות“, „פועלים בלתי-מקצועיים“, ועוד.

אולם ספר זה, התוכנית המפורטת של המדינה-לעתיד, אינו כולל אף לא רמז אחד על כי ארץ-ישראל, שצוינה בספר כארץ הציונית ביותר למדינה היהודית, היתה מאוב-לסת עלידי עם ערבי. אכן, לפי הספר אפשר היה להניח כי הארץ ריקה מאדם.

אני מאמין כי זהו הפרט הגורלי ביותר בתולדות הציונות: כי המייסדים, שהתקבצו בקונגרסים הציוניים הראשונים ב-באול ובאסיפות ציוניות בלתי-ספורות בגטאות פולין ורוס-יה, לא חשבו לרגע על כך כי ארץ-ישראל כבר היתה מולדתו של מישהו, ושהיא חלק ממרחב גיאוגרפי גדול הרבה יותר. הם לא ידעו, ולא רצו לדעת.

★ ★ ★

בתיאוריה עמדה בסני אבות הציונות הברירה בין שתי אפשרויות: הם יכלו לזהות את עצמם כאומה אסיאתית החוזרת למולדתה, ליטול לידיהם את המנהיגות על תנועה שמיית ואסיאתית להתחדשות ולשחרור. והם יכלו להזהות כאומה אירופית, המבקשת לכבוש ולפתח עוד ארץ מפגרת ומוזנחת, כפי שעשו אירופים אחרים באותם הימים בכל רחבי אסיה ואפריקה.

האם ההיסטוריה היתה אחראית אילו היה הרצל יהודי דמשקאי, דובר ערבית? אכן, שאלה מעניינת, אך חסרת-תועלת. אבות הציונות לא ידעו ערבית. הם היו שקועים בלאומיות אירופית, לפי אופנת השנה 1848. לא היה להם מושג על לידית של רעיון לאומי חדש שהחל בדיוק באותם הימים לעורר את דמיונו של דור חדש בכל ארצות אפריקה הצפונית ואסיה הדרומית.

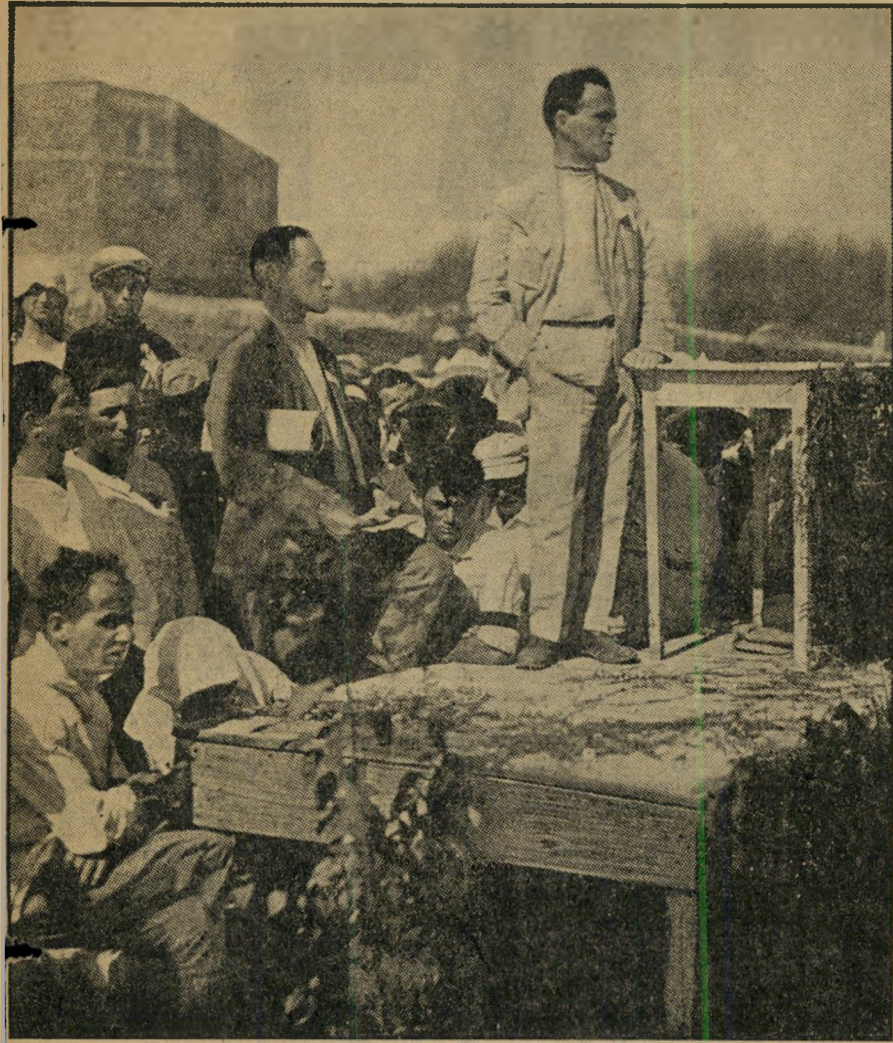
הם לא ידעו כי 20 שנה לפני הרצל השמיץ המשורר הערבי איברהים יאזגי, בפגישה מתחרתית של החברה המדעית הסורית, את הקריאה המלהיבה: „קומו, הערבים ועוררו!“ (1868). הם לא ידעו על הכרזים המהפכניים, ש-הופיעו על קירות בירות ב-1880, ושדרשו עצמאות לסוריה (כולל, מן הסתם, ארץ-ישראל), תחת הסיסמה: „בעזרת

תמונת הרצל

היתה תלויה מעל לרא-שו של יוסף צ'מברליין, שפגש בפעם הראשונה את מושב הכנסת בירושלים. לפניו יושבים חברי הממשלה שפירא, בן-גוריון וקפלן המנוח.

הכנענים, הורגי הלורד מוין, אנשי „במאבק" — מב

חדשה, פנתה הציונות לעבר אמריקה. ברית זו עודנה קיימת כיום, תוך טענות הדדיות מסוימות. היא מחזקת עלידי הברית בין ישראל וצרפת, הקשורות יחד בזכרונות סואץ ובפחד המשותף מפני האומות הערביות, שהפכה בינתיים למעצמה גדולה במדינות העולמיות.

★ ★ ★

כ **שלושה של הציונות** ליצור בסיס לשיתוף-פעולה עם הלאומיות הערבית, פרט להשמעה תכופה של המשאלה החסודה כי ההתישבות היהודית תעזור אוטומטית גם לכל האחרים, לא היה מקרי. היתה זאת תוצאה טבעית מאופייה של הציונות עצמה. הציונות מבוססת על ההנחה כי היהודים בעולם כולו מהווים אומה אחת ויחידה — האומה היהודית. יהודי בברוקלין או בקיבוץ יהודי בדיוק כמו יהודי בתל-אביב. מה היה היסוד המאחד את כל היהודים האלה? לא שפה משותפת, לא אזרחות משותפת, אף לא רצון הכרתי לחיות יחד בארץ אחת. הקשר היחיד היה הדת היהודית — תפילותיה וסמליה. במקום שהדת איבדה את תוכנה האמיתי, כמו בן יהודים ממוערבים ואף אתאיסטיים, הפכו סמלים דתיים אלה ל„מסורת", ובתור שכאלה יכלו להתקבל באידאולוגיה הציונית, דת ואומה הן דבר אחד. יהודים לאומיים לא היו חו, מים לקבל לחברתם יהודי נוצרי, או יהודי בלתי-נמול. בשעת המשבר הממשלתי בישראל בשנה שעברה, הסכימו אפילו ציונים אנטי-דתיים כי יהודי נשאר יהודי רק כל עוד אינו מצטרף לדת אחרת.

הציונות לקחה את הטלית הדתית, והפכה אותה לדגל — הדגל הכחול-לבן של ישראל. את המגן-דוד לקחה מבית-הכנסת ומבית-הקברות, והפכה אותו לסמל הלאומי. את המגורה מכשיר מובהק של פולחן דתי, הפכה לסמל המדינה.

לאומיות סינטטית זו, הממוגנת בקרבה יסודות דתיים, גזעיים ולאומיים, היתה למסגרת הרוחנית של אומה חדשה בארץ-ישראל. המיתוס של אומה יהודית, החיה בכל העולם אך העתידה להתקבץ באחד הימים בארץ-ישראל, הפכה למושכל-ראשון בחינוך ובתעמולה. הפרוש המעשי היה: עמדה של סולידאריות פנימית ובלגנות חיצונית. כל יהודי יכול היה להצטרף אוטומטית לחברה החדשה. כל דבר לא-יהודי הוצא אוטומטית אל מחוץ למחנה. המושגים „משלנו" ו„לא משלנו" — היינו יהודי ולא יהודי — הפכו לכוח המכריע. כוח זה איפשר השגים אגדתיים בקליטתם הרוחנית של היסודות היהודיים השונים ביותר, והוא יצר מכוול מוחלט בפני כל יסוד אחר.

★ ★ ★

כ **הכחרה ומרצון**, הפכה החברה הציונית החדשה בארץ-ישראל, משנת 1905 והלאה, למדינה-בתוך-מדינה, מנותקת מערבים שהיו עדיין הרוב הגדול של האוכלוסיה.

הדוגמה החותכת והחשובה ביותר היא המלחמה למען „עבודה יהודית". הכריזה עליה תנועת-הפועלים החדשה, שחשבה את עצמה גם יצונית וגם לסוציאליסטית. פירושה היה ששום ערבי לא הורשה לקבל עבודה בפרדס או בבית-חרושת יהודי. הדבר גרם לא פעם למלחמות-אחים ועירה בין הפועלים היהודים המאורגנים לבין המעבידים היהודיים, שהעדיפו את הערבים הזולים (ולרוב גם החסונים) יותר.

האידאולוגיה מאחורי סיסמת „העבודה היהודית" היתה מתקדמת למדי. היא אמרה: לא יתכן לבנות אומה נורמלית, מבני להפוך את היהודי שוב לעובד גופני. לכן היה צורך בכל מקום עבודה, השקפה זו קושטה אפילו בכמה קישוטים של אקרוטיקה דיאלקטית סוציאליסטית. אולם ביסודו של דבר הוכתבה פשוט עלידי האידאולוגיה הציונית של בניית חברה יהודית הומוגנית, כבסיס למדינה יהודית הומוגנית.

איראפשר להפריז בחשיבות המ/חמה למען „עבודה יהודית". למשך שני דורות, היתה היא קריאת-הקרב של תנועת-העבודה הציונית, במיצעה עטורי-הנצחון אל השלטון המוחלט. היא היתה הבסיס להקמת ההסתדרות, ששמה הרשמי הוא „ההסתדרות הכללית של העובדים העברים בארץ-ישראל", ושהיתה מרכז-הכוח האמיתי של הישוב. ההסתדרות, השולטת גם כיום על מרבית החיים הכלכליים של המדינה, על כמעט כל התעשייה הכבדה, על מערכות הבריאות והתעסוקה, על ההתישבות הקואופרטיבית והשיתופית האירורה — היא אלי הגאונה המקצועית והחיה בעולם המאורגנת על בסיס גזעילאומי. מעולם לא קיבלה חברים לא-יהודיים (כמה ערבים אורגנו על בסיס נפרד, ללא זכות הצבעה). רק עתה, בפברואר 1959, הוחלט „עקרונות" לאפשר את כניסתם של ערבים.

המלחמה לעבודה יהודית" גרמה להקמתו המוצלחת של משק יהודי נפרד, בו לא היתה לערבים דיסטרינג. אותו הדבר קרה בכל שאר שטחי-החיים — החברתי, החינוכי, המדיני. כאשר חולקה ארץ-ישראל לבסוף, בשנת 1947, היתה זאת רק הכרה בעובדות קיימות. הציונות יצרה חלוקה זו עוד בשנת 1905, ואחד מאדריכליה העיקריים, הלוחם הקו,ני ביותר לעבודה יהודית", היה דוד בן-גוריון. יותר מכל אדם אחר היה היוצר האמיתי של המדינה הנוכחית, שמנהיגיה הגדירו אותה במגילת-עצמאותה כ„מדינה יהודית, היא מדינת-ישראל".

★ ★ ★

מדינת ישראל אין חוקה כתובה. החוק היחיד הדומה לחוקה הוא חוק-השבות, החוק הראשון שחוקק עם קום המדינה. הוא קובע כי לכל יהודי הזכות האוטומטית לבוא ולהתגורר בישראל. חוק אחר קובע כי כל יהודי הופך אוטומטית לאזרח המדינה עם בואו ארצה, אלא אם כן הוא מתנגד לכך במפורש.

שני חוקים אלה יוצרים רשימת שני סוגי אנשים — יהודים ולא-יהודים, בעלי זכויות שונות. הם מבססים את העקרון כי ישראל היא מדינה יהודית, השייכת לעדה עולמית אשר יש לה זכויות מיוחדות בה.

עקרון זה זכויות, למעשה, את כל מעשיו של המשטר הציוני הנוכחי במדינה. הוא מעניק למעט הערבי על 215 אלף בניו (11%) מעמד ממדרגה שניה — מעוט החי תחת ממשל צבאי, הנסבל במקרה הטוב ביותר, והמשולל חירויות יסודיות ביותר במקרה הרע ביותר. הוא מתנגד לשיבת הפליטים הערביים, שהיו פוגעים בהומוגניות היהודית של המדינה. דבר רגיל הוא לציוני לטעון בנשימה אחת, כי ישראל יכולה לקלוט בנקל עוד שני מיליון יהודים, אך אין לה שום אפשרות כלכלית לקלוט אפילו 100 אלף פליטים ערבים.

הסיכום: המשטר הציוני, הפועל על פי רעיונות שגובשו באירופה לפני 60 שנה ואשר מנהיגיו הקדישו להם את חייהם, רוצה כי ישראל תהיה מדינה יהודית הומוגנית, קשורה אל המערב, מוקדשת לפתרון הבעיה היהודית בעולם. למעשה פירוש הדבר: המשכת מלחמת-נצח בין ישראל ומדינות ערב, המשכת המצור הכלכלי הערבי והתלות הכלכלית המלטפת בסעד כספי מאסבי (מערבי ויהודי), אי-פתרון בעית הפליטים, וחוקי-חירום הנוגעים לממשלה סמכויות דיכטטוריות (המפועלות כיום רק נגד המעוט הערבי).

בתשובה לסופי, הוא דן את ישראל לקיום מתוח כגטו מזווי, החוקר לעזרת האימפריאליזם המערבי כמגן נגד הנחשול העולה של הלאומיות הערבית, ללא פתרון סופי הנראה לעין. עם כל הישגיה המפוארים, הצלחותיה המופלאות וגילויי האידאולוגיה וההקרבה העצמית שנתלח אליהם, הציונות מוצאת את עצמה עתה במבוי סתום טראגי.

★ ★ ★

ת **מונה זו** היתה באמת קודרת, אלמלא יצר המשטר הציוני, בתוך המבנה של עצמו, את הורע להתפתחות מהפכנית חדשה. עלידי השגת מטרתה, גרמה הציונות לשלילת עצמה.

כי עלידי העברת המוני אנשים לארץ-ישראל, יצרה הציונות את התנאים למשהו אשר אבותיה לא ציפו לו. במקום המיתוס (או ההיפותיזה) של „האומה היהודית",

בשנת 1924, אחת משנות המאבק על עקרון „העבודה העברית". מאבק זה הכריע את גורל הארץ. בן-גוריון מילא במאבק זה תפקיד מרכזי, כמזכיר ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים, אשר היתה הסתדרות הומוגנית-יהודית, ללא כל דיסטרינג לערבים, בניגוד לתורה הסוציאליסטית.

בן-גוריון נואם

החיה בכל העולם, נולדה בארץ אומה אמיתית, אומה שיש לה התכונות של קיום לאומי אמיתי — שפה משותפת (עברית), מולדת משותפת, הכרה משותפת, והתחלה של תרבות לאומית חדשה.

ההבדל בין האבות הציוניים לבין הבנים הישראליים הוא יותר מאשר הניגוד הרגיל בין הדורות. זוהי מוטאציה. השינוי בדרך-החיים, בתנועה, באקלים, במציאות הפוליטית ובסביבה החברתית הפכו בהכרח את הבן ליליד-הארץ לשונה מאד מאביו ליליד-הגטו. הישראלי הצעיר, המבקר באירופה או בארצות-הברית, רגיל לשמוע את הקריאה: „אבל אתה לא נראה כמו יהודי!" מחמאה מפוקפקת זו כוללת בכל זאת גרעין של אמת: הצבר הממוצע, החסון, הגבוה, בעל השער השטני, ולעיתים קרובות גם תכולה-עניינים, באמת שונה גם בחיצוניותו מאבותיו היהודיים, כשם שהאוסטרלי או האמריקאי הממוצע שונה מאביו-סבו האנגלי.

התרבות היהודית, שנוצרה בפזורה על-ידי מעוט גרף וחידור תחושה דתית, אינה מלהיבה דור שיש לו תחושת-חרות אולי אף מוגזמת במקצת. הדת היהודית, המבוססת על התלמוד וההלכה, שתיהן בנות הפזורה, התנונה בישראל לבליל של סיסמות מפלגתיות, בעוד שהתנ"ך, הספר האדיר ביותר של הספרות העברית, הוא פופולארי עד לאין שיעור והארכיאולוגיה היתה לאופנה לאומית.

מאלף ביותר: בסלאנג היוםיומי, התרגלו בלי משים להשתמש במונח „יהודי" כשם מתכונני ליהודים זרים או לעולים חדשים, ולהשתמש במונח „עברי" כשם מדרבים על דברים הנוגעים לעצמם. כך הפכה האומה ה„עברית" לעובדה, זמן רב לפני שמישהו יצא להכריז על קיומה במושגים רעיוניים.

★ ★ ★

ה **כרזה נזאת** לא היתה קלה. המיתוס הציוני והמשטר הציוני חולשים על כל שטח משטחי החיים בישראל. הם שולטים בספרי הלימוד ובלב המורים, במפלגות (שכולן נולדו במזרח אירופה או קשורות במישרין למפלגות קודמות שנולדו שם), ובעתונות. כל ילד עברי מתחיל את חייו בהנחה כי הוא שייך לאומה יהודית עולמית, וכי הוא אזרח במדינה יהודית.

אך ההתעוררות הראשונה של הכרה חדשה כבר היתה ברורה לפני 15 שנה. בשדה התרבות, הכריזה או קבוצה של משוררים וסופרים, כי היא שייכת, לאומה עברית; שאין לה כל קשר עם היהדות; וכי שרשיה בתרבות העברית העתיקה, התנ"כית והטרנס-תנ"כית. קבוצה זו, שזכתה לכינוי „כנענים" בגלל הערצתה הרומנטית את התרבות הכנענית הפגנית העתיקה, היתה דוגמטית ובלתי-מעשית. לכן לא זכתה מעולם לחמיכה המונית. אולם היא היתה שלב חשוב בהתפתחות.

בשטח המדיני, חוללה מחתרת חדשה, שקראה לעצמה „לוחמי חרות ישראל", מהפכה רוחנית דומה. בימי מלחמת-העולם השנייה, הסכימו כל הציונים כי על היהודים לתמוך בבריטניה במלחמתה נגד היטלר, ואילו לח"י יצא מן ההנחה כי כעברים לאומיים עליהם ללחום נגד האימפריאליזם הבריטי ולנצל דחקא את שעת החולשה שלו. לכן פתח לח"י במסע הטרור הארוך נגד הממשלה הבריטית — מסע שהוביל להחלטה הבריטית לנטוש את ארץ-ישראל.

הכנענים עדיין התייחסו בבוז אל הלאומיות הערבית. ללח"י לא היתה אידאולוגיה ברורה, מכיוון שהקדיש את עצמו כולו למטרה היחידה של גירוש הבריטים. אולם הוא ניסה, לפחות בחציל-לב, ליצור ברית עברית-ערבית נגד האימפריאליזם, אירגן כמה ערבים בארץ (שהשתתפו בפעולות נגד הבריטים) והרג את הלורד מוין, המיניסטר

הבריטי, בתוך קאהיר (1944).

שני הצעירים שירו והרגו את הלורד, הור עמדו למשפט מצרי. הם שלטו באולם בית המשפט ועוררו הרעעל בלב הנוער המצרי, בנאומיהם על שחרור המזרח התיכון וגירוש השליטים הזרים. כאשר נתלו, כבר היו גיבורים שמייים, נוסף על היותם גיבורים ערביים.

החוליה החסרה סופקה בשנת 1946 על ידי קבוצה אחת, "ארץ ישראל הצעירה" (שכונתה, בהתאם לשם בטאונה, "קבוצת במאבק"). היא יצרה בפעם הראשונה את סיסמת "האיחוד השמי", בטענה כי האומה הערבית החדשה והאומות הערביות הן חלק מאותה תנועת שחרור שמי. ימים מעטים לפני פרוץ מלחמת ש"ה, היא פירסמה חוברת קטנה בשם מלחמה ושלום ומרחבה השמי, שכבר כללה את היסודות העיקריים של האידיאולוגיה החדשה. אחרי המלחמה החלו רעיונות אלה להישמע מעל עמודי העולם הזה, שבועות אחדים בעל תפוצה המונית, שעורר הרבה בחלק גדול מן הדור הצעיר. כמה פעמים הופצו משרדיו עלידי מתנקשים מסתוריים.

★ ★ ★

זלם כל אלה היו תופעות בודדות, שחסרו את הבגרות הרעיונית והבסיס הפוליטי הדרוש כדי לקרוא תגר על המשטר הציוני, שחלש לחלוטין על המדינה הישראלית. הצעירים דברו בכו על "ציונות", שפירושה בסלאנג שלהם, דיבורים שלאלי עניין. אולם הם הנהגו עדיין עלידי מנהיגים ציוניים, שפעלו על פי רעיונות ציוניים.

ישראל הפכה יותר ויותר מבדודה, מול איום גובר והולך של הלאומיות הערבית המנצחת, תלויה יותר ויותר באימפריאליזם הזר. מצב זה הגיע לשיאו עם ההתקפה הנואשת והסרת התכלית של השותפות הישראלית-צרפתית-בריטית על סואץ.

אולם דחאקה האלה של פעולה זו הפעיל את כוחות הפעולה הנגדית בישראל. בשעה שהחלילים הישראליים עדיין נכו לנצחונות מהזרים ובליתימועיליים במדבר סיני, נפגשו בתל אביב אנשים שהרגישו כי הגיעה ה שעה לפתוח בפעולה פוליטית כדי להוציא את הגה המדינה מידו המשטר הציוני, שהפך, לדעתם, סכנה לעתיד המדינה.

בפעם הראשונה התחברו כל הנחלים של מחשבת עברית צעירה לגוה אחד — אמנם קטן עדיין, אך בעל אפיק ברור. התוצאה, אחרי שנתיים של עבודה מאומצת, היתה המינר העברי, מיסמך בעל 82 עקרונות לפעולה שמיית.

מאז הקונגרס הציוני הראשון בבל, לפני 60 שנה, לא פורסם דבר כה חדש, נועז ומהפכני בשפה העברית. היתה זאת סתירה מוחלטת לגבי המחשבה הציונית של ימינו. גם איאפשר היה להכחיש כי היתה זאת התוכנית הפוליטית והרעיונית הבלתי-תלויה הראשונה שנולדה בדור הצעיר.

(כאן באה במאמר המקורי תמצית קצרה של רעיונות המינר העברי על קיום האומה העברית החדשה, ויתרה ליהודי העולם, ש" פוח העליה ההמונית, השתלבות במרחב השמי, איחוד ארץ-ישראל, שיתוף המיעוט הערבי במדינה, צירוף קונפדרציה שמיית, הצטרפות למחנה האפרו-אסייתי, הפרדת הדת מן המדינה, חינוך שמי וחיסול התלות הכלכלית הספילית).

★ ★ ★

פני התנועה החדשה, שהתבססה על המינר ושקראה לעצמה הפעולה השמיית, נתקבלו באהדה ובשנאה. דויד בן גוריון תקף אותה כמה פעמים בנאומיו. חבר המרכז שלה נפגש בחוף-לארץ עם מנהיגים ערביים חשובים ונתקבל ביחס אוהד עלידי אישים עיראקיים, מצריים ואגלייריים. הובטח לו כי המינר יתקבל עלידי האור מיות הערבית כבסיס לשיתוף-פעולה בעתיד. כמו כל התנועות המהפכניות שלחמו ב רעיונות המושריש, בשקרים המוסכמים ובאניגמטיס המבוססים של משטר ישן, סתירה תנועה חדשה זו במכשולים בלתי-ספירים בדרכה. הצלחתה לא תהיה קלה או מהירה. אולם עצם לידתה הוא סימפטום למחשבה העמוקה והחוססת במעמקי לבו של ישראל. החבורה מעיני המוסתכל השטחי — מהפכה שחוצותיה עשויות להכריע את גורל המרחב, ולהשפיע על העולם כולו.

העם

המדרום השבור

בארץ רגילה, הבחירות הן מדרום לדעת הקהל. הציבור בוחר בעיקר בין שתי אפשרויות: לקיים את הממשלה הנוכחית, או לזרוק אותה החוצה. הסיסמה האמריקאית המפורסמת — "סלקו את המנחלים" — אינה סיכמה ריקה, אלא אפשרות מעשית. בארץ, אפשרות מעשית כזאת אינה קיימת. שתי הסיבות העיקריות:

● למעלה ממחצית הבוחרים הם עולים חדשים, מהם רבים מארצות נחשלות, ואחוז ניכר של אנאלפבתיים. לעולים אלה לא יכול להיות מושג אמיתי על מה נטוש הויכוח. הם קרוב טבעי להשפעת דמגוגיות, לפולחן מנהיגים, לשוחד וללחץ מידי המוכרי הכל-יכול, השולט על לחמם היומיומי. בבחירות לכנסת נוספת העובדה שכ-10% מציבור הבוחרים, הערבים, חיים בבית הסוהר של הממשל הצבאי, וחופשיים להצביע כמו אסיר בצינוק.

● הבחירות הן בינוס גדול. המאבק אינו מתנהל בין רעיונות, אלא בין שטרות כסף, מתנות, חבילות מזון, טיוולים, אסיפות מונים, כרוזים, תוכניות אמנותיות, קניית קולות ממש — כל אלה מחייבים הוצאה של מיליונים מצד מפלגה חשובה, מאות אלפים אף מצד המפלגות הקטנות ביותר.

למי יש הכסף הזה? רק למפלגות המקביליות חלק מן השלל הכללי של המגביות הציוניות. זהו מעגל-קסמים: המגביות משרתות למפלגה, המפלגה משקיעה את הכסף להשגת קולות, שמבטיחים לה שוב את חלקה במגביות.

המדרון הארוך. שתי התופעות האלה היו ברורות השבור, ביום הבחירות להסדרות. טורי, אנאלפבתיים ושוחז מילאו תפקיד מרכזי בישיבות העולים ובמקומות העבודה הגדולים (ראה עמודים 12-13). שפע הכסף בידי המפלגות בלט עוד יותר. התדירות היתה, כי חלק גדול מן הקהל המשיך ידע זאת הפעם. 73% מההתפתו בהצבעה, לעומת 85% בפעם הקודמת. בעי הישוב הוותיק היה אהוז הנמנעים גדול עוד יותר. הוא לא טרח להשתתף בהצעה, נשאר בבית או בילה את הערב בקולנוע. הוא ידע כי שום דבר שיעשה לא ישנה את המונה הכללית: מפא"י תישאר בשלטון, שותפה ימשיכו להתחלק עמה בשלל למחרת תום הלשמצות ההדדיות.

היורדה הקטנה של מפא"י מ-57.7% ל-55.5% העליה הקטנה של אחדות-העבודה מ-14.6% ל-16.9% לא שינו דבר — ולא רק מפני שההבדל בין השניים הוא מיקרוסקופי. מפא"י יורדת בהדרגה מזה עשר שנים — אולם בקצב זה יעברו הרבה שנים עד שתאבד את עמדת-המפתח שלה.

ומכיון שכוחה האמיתי של מפא"י אינו תלוי כלל בקולות הבוחרים, קרוב לוודאי ששלטונה במדינה ובתסדרות יישאר על כנו עד שיבואו זעזועים מהפכניים — פוליטיים או כלכליים. בתנאים אלה, קשה להתפלא על כך כי מספר גובר והולך של אזרחים משאיר את הבחירות לאנאלפבתיים.

דעות

גיסות חיים

שני היסטוריונים הרימו החודש את קולם, אמרו דברים החייבים לעורר מחשבה בלב האזרח הישראלי. כמעט ואין דבר משותף בין השניים. הם רחוקים איש מרעהו כמזרח ממערב. אך היה קו משותף, נסתר, בין דבריהם.

"לא נטע זר". לקראת יום העצמאות, הפתיע אחד ההיסטוריונים הצעירים והמוכשרים ביותר של האוניברסיטה העברית, בדי ברים מהפכנים, שהיו קבורים דחוק בעמודי די דבר. ניכר כי העורכים המושמעים לא קראו אף את אשר הדפיסו. כי היו אלה דברי כפירה בעיקר.

המגמה העיקרית של העשור הבא צריכה להיות, לדברי ההיסטוריון מלמט: "חינוך והכשרה עצמית לחזון ולהשתלב בעולם השמי, שישראל חלק בלתי-נפרד ממנו". לדעת מלמט, הדבר תלוי ביוזמת ישראל, שעליה "לראש את עצמה כחלק בלתי-נפרד מן הסביבה הטבעית שלה. ולא להסתפק בהכרח מן השפה הלוחץ. לא היה צורך לנחש להכרות של מי הכתנה.

כשיחזק המזרח שאנו רואים עצמנו בכ" נות כעם שמי, ולא כניס חמישי של עמי המערב — יהיה פחות חשדני ויקבל אותנו,

במדינה

כך אני מאמין, כבעלי-בית טבעיים באזור, ולא כנטע זר.

ברמז ליחס המדינה אל המעוט הערבי, ציין מלמט: "יש טראגיות בכך שחלק ניכר מערביי ארץ-ישראל היו עוד לפני 1300 ו-1400 שנה יהודים, אשר נטמעו לאחר הכיבוש הערבי".

גורמים מסייעים להשתלבות, לדעת הפרופסור הצעיר: העליה מן הארצות הערביות.

עתידי בני מודרנה. ארנולד טוינבי, הכהן הגדול של המדע ההיסטורי, פנה לדבר אחר לגמרי של השאלה. בעוד שמלמט הדגיש את הצורך להשתלב במרחב השמי, הכריז טוינבי על הצורך החינוכי להפריד בין ישראל והפזורה היהודית מבחינה פוליטית. אחרת, טען טוינבי, צפויה כליה לישראל ופזורה גם יחד.

בעבר התיחס הפרופסור-הגאון בהסתייגות ליהדות, בה ראה רק שריד מאובן ששומר מחקוקת-קדם, ושאינו בין חיים אמיתיים. במיוחד תקף את יחס ישראל לפליטים הערבים, אותו השווה לסכנות היהודים מידי היסטרי. היהודים המקצועיים בעולם כולו הכריזו עליו כעל אנטישמי. לפתע, החודש, נתקבלו דבריו במחאות-כפיים יהודיות וציוניות. טוינבי, כך הודיעו השופרות הרשימיים, מחייב עתה את קיום ישראל.

אולם דבריו של הפרופסור, שפורסמו בעתון ציוני קטן באנגליה, בעלי תוכן שונה לגמרי, הם כללו אזהרה חמורה.

הפזורה היהודית, הקיימת מזה 2500 שנה, היא תופעה חיובית — לדעת הפרופסור, הקשיש — והיא יכולה להוסיף ולהתקיים לנצח. "העתיד שייך לפזורות כאלה", קבע במפתיע. "בימי קדם, כשהאנושות היתה חסרת-רתישע, היה על האנשים לגור בקיבוצים מקומיים קטנים. מאז כבשנו את המרחק, והכל מתנהל בימינו בממדים עולמיים. העייד שייך, לדעתי, לארגונים עולמיים, שהי גורם המאחד אותם אינו סתם מקום, אלא רעיון גדול ומשותף. כמו רעיון היהדות, או הנצרות הקתולית, או האיסלאם. חושבני שעלינו לצרף לרשימה גם את הקומוניזם".

"מצב טראגי". אולם סכנה גדולה צפויה לפזורה, לדעת טוינבי — סכנת יש"ר. כי ישראל, מדינה קטנה הנחונה בצורה רשתל לנצל את יהודי העולם למטרותיה הפוליטיות. אם יוצר ניגוד בין המדיניות האמריקאית לבין המדיניות של ישראל, יועדו יהודי הפזורה במצב טראגי. הם יצטרכו לתמוך במדינתם נגד ישראל.

אמנם, אם ישראל תשלים עם הערבים, תיעלם אפשרות טראגית זו, לדעת טוינבי. אולם כרעץ אין לומר שקיום הפזורה "בטוח". יכול להיחזק מצב בו תיחשב הפזורה רה היהודית "לגייס חמישי של ישראל בכריטינה, בהולנד, בצרפת ובאמריקה, ודבר זה עשוי לגזור כליה על הפזורה במערב". התוצאה תהיה קטלנית גם לגבי ישראל, כי "בלי הפזורה, התומכת בה מבחינה כספית, אין לחלום על קיום ישראל".

המסקנה של טוינבי: אם יהיו מדינאי יש"ר ראל נבונים, יחליטו לחתור על העזרה הפוליטית של הפזורה, להסתפק בעזרה כלכלית, לנתח את הקשר הבלתי-אמצעי בין המדינה והפזורה. היה זה ההיפך הגמור ממה שעשה אבא אבן — והמשטר ששלחו לחשינגטון.

חינוך

שבת אחים גם יחד

הסטודנטים של האוניברסיטה העברית למדו הרבה דברים. אבל הם לא למדו להציג את עצמם באור הטוב ביותר. אכולי מפלגותיות, נשמעים לעסקנים מוזקנים, הם מהחיים העתק נאמן למשטר השורר במדינה כולה. לכן, כאשר יצאו השבוע לשבת ביתה שהיתה צודקת, נראו לרבים כבלתי צודקים בהחלט.

היתה זאת שבתה למען העתיד — שכר-הלימוד לשנה הבאה. תות לשלם 317 ל"י לשנה (119 בראשית השנה, השאר בשטרות חודשיים של 33 ל"י) יצטרכו לשלם אחר החופש הקרוב 403 ל"י. כך קבעה ועדת השופט אגרנט, שנקראה לזון בדבר.

5000 הסטודנטים בירושלים לא היה חשק לשלם. יחד עם שכר-הלימוד והמחיה, עולה שנת לימודים כ-1500 ל"י. בתקופת לימודים של ארבע עד שש שנים זהו ערך כבד. רק חלק מן הסטודנטים מרחיח סכור מים מן הצד. לרבים, אנשי הכימיה, הי-פיסיקה, המאטימטיקה, הרפואה והביולוגיה, אין כל אפשרות — הלימודים גוזלים את כל זמנם. גם לאחרים קשה להשיג עבודה

שתאיים ללוח-הזמנים המסובך של סטודנט, השומע הרצאות בשעות השונות של היממה. הסטודנטים היו זוכים לאהדה כללית, אילו תירגמו את הבעיה למושגים לארמיים — שלילת זכות-החינוך מרוב-רובם של בני המדינה, שאין להם אבא עשיר. הם יכלו להציב עקרון חדש ובעל-מעוף, כגון חינוך אוניברסיטאי חינם, בת-ספת הוצאות-מחיה, לכל הסטודנטים, תוך קביעת כלל שיתקבלו רק המצטיינים ביותר בבחינות ארציות של המועמדים.

תחת זאת לחמו הסטודנטים מלחמה שנה-אחרת כמקח-ומכר על כמה לירות. למרות שצדק, נתקלו באדישות, ואף ביחס עויין של עתונים אחרים.

קשה להיות מפא"יניק. בחירת מר-עד השבתה היתה מוצדקת. השיקולים בעד-אראפער לשבות בראשית השנה ה-1 באה, כי 1500 תלמידים חדשים ישמחו על עצם האפשרות להתחיל בלימודים, לא יוכלו לשבות. גם החתיקים לא יוכלו לעשות הרבה, מפני שהחתימות על השטרות נדרשות עוד לפני התחלת הלימודים. האוניברסיטה היתה פשוט יוצרת עובדה מוגברת.

● בשנת בחירות תחשוש הממשלה מפני שבתה ממושכת. כל הסיעות המפלגתיות בועדת הפעולה תמכו בהחלטה, כולל אמנן גולן (22),

אנאלפבתיים מצביעה א' בעזרת שוחד ולחץ...

אנאלפבתיים חותמת כבוהן בקדפי... בינוס גדול

ומיכה לינדרשטראוס (23), נציגי מפא"י. הם לא רצו לעמוד נגד הדרישה הפופולארית. אולם במהרה למדו כי קשה להיות מפא"יניק. ככל שהתקרבה השבתה, כן פגה התלהבותם. כי מפא"י המייצגת את האינטרסים של הממשלה, לא יכלה לפעול נגד העלאת שכר-לימוד שתחסוך לממשלה חצי מיליון ל"י. קידקיד הקאריירה. הפצצה הוטלה עליי-מירון בנבנשתי (24), יושב-ראש הסתדרות הסטודנטים ותא מפא"י מירון (המחשך בעמוד 9)

הוא נחשד ברצח, בשוד בנק, בהתפרצויות, בזיוף מיסמכים ובגניבות רבות — אולם

גנוליחות

מה עשרות בודדות מאורחי ישראל נשאו בקרבם במשך השנה האחרונה את אחד הסודות הכמוסים שנשמרו במדינה. האנשים שידעו את הסוד, הוזהרו בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי באם ידליפו שמץ ממנו החוזה — יבולע להם. וכך אירע שבמדינה, בה מתפשטים סודות חמורים במהירות הבזק, נשמר סוד אחד כשורה במשך שנה תמימה. הסוד: בבית־הסוהר, בתא מבודד, כלוא אסיר שזהותו אלמונית לגבי שאר האסירים ולגבי הסוהרים עצמם. שם האיש — מרדכי קידר, הידוע בשמו הקודם, מוטלה קרביצקי.

למכריו הרבים של מוטלה קידר ברחבי הארץ, היתה הידיעה — שמוטלה כלוא מזה כשנה בבית־הסוהר — בבחינת הלם. ידידיו הקרובים ביותר של הצעיר בן ה־31, אלה שידעו את סוד כליאתו, המשיכו לספר — בגלל האזהרות שהוזהרו — כאילו קיבלו ממנו מכתבים ומתנות מארצות שונות באירופה, בהן טייל בתוקף תפקידו, כביכול. אלא שמוטלה חדל לכתוב מכתבים לפני למעלה משנה.

שהותו של מוטלה מחוץ לגבולות הארץ לא היתה בבחינת סוד. הצעיר, שהיה מוכר לרבים בקרב שכבות רחבות, ושונות זו מזו, לא הסתיר את נסיעתו. "אני נוסע ללמוד קרימינולוגיה בחוץ־לארץ", סיפר לידידיו, "תמיד חלמתי להיות שופט־נוער ולעסוק בחינוך פושעים צעירים". לאנשים אחרים, עמם לא היה גלוי־לב ביותר, סיפר ביוהרה: "אני מייצג את משטרת ישראל באינטרפול".

לא מעטים ממכריו היו מקנאים בו כאשר קיבלו גלויה מארץ אחת, תמונה של מסע־צייד מארץ אחרת, או מתנה זעירה ממדינה שלישית. "הוא יודע להסתדר, הממור", היו אומרים.

ומוטלה ידע להסתדר. הוא הפך אדם בעל תפקיד ומעמד שטייל בחוץ־לארץ בשליחות האומה. ולגבי אדם בעל עבר כשלו היתה זו התקוממות רבה.

המאסר הסודי

מקרב קומץ האנשים שידעו על מעצרו של מוטלה בישראל, ידע רק חלק קטן על מה הוא נעצר ולשם מה הוא יושב.

במשך כל תקופת מעצרו, נחקר מוטלה בדבר עבירות אלה, תוך הפעלת כל האמצעים כדי להוציא ממנו הודאה. במשך כל תקופה זו נעשו מאמצים כדי למצוא הוכחות נגדו. עשרות אנשים נחקרו. רשת־החקירה הסתעפה. אולם נראה שבתום השנה לא היו מוכנים עדיין להביא את מוטלה למשפט. הסערה הצבורית שהיתה מתעוררת עם פרסום הפרשה, סערה שאינה נוחה לתקופה של ערב בחירות, היתה ודאי אחד הגורמים לכך.

אולם מצד שני חששו שולחיו כי הפרשה לא תישמר עוד בסוד. מקרה מעין זה אי־אפשר לשמור בסוד במשך תקופה בלתי־מובחלת. לא־טלאס הסתגנו החוזה רמזים, שמועות והשערות. משום כך היתה רק ברירה אחת: לפרסם את דבר מעצרו של מוטלה קידר בצורה שהיתה נוחה למוסרי הידיעה.

הפעולה בוצעה בשבוע שעבר. היא לא נעשתה על ידי דובר רשמי. אולם ידיעות מספר, ברובן בלתי־נוכחות ובלתי־מדויקות, הודלפו על ידי פקידים בכירים לעיתון־הערב "ידיעות אחרונות".

ערב יום־העצמאות פרסם "ידיעות אחרונות" כתבה סנסציונית, עליה התנוסס שמו של כתב־המשטרה של העיתון, שטענה: "שורת פשעים מחרידים, שהסעירו את הצבור והסרידו את טובי החוקרים במשטרת־ישראל מזה שמונה שנים, ביניהם תעלומת השוד הנוצז בבנק הפועלים בעפולה ורצח נהגיהמונית בחדרה לפני שמונה שנים — הגיעו זה עתה לפתרונם עם מעצרו של מרדכי קידר...". בסגנון כתבות־המשטרה השיגריות, פיארה הכתבה את "טובי החוקרים של משטרת־ישראל" שלא נתנו מנוח לעיניהם משך שמונה שנים רצופות, עד שגילו את הפושע. התמוגג הכתב: "מזה שנים משמשת־ישראל מנהלת חקירות בלתי־פוסקות בעקבות שוד הבנק בעפולה. מוטלה נעלם מהאופק... אולם משטרת־ישראל, שטמם חשדה בו, הוסיפה לנהל חקירות מאומצות בשוד הבנק ורצח הנהג, עד למפנה המפתיע שחל בחקירה".

"חוקרי המשטרה עצמם", המשיכה הכתבה, "הודעונו מהגילויים". חוקרי המשטרה היו ודאי מוועזעים מאוד — אחרי קריאת הכתבה. היא גילתה לרבים מהם דברים שלא ידעו מעולם. כי משטרת־ישראל לא ניהלה שום חקירות בלתי־פוסקות בעקבות שוד הבנק בעפולה, וטובי חוקרי המשטרה לא ניתלו שום חקירות מאומצות. מזה שנים מספר הופסק כליל הטיפול בתיק השוד בעפולה, אחרי שהיועץ המשפטי של ממשלת־ישראל הורה על כך.

אולם גם אם מוטלה קרביצקי־קידר היה מתגלה ללא חקירות מאומצות כמבצע השוד בעפולה, לא היה הדבר מוועזע את חוקרי־המשטרה, וגם לא את טובי החוקרים. משום שהאמת הפשוטה היא שמשטרת־ישראל ידעה מזה חמש שנים כי מוטלה קרביצקי הוא שביצע את השוד בעפולה. יותר מזה — מוטלה קרביצקי עצמו הודה במשטרה בביצוע השוד, עוד לפני חמש שנים.

שוד לאור היום

לא היתה זו אמנם הודאה מפורטת בכתב. היא ניתנה כתוצאה מהסכם בין מוטל והפסיכולוג שטיפל בו לבין המטה הארצי של המשטרה. היתה זה הסכם שנעשה בידיעתם של המפקח הכללי של משטרת ישראל, יחזקאל סרו והיועץ המשפטי. לפי הסכם זה קיבל עליו מוטל את האחריות לשוד בעפולה, מסר את הנשק בו השתמשו השודדים לידי ראש המחלקה הפלילית במטה הארצי של המשטרה, הקצין הופשטטר. תמורת זאת הורה היועץ המשפטי על הפסקת הטיפול בתיק אחרי ששוכנע כי מוטלה הוא מופרע וכי הוא נמצא תחת טיפול העשוי להחזירו למוטב.

מה שכתבי המשטרה בעתונות הישראלית, אותם הולילו שולל, לא ידעו, היתה העובדה שמוטל אף מסר למשטרה מחסן נשק נוסף. הוא הוביל את אחד מקציני המשטרה לדיונות החול המשתרעות על פני שטח גדול ממערב לחדרה, מסר שם לידיהם תת־מקלע, שני אקדחים ומספר רימוני יד מסוג מילס. קרוב לודאי שבנשק זה היו מזוינים שודדי הבנק בעפולה.

בנק קופת המלונות של העובדים בעפולה נשדד ב־30 בספטמבר 1951. לאור היום, לעיני עוברים ושבים, נכנסו לבנק באותו יום בשעה, משע וחצי בבוקר, שלושה צעירים שלבשו מדי צנחנים. לפי העדויות היה אדם רביעי בקבוצה שהמתין בחוץ. פקיד הבנק סברו כי החיילים משמשים לוחי לשלם צבאי, שבא להוציא כסף מהבנק. אולם שלושת החיילים כינו את נשקם אל הפקידים, העמידו את הקיר והסתלקו בגיגים גבוה, כשביניהם עשרת אלפים לירות כמזומנים. אותם הוציאו מקופת הבנק. איש מהשודדים לא חבש מסיכה ולא הסתיר את פניו. משום כך היו חוקרי־המשטרה

• מרכז המשטרה הבינלאומית.

סבורים כי לא יקשה עליהם לזהות את השודדים. חוקרי המשטרה גם לא טרחו הרבה כדי לחפש את החשודים בביצוע השוד. אחד מהם היה מוטל קרביצקי, או אחד ממנהיגי בניהוטובים של הנוער החדרתי, צעיר שהיה חשוד מזה זמן רב על ידי המשטרה בשורה של עבירות פליליות. שלושת האחרים היו מחבריו הטובים, אף הם בני חדרה, שהסתובבו באותה תקופה בחברתו. אחד מהם, מכהן כיום במשרה חשובה בשרות הממשלתי. המשטרה היתה בטוחה שהשודדים בידיה. כל מה שהיה עליה לעשות כדי להעמידם למשפט היה לערוך מסדר זיהוי, כדי שהפקידים יזהו את השודדים אותם ראו פנים אל פנים. נערך מסדר זיהוי. מוטל הופיע בו במכנסים כחולים קצרים וחולצה לבנה כראוי לבן נוער חדרתי המכבד את עצמו. הפקידים עברו על פני מוטלה וחבריו בזה אחר זה. הם אפילו לא היססו ולא התלבטו — איש מהמשתתפים במיסדר לא היה בין השודדים, טענו הם.

היתה זו הצהרה מוזרה מאוד, ביחוד לאור העובדה שמספר פרטים שמסרו הפקידים בעדויותיהם, התאימו בדיוק לפרטיהם של החשודים שהוצבו במסדר. אולם שום דבר לא עזר. פקיד הבנק בעפולה פחדו פחד מוות, לא זיהו איש משודדיהם. בלית ברירה נאלצה המשטרה לשחרר את החשודים, אחרי חקירות ממושכות שלא נשאו פרי. היא ניסתה לגשש בכיחנים אחרים, כדי לצאת ידי חובה, עצרה כנופיה של נוער תל־אביבי, שהוכיחה אחר־כך אליבי משכנע.

היתה זו מלאכה לבטלה. חוקרי המשטרה ידעו כל הזמן מי ביצע את השוד. לא היו להם הוכחות. הפקידים סרבו לשתף פעולה מרוב פחד ואת החשודים אי־אפשר היה לשבור. כך נשאר תיק שוד־הבנק בעפולה פתוח ללא התקדמות במשך חודשים ארוכים. אולם כעבור מספר שנים ידעה כבר כל הארץ מי ביצע את שוד הבנק בעפולה. מוטל עצמו היה מתפאר, כטוב עליו לבו ביין: "כל זמן שהמשטרה טומטמת, אני בחוץ־לארץ". בהזדמנויות אחרות היה צועק: "נתנו לי רק תכנית לשוד, אני כבר באצעה!" כל הארץ ידעה שהוא ביצע את השוד. כשלוש שנים אחרי ביצוע השוד ידעה גם המשטרה על כך, אולם באופן בלתי רשמי.

רק אחרי שמוטל נעצר עתה, פתחה המשטרה את התיקים בהם הופסק הטיפול. היה זה כמעט בשעה ה־12, חודשים לא רבים לפני שחוק ההתיישנות היה חל עליהם ומונע את הגשתם למשפט.

אלא שעתה היתה בידי החוקרים עדות מכרעת נגד מוטל בתיק שוד הבנק בעפולה.

"העולם הזה"

• כי ממשלת ישראל סיכנה את עניני המדינה. בהעסי-

קה את מרדכי קדר בתפקיד בחוץ־לארץ;

• כי במסרם תפקיד זה לקדר, ידעו שולחיו כי הוא חשוד

בפשעים חמורים ביותר, ביניהם רצח, שוד מזויין, זיוף

מיסמכים ועריקה — וכי הודה בחלק מהם;

• כי אחרי החזרת קדר ארצה, ניסו שולחיו לחפות על

קלות־דעתם הפושעת על־ידי עצירת קדר לתקופה של

היתה זו עדותו של אחד ממשתתפי השוד, חברו הטוב של מוטל בעבר, שהפך עתה לאדם שקול בדעתו, מבוסס ובעל עמדה, הסכים להוסיף כעד־המלך במשפט נגד מוטל. עד זה יספק את עדותו שתהפוך להוכחה משפטית את מה שהמשטרה ידעה למעשה כל הזמן — שמוטל קרביצקי היה אחראי לשוד הבנק בעפולה.

אולם כדי להבין איך הגיע מוטל לביצוע השוד ושרות ששעים נוספים, יש לחזור 31 שנה אחורנית.

"לא רצו בי מיום שנולדתי!"

למוטל קרביצקי לא היה אב עוד לפני שנולד. אביו עזב את אמו בחדשי הריונה, האם, בת למשפחת אנצילביץ' המכובדת בחדרה, נטשה את בנה ביום שעזבה את בית־החולים, מסרה אותו לטיפול לידי הסבתא, עברה לגור עם בעלה השני בעפולה, התי־עלמה לחלוטין מבנה.

הסבתא לא יכלה להתמסר הרבה לטיפול בתינוק. היא עבדה, נאלצה להשאיר אותו לבד בבית. כתינוק היה מוטל נשאר לבד במיטתו כשבקבוק האוכל תלוי במתקן מיוחד מעל לראשו. אם היה מצליח לתפוס את הבקבוק היה אוכל. אם לא, היה נשאר רעב. היו לו למוטל שני יודים בחדרה, בני משפחת אנצילביץ', אחי אמו. האחד מהם היה סוחר לחמרי בניין והשני מהנדס אורחי. אולם להם לא נגע גורלו של מוטל במיוחד. מגיל שלוש הפך מוטל לנער רחוב.

בגיל מאוחר יותר כתב מוטל לידיד: "הייתי בלתי־רצוי עוד לפני שנולדתי, וכשנולדתי לא רצה בי איש".

מה שאירע למוטל עקב זאת הוא נושא מצוין למחקר פסיכולוגי. הוא לקה בחופעה הנקראת בלשון הפסיכולוגיה נארקיסיזם, ליצור שהפנה את רגשותיו כלפי האורגניזם של עצמו. הוא התפתח לטיפוס אקסטרורטי — שתגובותיו הופנו כלפי העולם החיצון. כרגיל בנטיבות כאלה התנהג הוא בחברת שקיפתה אותו, הפך לנער מרדני ואנטי־חברתי שהיה צריך למצוא פורקן בתוקפנות כלפי חוץ.

מוטלה לא היה בחור טיפש. להיפך, היתה לו מנת־שכל גבוהה מאוד ושאיפה להתקדם. הוא היה ילד יפה, נמוך־קומה ובעל כושר מנהיגות טבעי. בכל חברה היה הוא הרוח החיה. כילד היה מנהיג כנופיות־פרחתים לסחירות ולהתפרצויות קטנות לקוסיקים. מקרים מעין אלה הטילו כתם על שם המשפחה המכובדת בחדרה, שחששה שבניה יגררו בעקבות מוטלה. היא שלחה את המורד הצעיר ללמוד בבית־הספר הימי בחיפה.

מוטלה, שהתרגו מיד כשקראוהו מוטל או מוטלה, רצה שיקראוהו בשם מוטקה, היה תלמיד גרוע ומחוסר־משמעת, אולם ימאי מצטיין. כאשר סיים את לימודיו בבית־הספר

משלח ישראל מצאה בכל זאת לנכון להטיל עליו שליחות לאומית בחזן-לארץ

מית לנעוד

חשודים, שזיכרו ביניהם ספיונריות, הזמינו את הנהג משכונת נוה-חיים לקחתם למרכז חדרה, בשעה עשר בלילה. אחרי עשרה ימים של חיפושים הצליחה המשטרה לזהות את שלושת הגברים כשלושת סוחרים בוטנים מתלאביב, אותם הביא ליפסקר לבילי הרצח למרכז העיר, שם ראו אותם מספר עדים.

מאחר שלפסקר, שהיה טיפוס חשדן וזהיר, לא יצא מעולם לעבודה בלילה, הסיק החוקרים כי אחרי שהביא את שלושת סוחרים הבוטנים למחוז חפצם, פנה לחזור לביתו. אם אמנם הסכים להוביל נוסע לחוף-הים בחדרה בשעה מאוחרת בלילה, היה הנוסע צריך להיות אדם מוכר לו היטב.

קרובו היחיד של ליפסקר היה בן-אחיו, צבי ליפסקר, ששלושה ימים אחרי הרצח מיהר להגיש לבית-הדין בחיפה בקשה לקבלת ירושת דודו, שכללה בית, פרנס ומכונית. ליפסקר זה היה חברו הטוב של מוטל. אולם כאשר העלתה המשטרה חשד נגדם, היא נאלצה לבטל מיד, אחרי ששניהם הוכיחו אליבי בטוח. באותו לילה נערך בחדרה גשף מטעם מנן דוד אדום, בו נוכחו כמעט כל צעירי המושבה. גם ליפסקר וגם מוטל הוכיחו כי היו בנשף זה עד שעת-לילה מאוחרת.

על ידי המצאת אליבי זה, איבדה המשטרה את אחד החוטמים שיכול היה להוביל למציאת רוצחו של ליפסקר. תיק רצח זה נוסף לסידרת התיקים הפתוחים, בהם נכללה המחלקה הפלילית של הופשטער במציאת מבצעי הפשע.

אולם למרות שעקבות הרוצחים לא נמצאו, היתה בתיק רצח זה נקודה חשובה אחת, שהחשידה את ליפסקר. כאשר העירה המשטרה, בבוקר בו התגלה הרצח, את בן-אחיו של ליפסקר משנתו והודיעה לו כי דודו נרצח, היה הצעיר מזועזע ונדחם. אי-אפשר היה שלא לראות זאת בתגובותיו. אף-על-פי-כן הגיעה למשטרה עדות, לפיה כבר ידע ליפסקר, בשעה שהמשטרה העירה אותו, כי דודו שוב אינו בחיים. מישוה, שעבר בחצות במכוניתו על פני מכונית הווז, וגילתה את מעשה הרצח עוד לפני פועלי הזיפוף, לא הודיע על כך למשטרה, אלא ראה את ליפסקר בחצות ואמר לו: "הדוד שלך מת".

סברת המשטרה היתה כי מוטל ביצע את הרצח כדי לעזור לליפסקר חברו לזכות בירושה. אולם שום הוכחה לא נמצאה לכך. אפילו אם מוכן ליפסקר להעיד על כך כיום במשטרה, אין עדותו מספקת להאשמתו של מוטל. מוטל עצמו, שבינתיים הודה במשטרה בשייכות למעשי פשע אחרים, המשיך לטעון תמיד כי בפרשת הרצח הוא חף מפשע.

אשה ותעודת בגרות

תוך תקופה זו חזר לתמונה אנוש שטמפר, קצין-הים הצעיר אותו הכיר מוטל בחיל-הים. גורלו של אנוש לא שפר ביותר. הוא הצליח אמנם להגיע בצי הסוחר לדרגת חובל-ראשון, אולם הוא נקלע מאסון אחד למשנהו. שלוש פעמים נמצא בצוותות של אניות שטבעו. פעם היה בצוות של אניה שהסיעה מנוף-צף, איבדה אותו בלב ים.

בתחילת 1950 טבעה האניה הישראלית מסדה מול חופי סיציליה. כמה מאנשי צוותה, ביניהם שלושה ישראלים, שניסו להימלט בסירה קטנה, טבעו. אנוש שטמפר היה החובל הראשון של מסדה. כשהחזר לארץ לא אירע אמנם שום דבר מיוחד. הוא עלה על אניה חדשה שנרכשה על-ידי הקואופרטיב, ושקראה בשם השלושה, על-שם שלושת הישראלים שטבעו באסון מסדה. אולם כשהגיע תורו לרדת לחוף החלוצות.

כמה מאנשי הקואופרטיב הפנו את תשומת ליבם של הורי השלושה שטבעו להתנהגותו המזדוה של החובל-הראשון אנוש שטמפר בשעת הטביעה. ההורים הפנו את תשומת-לב היועץ-המשפטי לכך והוא הגיש תביעה נגד אנוש, האשים אותו באחריות למותם של שלושת המלחים שהיו בפיקודו.

היה זה משפט מסובך שנמשך כמה שנים, עלה בהון תועפות. בחלקו הראשון נמצא אנוש אשם על ידי בית-המשפט המחוזי, נידון לשנה מאסר. אולם בערעור בפני בית המשפט העליון, שחל רק בתחילת 1956, יצא זכאי. בתקופת המשפט נשאר אנוש צמוד לחוף, חזר לחדרה. שם התחבר עם מוטל קריבצקי בתקופה בה בוצע השוד בבנק בעפולה. מאז קשרו מוטל ואנוש של גורלם יחד במשך תקופה מסוימת. אחרי שמוטלה שוחרר ממעצרו מחוסר הוכחות, החליטו שני החברים לעבור ליירושים כדי להשכיל ולעבור במשותף בחינות-בגרות. הם שכרו חדר בשכונת ארנונה, גרו יחד, למדו אצל אותם מורים והכינו יחד שיעורים. כסף למחייתם לא חסר להם, ולמוטל אף היתה מכונית מהודרת מאוד מיפוס מ.ג.

אולם הלימודים לקבלת תעודת-הבגרות לא נשאו פרי. אנוש היה עסוק מדי במשפטו. מוטלה היה עסוק בדברים אחרים. שניהם יחד לא הכינו שיעורים ולא התקדמו רבות בלימודים. לעומת זאת היו מוכרים היטב בקפה ניצן, שם היה מוטלה נותן לעיתים קרובות פורקן ליצר התוקפנות שלו, במריבות וקטטות בהן היה הוא תמיד המכה. אנוש שכר ל עצמו כפרקליט את עורך-הדין החיפאי אהרון חוטרשישי. באחת ההזדמנויות, כאשר נסע אל פרקליטו, לקח עמו גם את מוטל. מוטל עשה רושם עז על חוטרשישי ועל עורכי-הדין שעבדו במשרדו התלאביבי, עורכי-הדין יצחק טוניק ויעקב מלך. מאחר שחוטרשישי ייש עסק הרבה במשפטי תאונות-דרכים כפרקליט חברת אגד, הוא לקח את מוטל כחוקר מיוחד והעסיק אותו במשפטי תאונות-דרכים. שם קשר מוטל לראשונה את קשריו עם עורך-הדין יצחק טוניק, שכעבור שנים מספר עתיד היה להיות הפרקליט אליו פנה כדי לחלצו ממצוקה גדולה.

גם אנוש וגם מוטל לא הצליחו אז ללמוד כדי לעמוד בבחינות-הבגרות. אולם אם לאנוש הפריעה עובדה זו להתקבל לאוניברסיטה, הצליח מוטל להתגבר עליה. הוא זיף תעודת בגרות, נרשם לאוניברסיטה כחלמיד בפקולטה למשפטים. באותה תקופה היתה מבקרת אותו בזירתו לעיתים קרובות נערה דת'גו בשם תמי, בת אחד הקיבוצים בסביבות חדרה. תמי היתה למעשה אשתו של מוטל, ילדה לו בן אשר נמסר לגידול בקיבוץ. פרט זה לא הפריע למוטל לנהל חיים פרטיים לפי רוחו.

טיפול פסיכולוגי

הוא היה מסתובב בחברת נערות רבות שאת ליבן כבש. לא אחת היו הן נושא להתכתשויותיו. באחת ההזדמנויות היה זה הפזמונאי ידיד מנוסי שנפל קורבן לאגף רפיו. כאשר נכנס מוטל עם נערה לקפה ניצן, לקח ידיד את הנערה הצידה, ניסה לשכנע: "לא כדאי ללכת עם גנב" כששמע זאת מוטל, ניגש לידיד ושאל: "איך קראת לי?" "קראתי לך סתבן", אמר ידיד. במה שקרה אחר-כך נזכר ידיד רק כשהתעורר בתחת העזרה-הראשונה.

אחד הרומנים המפורסמים ביותר של מוטל באותה תקופה היו יחסיו עם בתו של פרוי פסור מהאוניברסיטה העברית, שהיתה נשואה לעיתונאי ששהה בחוף-לארץ. הנערה עברה לגור בחדרו של מוטל. שרצה להציל את חיי הנשואין שלה, גילה להנהלת האוניברסיטה כי מוטל זיף את תעודת-הבגרות שלה.

מוטל נעצר, הואשם בזיוף מסמך-רשמי. בכשרונו המיוחד להפעיל קסם אישי רב לשם (המשך בעמוד 8)

וקורס של הפלי"ם בקיסריה, עלה מוטלה כמכונאי על אניה. הוא הספיק לסייר בארצות דרום-אמריקה לפני שפרצה מלחמת העצמאות בארץ-ישראל. כשפרצה — הוא חזר ארצה. מיד עם גיוסו הוצב מוטלה כמכונאי בחיל-הים. שם פגש על אחת האניות קצין-ים צעיר בשם אנוש שטמפר. למרות שגם אנוש היה בן חדרה, לא הכיר אותו מוטלה מקודם. ההכרות ביניהם היתה קצרה. מוטל דרש מהקצין, שהיה בעל עבר ימי, תנאים מיוחדים כגון חופשות, ותוך זמן קצר הועבר מאנית.

הוא נשלח לקורס קצינים, נזרק מהקורס בגלל עבירות משמעת, חזר ליחידתו בטוראי. לא עבר זמן רב ומוטל ערק מהצבא בעצם ימי המלחמה.

יחידות המשטרה הצבאית סרקו אחריו בכל חדרה והסביבה, אולם לא הצליחו למצאו. מוטל היה נחבא ביום בצריף רעוע, מאחורי בית-הכנסת, והיה יוצא לרחוב רק בלילה. כמעט כל אנשי חדרה ראוהו, אולם איש מהם לא העז להלשין. לא היה זה משום רחמנות, אלא בגלל הפחד שפחדו מפניו. כי מוטל היה ידוע כצעיר בריא ורחב-גבר, שלא יחסס לגמול בהזדמנות הראשונה לכל מי שירע לו.

כאשר ביקשה המשטרה הצבאית את עזרת המשטרה האזרחית בחיפושים אחרי מוטל, הצליח קצין משטרה לגלות את מקום מחבואו. מוטל נכנע לגורלו. אולם הוא דרש שיתנו לו לחזור ליחידתו ולהתציב שם. "אם תמסרו אותי לידי המשטרה הצבאית, אני לא הולך!" אמר. כאשר הגיע לבנין המשטרה בחדרה, השוכן בבנין של מבצר טיגרט, הבחין מוטל כי עומדים למסרו בכל זאת לידי המשטרה הצבאית. מהקומה השניה, מגובה של שמונה מטרים, קפץ החוצה, לא נפגע, ניפנף בידו לקציני-המשטרה וקרא: "שלום!"

כאשר נשאל, כשנתפס, איך לא פחד מקפיצה מגובה כזה, השיב מוטל: "ספורט זה ספורט!"

אדם ללא אהבה

כאשר הסתיימה מלחמת-העצמאות, מצא מוטל סוג אחר של ספורט להתעסק בו. הוא התישב בחדרה, הפך לגיבורם הנערץ של בני-הנוער במקום, היה בעל כוח השפעה בלתי-רגיל עליהם. לא היתה לו כנופיא כלשהי. אולם די היה לו להיכנס בערב לבית-הקפה ולומר: "אתה ואתה ואתה הולכים אתי הערב!" והאנשים היו הולכים אחריו.

מאשנים:

למעלה משנה, ללא משפט ותוך פגיעה בזכותו האלמנטרית,

ועל-ידי הטלת איפול על הפרשה עד כדי העלמת עצם

המעצר;

● כי אחרי שנה של איפול זה מסרו פקידים בכירים

של הממשלה בעצמם את הפרשה לעיתונות בצורה הסו-

תרת נוהל ממלכתי הוגן, ובזאת הפריכו את טענתם כאילו

האיפול הוטל לטובת הציבור.

יחד עם חבריו היה מוטל מבצע מעשי-ספורט שונים, שכתוצאה מהם נשארו כמה אורחים חדרתיים בחסרון כיס או בחסרון סחורה. אולם הוא לא נתפס מעולם. למרות שהמשטרה חשדה בו, ולא פעם אף פתחה נגדו תיקים, לא הואשם ולא נשפט או בעבירות פליליות. בני-הנוער החדרתי, גזע מיוחד של בני איכרים ותיקים, לא הסתכלו על מעשיהם כאל עבירות פליליות, או מעשים הנוגדים לחוק. הסתייבות והפריצות למיניהם היו בבחינת ספורט. מוטל היה מגשים האדיאל של טיפוס החי ברוחה ובפזמונות, ללא עבודה. באותה מידה בה הצליח מוטל להשפיע על גברים, הצליח לרכוש לבנותיהן של נערות. כגבר חסון ויפה-תואר, סיגל לעצמו שיטה מיוחדת לחיזור אחרי נערות. הוא היה מתנהג עמן בגסות-רוח ובחוצפה ללא כל התחשבות. "נשים אוהבות גברים ברוטאליים!" היה אומר. אולם למרות שחבריו הסתכלו עליו בהערצה בשל כך, היה מוטל אומלל מאוד בשטח זה.

למעשה לא ידע הוא מעולם מה פירושה של התקשורת אינטימית לאשה. במצבו הפסיכי המיוחד לא היתה לו שום התייחסות רגשית אל אחרים, אלא אל עצמו בלבד. לא היו לו שום קריטריונים לגבי התייחסות לעולם החיצוני. כשבשלב מאוחר יותר בחייו התחיל לקבל קריטריונים מעין אלה, הפליא אותו הדבר שאנשים אחרים מלבדו קיימים ומרגשים. לגביו היתה לרגשות אותה משמעות שיש לאדם עיזר-צבעים לגבי צבעים.

רצח בחולות

ההסתבכות הרצינית הראשונה של מוטל חלה בדצמבר 1950. בשעה שש בבוקר ה' של יום ה'5 בחודש זה, גילו כמה פועלי זיפוף בדרך לחוף הים של חדרה את מוגיתו של הנהג יוסף ליפסקר (47). שניצבה על הכביש כשאורותיו דולקים וה"סחיף" פתוח. בתוך המכונית גילו הפועלים את גופתו של הנהג הרחק, כשהיא נקובה בשלושה כדורים שנורו בעורפה. בכיסו של הנהג נמצא סכום של 640 ל"י. כל חפציו היו עמו, כולל שער-הזהב. גם מהמכונית לא נגנב דבר.

למקום הרצח הוזעקו מיד הקצינים וחפסון ואבטיחי שניהלו את החקירה בפקוחו האישי של ראש המחלקה הפלילית במטה הארצי באותם הימים, רמ"ח זאב הופשטטר. חקירה קצרה העלתה כי הנהג נרצח סביב השעה 11 בלילה, תוך כדי נסיעה. אחרי שנורה, ירדה רגלו מעל הוחשה, המכונית הוסיפה לנוע כמה עשרות מטרים ונעצרה.

מאחר שכספו וחפציו של הנהג ליפסקר לא נשדדו, יצאה המשטרה לחפש אחרי הרוצח מתוך השערה שהרצח לא בוצע על רקע של שוד. החוקרים ניסו למצוא מי נסע אותו לילה במוניתו של הנהג, ומי מנוסעיו היה מסוגל לבצע את הרצח.

תחילה נפל החשד על בחורה, אותה היה ליפסקר מוביל יום-יום מהרצליה לגבעת-אולגה. היא הוכיחה אליבי. אחר-כך הגיעו למשטרה ידיעות כאילו שלושה גברים בעלי פנים

שינוע ובעזרת השפעת הצליח למנוע הגשת התיק למשפט. אולם מהאוניברסיטה נזרק. באותה תקופה חזרה אליו תמי נערתו. הוא התגורר עמה בבית שהיה שייך לאפוסטרופוס על הרכוש הנטוש, בקילומטר הרביעי לפני ירושלים, היה מוצא את פרנסתו בציד דרבנים בישובי הסביבה. הקיבוצים, שהדרבנים היו משמידים את מטעיהם, היו משלמים לו עבור כל דרבן שצד. מוטל היה מביא להם את אוני הדרבנים כהכוחה, שומר את בשרם לעצמו. היה זה בתחילת שנת 1953, כאשר חל המפנה המכריע בחייו של מוטל. שנה קודם לכן הכיר מוטל בבית פרטי ברמת-השרון פסיכולוג בשם דוד רודי. רודי, שהיה אז בביקור קצר בארץ, הבחין מיד בהתנהגותו המזוהה של מוטל, ביחוד כשזה ניסה להתעסק בדרכו המיוזנת עם קרובת משפחה שלו. השניים עשו הכרה, התרשמו עמוקות זה מזה.

כעבור שנה הגיעה לאוניו של מוטל הידיעה, כי ד"ר רודי חזר לארץ וכי הוא עובד כפסיכולוג בבית-הסוהר ברמלה. הוא נסע אליו לביקור. תוך זמן קצר נקשר מוטל לפסיכולוג המומחה שגילה בו עניין רב, התחיל לטפל בו טיפול שיטתי. הדיאגנוזה ודרך הטיפול של הד"ר רודי בפאצינט החדש שלו ישראו כנראה לעולם בבחינת סוד מקצועי, כיוון שהד"ר רודי מסרב לדבר על נושא זה. אולם תוצאות הטיפול החלו להתגלות לאט-לאט בהתנהגותו של מוטל.

מוטל התחיל להבחין במציאותם של רגשות, ולהתייחס אל עצם קיומם והרגשותיהם של אנשים אחרים. הוא סבל נוראות כתוצאה מהמשבר שפקד אותו. אולם סימני הטיפול ניכרו עליו. המטפל מילא עבורו את תפקיד האב שלא היה לו מעולם. הוא התחיל לגלות סימני זהות שלא היו לו אף פעם והתחיל להשתנות. הוא אף חיקה את התנהגותו וצורת דיבורו של המטפל בו.

את יצר התוקפנות שלו, שהיה צריך לבוא לידי ביטוי חיצוני, פרק עלידי-כך שיצא למסעות ציד. הוא היה צד חזירים בחולה, מוכר אותם במתולה לקצבים תל-אביביים. הוא עבר לגור עם תמי בתל-אביב, הצליח ללמוד את החומר לבחינות-הבגרות ולעבורן בהצלחה.

אקדחים למוזיאון

ה יחסים בין מוטל והד"ר רודי נעשו הדוקים יותר ויותר. רודי שלט בנפשו של מוטל, יכול היה להשפיע עליו מאוד. מוטל לא הסתיר זאת. להיפך, הוא אפילו הת- פאר בכך. לא אחת היה פורש מחבריו, מזהיר: "אני הולך לקבל טיפול אצל הדוקטור!" בתהליך הטיפול, לצורך ההבראה המוחלטת, היה מוטל צריך לחיות מחדש את כל המאורעות והמשברים שעברו עליו. בתוך זה היו כלולים גם הפשעים שביצע.

יום אחד אף הביא למטפלו שני אקדחים שהיו ברשותו, בהם בוצע השוד בבנק בעפולה. את האקדחים האלה גנב מוטל, בעת שהיה מועסק כשומר במפעלי תע"ש, בשנת 1950. רודי הביא את האקדחים לבית-הסוהר כדי למכרם למוזיאון שירות בתי-הסוהר כמוצגים של כלי שוד. כאשר הבחין הד"ר צבי חרמון, אז נציב בתי-הסוהר, באקדחים החדישים, הוא הציע להוציאם מהמוזיאון לשימוש. הד"ר רודי נטל את האקדחים והחזירם למוטל.

תקופה קצרה אחר-כך, התפטר הדוקטור רודי משירות בתי-הסוהר. ביום בו התקבלה התפטרותו, פוצצה מכונתו של הד"ר חרמון בירושלים בנסיבות מיסטוריות. חרמון התלונן במשטרה, הביע חשד כלפי הד"ר רודי. שוטרים באו לחפש בביתו אחרי חמרי-נפץ, לא מצאו דבר, התנצלו על ההטדה. אולם אז העלה רודי, הושי לרופאה ואב לשני ילדים, מה עשוי היה לקרות, לו נמצאו ברשותו שני אקדחיו של מוטל.

הוא שיכנע את מוטל לגשת למשטרה, למסור את האקדחים ולהודות בפשעים שביצע, ביניהם שוד הבנק בעפולה. מצד שני שיכנע רודי את המשטרה להתייחס אל מוטל כאל מופרך, להפסיק את הטיפול בתיקים בהם היה חשוד, לא להענישו ולתת לו לסיים את הטיפול בו. יחזקאל סהר הורה על כך באופן אישי.

המעניין הוא שמעולם לא חשדה המשטרה במוטלה בפיצוץ מכונתו של הד"ר חרמון. הסברה שמוטל עשה את המעשה בלי ידיעתו של רודי, כדי לנקום את נקמת האיש הנערץ על-ידו, הועלתה רק בשבועות האחרונים על-ידי המשטרה.

טיפולו של ד"ר רודי במוטל קרביצקי, שהביא גם את חברו, אנוש שטמפפר לטיפול, נמשך מאז 1953. במקרהו של אנוש נשא הטיפול תוצאות חיוביות. אנוש, שהשיג אף הוא תעודת-גירוש, נשא אשה, קיבל הנהלת מוסד-ילדים-עוזבים ליד תל-השומר. בשעות הפנאי השתלם בפסיכולוגיה באוניברסיטת בראיילן.

אצל מוטלה ניכרה התוצאה כעבור חודשים אחדים של טיפול. היה זה אחרי שנפרד מתמי. יום אחד שמע מוטלה כי תמי עומדת להינשא לימאי, כצעד של יאוש. הוא מיהר אליה, הציע לה נשואים. תמי הסכימה. למרות שכבר קבעה מועד לחתונה עם הימאי, גברה דאגתה לבנה הנמצא בקיבוץ על אהבתה החדשה. אולם מצידו של מוטל היה זה צעד קיצוני שהיכח על מפנה ענק במהותו. היה זה המשבר הרגשי הראשון בחייו. לפתע החל להרגיש רגש אחריות. הוא החל להבין, שלבנו הקטן צפוי אותו גורל שהיה לו, וכי הוא עתיד להיות מופרך כמוהו.

נשאיו עם תמי לא היו צעד יחיד. הוא החל לשקם את הנערה שהיתה כמעט הרוסה מבחינה נפשית. במשך חודשים ישב עמה לילה-לילה כדי לעזור לה לעבור בחינות במד- רשה למורי-התעמלות. נתן לה את האפשרות להגיע למעמד בו תוכל להרויח את לחמה כעצמאית, בעבודה כמורה להתעמלות וכדוגמנית.

מבחינה חיצונית לא ניכר ההבדל המהותי שהתרחש בנפשו, פרט לעובדה שהוא חדל לבצע פשעים כל זמן הטיפול שנמשך עד 1957. הוא המשיך בדרך חייו הפזרנית, היה הרוח החיה בארגון מסיבות ונשפית-שק, המשיך לצוד נעורות בקסמיו הגבריים, לתבל את דבריו בחזוים של עומר כיום ובציטטות של שפינוזה, לשחק שח בכסית עם משוררים, ולעשן מקטרת ברוואל. הוא רכש לו ידידים ומכרים בחוגים רבים.

מוטל הפך לדמות ידועה ומקובלת בחברה התל-אביבית. עד שבינוס בהיר אחד נעלם מוטל. ההבדל כי הוטלה עליו שליחות מטעם האומה בחוף-לארץ. תוך תקופה קצרה הוא הופיע בארצות רבות. תמיד נהג לבזבז כספים, לזהור במכונות המהורות ביותר, ולהתענג על המותרות שיכול היה לרכוש בכספו.

אך קרה הדבר המזעזע שמוטל, שבינתיים שינה את שם משפחתו לקדר, הגיע לשלי- חות זו?

מגוחך יהיה להאשים את מוטל קדר. תולדותיו והתפתחותו ברורים בתחלת. הם נראים כלקוחים מתוך רשימת המקרים הקלאסיים בספר פסיכולוגי: הצעיר הפיקת, בעל מנת-השכל הגבוהה מעל לממוצע, בעל כושר המנהיגות והקסם האישי, שגדל ללא משפחה, ללא אהבת- הורים, התגבש בחברה שקיפחה אותו בשנותיו הקשות ביותר. נקמתו היתה בטיפוח השקפת עולם אנטי-סוציאלית מובהקת, שהטיפול הפסיכולוגי שקיבל לא הצליח להתגבר עליה.

אם איש כזה זוכה הנכון לטיפול הנכון, הוא יכול להפוך לאדם חשוב, לנצל את כשרונותיו לטובת הכלל, לתרום תרומה גדולה לחברה. במקרהו של מוטל הופסק הטיפול ברגע הבלי נכון, כשטרם הבריא לגמרי. זוהי הטראגדיה שלו.

א-אפשר להאשים את מוטל על כך שקיבל שליחות-לאומית. אולם יש את מי להאשים: את מטילי השליחות.

משלת ישראל חולשת על כל תיקי המשטרה. אין היא מעסיקה אנשים בשליחותיות מבלי להתעניין באישיותם. כאשר הוטלה השליחות על מוטל, היה ידוע מי האיש: אילו עבירות ביצע ובאלו עבירות נחשד. יותר מכן: תמונת אופיו ומהותו היתה ברורה לכל מי שטיפל בענייניו. אף-על-פי-כן הוטלה עליו השליחות. זוהי שמעוררה שלא היתה כדוגמתה מאז הקמת המדינה. אם א-יפס יודעו כל פרטי פשעיו, יסמר עצם הטלת הש- ליחות בשירות האומה על איש כזה, את שמות הציבור.

כל מה שקרה אחרי הבאתו של מוטלה לארץ רק מחמיר שמעוררה זו. כליאתו ללא משפט למשך למעלה משנה, תוך העלמת עצם כליאתו מבני משפחתו ומניעת סעד משפטי ממנו למשך תקופה ארוכה, היא שליחת זכות יסודית אשר גם אדם כמו מוטל זכאי לה בחברה דמוקרטית. מעצרו של מוטל נודע רק במקרה, אחרי שצעק אל מכרה, שביקרה בבית-הכלא. כי תודיע על-דבר מעצרו לאשתו. א-אפשר להימנע מן החשד כי לפחות אחת הסיבות להתנהגות זו היתה פחד האחרים מפני גילוי קלות-דעתם הפושעת ברבים.

הצורה בה הוכר לפתע איפול זה חלקית על-ידי פירסום מכון זכוב — מחזקת שוב את ההנחה כי לא טובת המדינה עומדת בפני האחרים, אלא הפחד המוצדק מפני תגובת הציבור.

על כל לידה

שתחסוך

יחוספיו
לך

333 פר'

וכספך
יהיה
מובטח

בחשבון

"חסכון
פרס"

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

חדוש מהפכני!

בשיטת הטיפול בנשירת
שערות והצמחת שער חדש!

טפל בעצמך!

בביתך!

ובזמן הנוח לך!

נסה זאת על חשבוננו!

רובינס קוסמטיקום

בנהלת מר א. רובין ביאוקוסמטיקאי מדופלם

תל-אביב, רח' פינסקר 2, טל. 22128

חיפה, רח' הרצל ו

פרוספקט הסברתי ישלח לכל דורש.

(המשך מעמוד 5)

אינו תלמיד מבריק או צעיר מוכשר במיוחד, זכה לתפקידו הוותק לכשרונו העסקי ב- ארגון קבוצות-לחץ פנימיות. מכיון שהוא עומד לסיים את לימודיו, הבין כי עמדה מפא"ית נאמנה תסלול את דרכו לקריירה מפלגתית בחוץ.

לכן, ערב השביתה, פירסם היו"ר הצעיר לפתע כרוז "אישי" נגדה. בויכוחים טען כי מוסדות הסתדרות הסטודנטים אינם חרי קיים, כי נבחרו לפני שנתיים. הוא שכח לציין מה גרם לכך: תוצאות הבחירות הי חדשות נסללו מפני שזוהי בידי חבריו, אנשי תא מפא"י.

עתה עבר בנבישתי האומלל קורס מזור- רו. הוא נאלץ להסתלק מכהונתו כיו"ר הסתדרות הסטודנטים. המשרה, החשובה ל- מפא"י במיוחד בשנת בחירות, עברה לידי סטודנט בלתי-מפלגתי. מתוך קעס על כך, סולק בנבישתי גם מראשות תא מפא"י. הקריירה המפלגתית שלו קולקלה.

טבע הסטודנטים לטבע. מתנגדי השביתה הפעילו גורמים אחרים, דאגו ל- השבתה הלימודים על-ידי האוניברסיטה. איים רקטור האוניברסיטה, פרופסור בנימין מור: "אם לא ישובו הסטודנטים בכל ה- פקולטות ללימודים, נשבית את ההוראה גם בהרצאות, אשר ל-מודן הותר ע"י השוכתים!" נוכח לחץ זה נאלצה הסתדרות הסטודנטים להכריז על כינוס-חירום, קבעה כי הס- טודנטים ידונו בפקולטותיהם על עתיד הש- ביתה.

בתחילה היה נראה כי באסיפת-חירום של הפקולטה למדעי-הטבע, שנערכה ביום שני, יחליטו הסטודנטים להמשיך בלימודים, ישברו בכך את השביתה. רבים האמינו ש- סטודנטים אלה הם המתנגדים הראשיים לשביתה. מפני שלא רצו לחתור על המעבדות, אולם ביום השני אחר-הצהרים מסר דובר ועדת-הפעולה את ההודעה המפתיעה: בכל הפקולטות הוחלט ברוב קולות על המשכת השביתה. גם בבית-הספר לרפואה החליטו על המשכת השביתה. הטענה כי הסטודנטים למדעי-הטבע מתנגדים לשביתה הוכחה כבל- תי נכונה. כיסם של סטודנטים אלו היה ריק ככיסם של תלמידי הפקולטות האחרות.

פרשת שטינברג

שני נציגים לואשים

קבעה שופטת-השלום מינה שמיר: יוסף זינגר שיקר בעדותו למען היועץ המשפטי. קבע היועץ המשפטי חיים כהן: השופטת זה היה לפני שנתיים, בתום משפטו של זאב שטינברג, קרבן השקר. בינתיים הס- תך העניין עוד יותר: שטינברג הגיש, על- יד תמיר, קובלנה פלילית נגד זינגר, הביא לקביעת השופט מגורייכה, שיש די ראיות להעמדת זינגר לדיון מהווי. בבית-המשפט המחוזי כבר הופיע פרקליט המדינה קולין גילון, עוזרו של חיים כהן, נגד זינגר. התובע פעל נאמנה נגד עדה-התביעה לשעבר. התוצאה: חודש מאסר-על-תנאי לזינגר.

וכך הגיע העניין לערעור בבית-המשפט העליון. הפעם הופיע חיים כהן עצמו בשם המדינה. השאלה הגדולה הייתה: האם ימלא כהן את תפקידו נאמנה, יפעל כמו גילון נגד זינגר, ובצורה זו יילחם למעשה נגד עצמו וגם נגד כל כנופית יחזקאל סהר? **"כל המוסף גורע!"** מי שהכיר את דמותו המיוחדת-במינה של חיים כהן, לא השלה את עצמו. ואכן, השבוע קרה המצ- פה: היועץ המשפטי קם לטעון נגד המדינה, אותה הוא מייצג, בעד הנאשם. במקומם של שני הצדדים הטוענים איש נגד רעהו, ראו שלושת השופטים העליונים רק צד אחד, המיוצג בשני שולחנות.

היה זה הערעור המזוה ביותר מאז קום המדינה. כשישב באיכז התביעה, אחרי נאום של שלוש שעות, נשאל פרקליטו של זינגר אם יש לו מה להוסיף. הוא ענה בפסוק מסכת: "כל המוסף - גורע!" לשלש השופטים - שמעון אגרנט, משה לנדוי ואלפרד ויתקין - לא נשאר אלא לטול לדיניהם את התפקיד הנטוש של פא- כת המדינה. באין טוען לזכותו של כהן הדין המרשיע של השופט המחוזי מקס קנת הייבם היו לעשות זאת בעצמם. תוך שליטה בחומר ההוכחות העצום של הפרשה, יצאו שלושתם כאחד להשיב על התקפתו של היועץ המשפטי. הם המטירו עליו עשרות שאלות, סתרו את נימוקיו, בליטו את אי- שביעיות-רצונם מן העובדה, שהיועץ-המשפטי יוצא למלחמה בפסק-דין בו זכו עובדיו שלו. היה זה אולי השיא הציני והאזילי ביותר של חיים כהן בשרשרת פעולותיו, המער- ערות בהתמדה את אכזר האורחים במשטרה ובתביעה הכללית כאחת.

היועץ נ. הפרקליט. דוגמאות למלאכ

תו של היועץ-המשפטי: בבית המשפט המחוזי טען פרקליט המדינה גילון וקבע הנשיא התורן השופט קנת: עדות שטינברג נאמנה ויש לה סיוע למכביר. בא חיים כהן בבית המשפט העל- יון ואמר: לדעתי אין סיוע לעדות זו.

טען גילון וקבע השופט קנת: הוכח הזדון של זינגר בעדות השקר, ושקריו הנוספים של זינגר בבית המשפט המחוזי - מוכיחים זאת בעליל. חיים כהן - אם גם שיקר זינגר, לא היה זדון בדבריו.

טען פרקליט גילון וקבע קנת: שטינברג של זינגר היה בענין חשוב במשפט: שטינ- ברג. אבל בשביל חיים כהן, עד התביעה הראשון במשפט שטינברג היה עד טכני.

טען גילון בלשון זהירה וקבע למעשה השופט קנת: גם הק- צין זינגר חשוד במתן עדות לא-נאמנה ואף ב- מתן עדות לזיוף מסמך. בא חיים כהן, סטר לעוזרו על הפרצוף, הצהיר על אמונו המלא בזינגר, ו- הביע את צערו על דב- רי גילון.

טען בתוקף גילון וקבע בלשון חדה הש- פט קנת: זינגר שיקר וחזר ושיקר והוא אשם בפשע של עדות שקר. חיים כהן: איני מבקש לדחות את ערעור זי- נג. רק בעוד חידש, כא- שר יינתן פסק-הדין ה- סופי, יודע אם הצליח היועץ המשפטי במלאכ- תו המווררה. בינתיים כבר הודבק לערעור זה כינוי-לעג בחוגי המש- פטים: "היועץ-המשפטי נ. פרקליט המדינה".

חניגות

הוערם: שמחה

"היין! איפה היין?" קרא פועל כרסתיני ב- כיכר מלכי ישראל, תל- אביב. הוא לא היה הי- חיד ששאל את השאלה. אחרי הפרסומת הרעש- נית של טדי קולק בעתו- נות, כולל מסע-הטעי- מה הממלכתי שלו ב- יקב, ציפו רבים למבול של יין אדום עתיק, מאושר כחוק על-ידי מנהל משרד ראש-המ- שלה. הם לא מצאו אותו.

בכיכר הענקית, בה הצטופפו אלפים דחוסים והקשיבו להופעה (טו- בה) של אורי זוהר ול- הופעה (אומללה) של אורנה פורת, נשמעה הקריאה לשוא. בדוכן עלוב אחד יוחד ניסתה מוכרת עצבנית לחלוב כמה טיפות-יין מחבית קטנה וריקה. ואילו גביר עיהקרטון אולו עוד לפני השעה שמונה וח- צי.

חג-המונים. המעטים, שאו עם מיטען מוכן מראש של שמחה וששון, הוסיפו לשמח ולשחור-ב-חובות. אולם רבבות אחרים נדדו מפינה לפינה, כשבלבם התקעה הכמסה שמישהו "יעשה להם שמחה". לא עלה על דעתם שהם יכולים לשמוח בעצמם. בהעדר האחירה המיוחדת שאחרי כמה לגימות, לא נשברו המחיצות בין איש לרעהו. תוהוה נשאר בודדים ומבודדים זה מזה בתוך המזון הגדול. מאוחר יותר בלילה, אחרי שמחפשי השמחה הנוגים חזרו הביתה, התחממה קצת האווירה. בכסית נשארו משוררים לאו- מיים שיכורים מחברת מעריציהם, ברחובות השתוללו העולוים האמיתיים. אפשר היה עוד לפגוש אותם, בקבוצות קטנות ומר- ננות להתרועע, עד לשעות הקטנות המאו- חרות של הבוקר.

זריקה לראשי-הממשלה. המיצעד הצב- (המשך מעמוד 10)

● הערכות ראשונות לתוצאות הבחירות לכנסת הרביעית, על סמך לקח הבחירות להסתדרות (ואם לא יופיעו כוחות חדשים במערכה): ירידה של חמשה צירים למפא"י, שילכו לאחדות-העבודה ולפרוגרסיבים, זריכה במקום למפ"ם, עליה של כמה אחדות לחרות על חשבון הצ"כ. לא ברור: גורלה של מק"י, העשויה לסבול גם ברחוב הערבי. התמונה הכללית: כמעט ללא שינוי.

● התופעה העיקרית תהיה: הימנעות המונית מהצבעה. לחץ ציוני כבד יופעל באמריקה למניעת הצעת חוקים שיגדילו את מינסת-ההגירה של יהודי רומניה לארצות-הברית. הנימוק הרשמי, המושמע בישיבות סודיות: כל מאמץ למען חוק כזה יכלול בהכרח השמעות לממשלת רומניה, ובצורה זו יקטין עוד יותר את סיכויי העליה הרומנית לישראל. האנטי-ציונים טוענים כי המסורה האמיתית היא מניעת ברירה למהגרים יהודים מרומניה, שלא יהיה להם מפלט מלבד ישראל.

● אחרי 11 שנה בהן לא נזקק משרד ראש הממשלה לדובר רשמי, יתמנה בקרוב דובר למשרד חשוב זה. המוע- מד למשרה המכובדת - שלמה טנאי, עורך בטאון הרפ"ש של השב- לשעבר, ולאחרונה דובר ועדת-הע- שור. משרה נוספת שטנאי יעמיט על שכמו - דובר יחידת המטבעות והמליונים.

● שערוריה תעורר בקי- רוב סביב מינויו של אלוף- משנה דויד ניב לתפקיד ראש-לשכת התיירות הי-ש- ראלית בבריטניה. ניב ימתנה למשרה זו ללא כל מכרז.

● מיכלית הנפט הענקית הראשונה של ישראל, בנפח של 45 אלף טון, תגיע בשי- כועות הקרובים לאילת. המי- כלית היא הראשונה משתי מיכליות מסוג זה שהוזמנו על-ידי ישראל ביפאן, תזלי במיח ניכרת את דמי הובלת הדלק לישראל.

● התקרומת נוספת בשי- טח פיתוח התחבורה בנגב הרחוק: עוד בשנה זו יוחל בסימון התוואי של כביש סדוב-אילת. הכביש יסלל בסיס- מה של קירוב הפוספטים ליאפן ב- 100 קילומטר.

● נסיון שאיבה ראשון, בתקוה למצוא מים מתוקים, יערך השבוע בקידוח-ימים בדרום הרחוק. הקידוח הוא אחד משורת קידוחים שמבצע יהודי מקנה. העוסק בקידוח-ימים בכל ארצות המרחב. לפי מחקריו, עובר עורק של מים מתוקים לכל אורך השבר בערבה ממצפה רימון. אם אמנם ימצאו המים המתוקים בכמו- יות מסחריות, יקבל יהודי זה את הרשיון הראשון לחברת מים בבעלות פרטית במדינה.

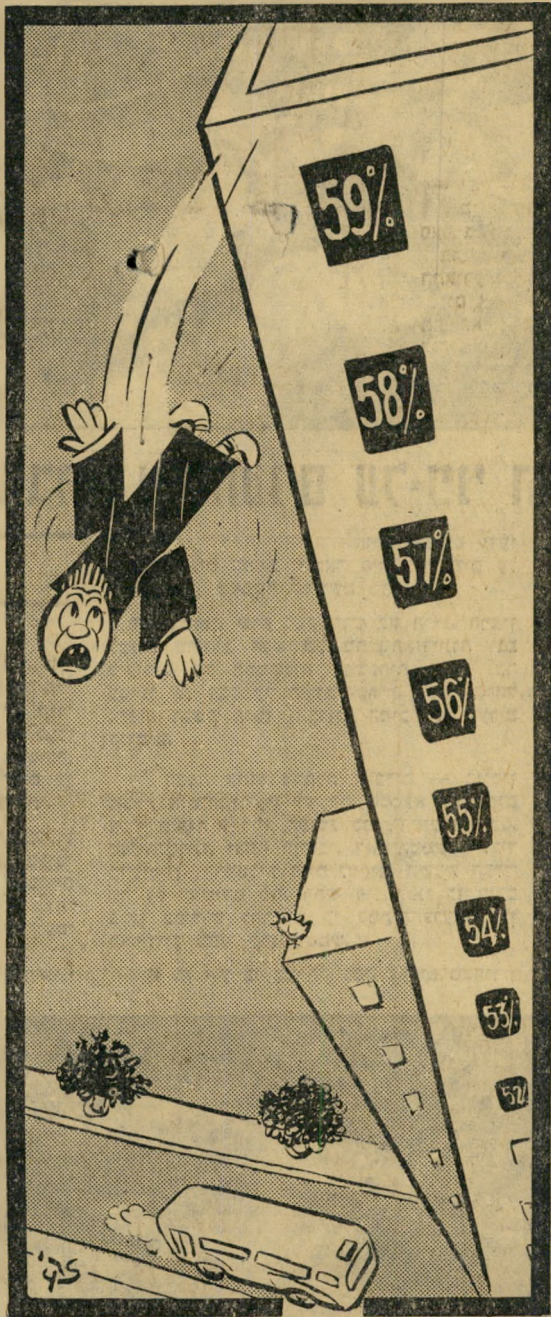
● כמעט וודאי, שזלמן ארן לא יוסיף לכהן כשר החינוך אחרי הבחירות הב- אות. הסימן הראשון להתערערת מעמדו של ארן ניתן לפני חודשים ע"י דויד בן-גוריון, בקבלו משלחת סטודנטים מהאוניברסיטה, שהגני- נגד החלטת שר החינוך להעלות את שכר-הלימוד. המועמד: פרופסור נתן רומנשטיין, דקן הפקולטה למדעי-הרוח של האוניברסיטה העברית.

● מאבק המורים התיכוניים עומד להתחדש. התנאים שלפיהם הופסקה השביתה הגדולה של השנה שעברה לא סיפקו את המורים והם יחדשו את תביעותיהם. לקראת התחלת שנת-הלימודים החדשה.

● לפחות רשימה אחת של עדות המזרח תוגש לבחירות לכנסת הרביעית. האיחוד הלאומי, אשר יופיע תחת האות ס, יצא נגד כל המפלגות, בטענה שהן מקפחות את בני עדות המזרח. בראש הרשימה יעמדו אנשים צעירים, שזו להם הופעתם הראשונה בבחירות.

● ראש אגף החקירות במשטרת ישראל, ניצב מתתיהו סלע, יישלח בקרוב לגאנה. סלע יעסוק ביעוץ כללי למשטרת גאנה, ימונה כיועץ למפקח הכללי של המשטרה בגאנה. את מקומו באגף החקירות של משטרת ישראל יתפוס סגן-ניצב יהודה לייב פרג.

● שלושה קציני משטרה בדרגות רבי-פקד, פקד ומפקח, ימונו לשופטי שלום. הקצינים רבי-פקד דויד ורדי, העובד במחלקה הכלכלית במטה הארצי, פקד חיים אנטני, איש מודר החקירות במחוז תל-אביב ומפקח חיים שלם, העובד במחלקה הפלילית במטה הארצי, ימונו לתפקידיהם החדשים כבר בחודש יוני הקרוב.

"ביתניים אני מרגיש טוב"

משטרה רודנית. להיפך. הבשורה שנמסרה לכפריים לפי מיטב כללי היתה: "אתה צריך להיות מחר בבוקר גרביה. בן-גוריון יהיה שם!" לא לכולם נמסרה הבשורה כולה. נמסר רק שעליהם להיות בבוקר, כי הם צריכים להיוועד שם עם שררה בכור שיטרת.

שאר הכפריים לא הרגישו במאומה. בבוקר יצאו האיכרים לעבודתם בשקדנות, כמו בכל יום. הם לא ידעו כי יום היסטורי: בפעם הראשונה מאז המדינה נאות ראש-הממשלה לבקר ערביי ישראל, המהמים למעלה מעציבור אזרחי.

גינה חדשה. הביקור נקבע כמה חודשים מפא"י הודיעה לח"כ חמדן, תושב בקה, שעליו להתכונן. ערבי מכובד מאד עוד מלפני קום הבין מיד כי מטרת הביקור היא לחזק את מעמדו בעיני הציבור הערבי, לשיטתו ולתמיד קץ לשמועות שהוא קוילונג ישע.

על כן הכין חמדן את הכל כראוי לפני כמה חודשים השקיע 24 אלף ל"ש לנטוע גינה חדשה מיוחדת ליד מהנדסי גינות הובאו מתל-אביב כדי להכין את התוכנית. גינת-פאר שדונמים הוקמה בבקה אל-גרביה, למקורו של בן-גוריון.

פועל פשוט מסג'רה. כשהגיע היום הגדול, נערכה שחיטה רבת. תרנגולי-הודו מסרו את נפשם על קידוש שמו של ראש-הממשלה. מס תרנגולות היה גדול עוד יותר. כעשרה שנים נפלו גם הם קרבן למאורע. בסג'רה הגיע מספר החללים ל-1000 נפש שבחים חתקים גויסו מכל מקום. נשים נרתמו למיבצע.

שעת-האפס הגיעה. מאות החיילים שמרו על כל הסביבה, ובמיוחד על הירדנים. קבלת-הפנים לביג'י היתה גינה. הוא ישב על דוכן בבית-החולל קומי, כשלידו ד"ר יונה סאלק, ממציא כיב הפוליו, ושר-המשטרה. כל מי בידו הזמנה, תורשה להיכנס. אחרים על פי הוראות אנשי הממשל הערבי יכולים.

מכאן והלאה הלך הכל בהתאם להביג'י. ניתן המפתח לשער שאינו בבקה. שיטתית זכה לאורחות-כבוד, לקריאת רחוב על שמו. ואז החל האמיתי.

לדוכן ניגש חמדן, השמיע את הערבים: ביטול הממשל הצבאי, אומות הערבים שהופקעו. ואילו בידיע שהממשל הצבאי הכרחי, אך מקשה להקלות. המסקנה המבוקשת: האמין לוחם כארי למען הזכויות, ואם לא ביג'י אינו נענה.

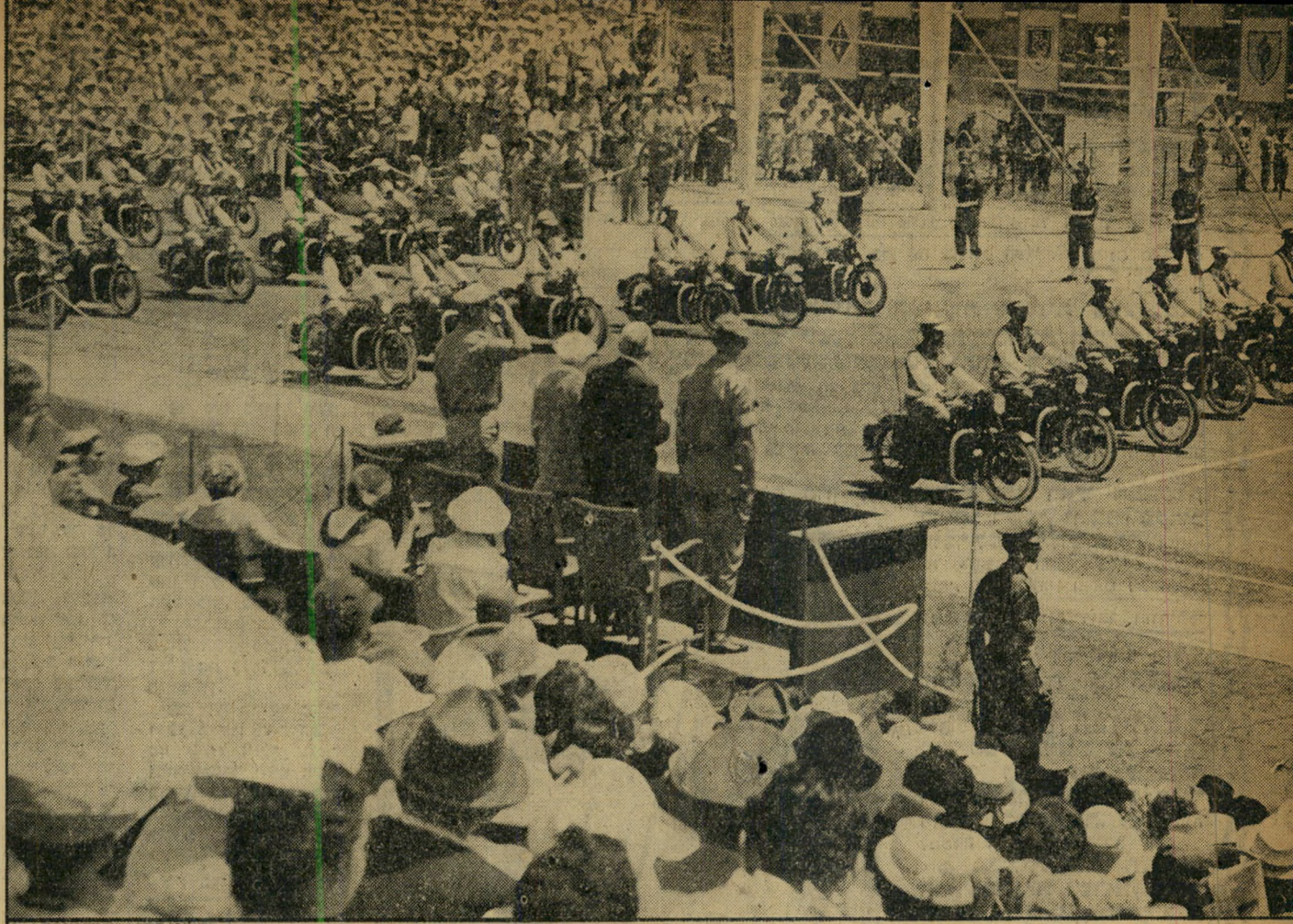
חוק מזה, הוסיף ביג'י, כשהיה הוא בסג'רה הרוויח ערבי מ-200 דונם או הוא מרחיק כיום מ-30 הכפר הערבי קדם. "אני מאשר מזה, נקחה כי היהודי יתקדם כמו הכפר הערבי!"

הכפריים עמדו פעור-פה. מעולם לא על דעתם שמצבם טוב ממזב היהודי שורת הערבות. אולם מן הזה התקלקל הכל. בניגוד למשה שהיה אוהב לסגוד למינהגים השמיים של הערבים, יצא ביג'י ממש מגדל להוכיח את זילזולו בהם.

תחילה סירב לשנות סלון-קפה יסוד של כל אורה בבית ערבי. תח הסתפק בבקבוק מיץ. אולם כאשר בא שיא ההארכה ההזמנה המסורתית לסעוד על שול מארח — עשה ביג'י מעשה שלא בבית ערבי. הוא פשוט סירב. "אין לאמר, והסתלק עם פמליתו."

היה זה סכין בגבו של חמדן הסירוב להזמנה היה עלבון צורב, אלפי הנוכחים. אולם גם תורם של הגיע: תחת שיוזמנו כולם לשולחנות להשתתף בסעודה ההמונית המקובלת ארו בחוק. אנשי הממשל הצבאי ניג אחדים מן המוזמנים, בני-חסותם, להם כי הם מוזמנים לסעוד על שולח חמדן. היה זה עלבון חמור לכל ה גם כמה מן המוזמנים ויתרו על כדי שלא לבייש את בני-כפריהם.

החלל ה-1001. כך נסתיים ביק ראשון של ביג'י בכפר ערבי בכשולון מניויתיו של חמדן ירדו כמעט לאפס שולש פשוטו שמועות שהכל אורגן כדי לחסלו ולהמליך במקומו ילדי-אחרים של מפא"י, כמו דיאב חסן מ חמדן הצטרף לאלף החללים האחר הביקור החטוף של ראש-הממשלה היה החלל מס' 1001.

בראש המ'צעד עוברים אופנוענים על-פני הושיא וראש-הממשלה

במדינה

(המשך מעמוד 9)

אי הגדול, שנערך למחרת בבוקר, לא היה מל-היב הרבה יותר. רבים נשארו בבית, מתוך הר-גשה כי המ'צעד לא יהיה שונה ממיצעים קוד-מים. החום השרבי, שהרג איש אחד וגרם לעל-פוגם של עשרות, הקטין אף הוא את המשיכה. הנהירה ההמונית המסוכנת, לה דאגו רבים מן המארגנים, לא התקיימה. הסדר נשאר מופתי.

אותם הרבבות שבאו, ושישבו לאורך המסלול כשראשיהם מכוסים בעתונים, במטפחות ובכוב-עים מכל הסוגים, לא זכו לאפתעות. בשמיים דהר הנשק החדש — הסופר-מיסטרס וה-ווסטורים, שחתכו את האוויר לפני ההליקופט-רים האיטיים. הגברים שבקהל העמידו פני יד-ענים, הסבירו איש לרעהו את ההבדל התיצוני

בין מיסטר לסופר-מיסטר. אולם מעטים ידעו את ההבדלים באמת. השאר קיח לחידושים על פני-הקרקע, שאפשר למששם בעיניהם.

הם אוכזבו. שום נשק חדש לא הוצג. הרצון למנוע שילהוב חדש של מרוץ-ההודינות וגם סיבוכים עם הממשלות המספקות נשק, גבר בסופו של דבר על האוהד-השחיץ. לעיני הקהל נתגלה הנשק הישן והבדוק, המוכר ממיצעים קודמים.

על הבמה עמדו ארבעת הגברים — בנימין גיבלי, איש-המודיעין לשעבר, הממלא את מקום אלון פיקוד המרכז, המוטל בבית-החולים בגנס, נשיא-המדינה יצחק בן-צבי, ראש-הממשלה דוד בן-גוריון והרמטכ"ל חיים לסקוב. השמש הצלי-פה על ראשיהם ללא רחם. עוד לפני כן סירב ביג'י בפירוש להרשות כי במת-ההצדעה תוגן באפיריון מפני קרני-השמש.

הוא לא ידע כי במרחק כמה צעדים מאחוריו

המונים הצטופפו ברחוב דיזנגוף בתל-אביב, שהוא בשלל אורות

זקין די-נור צבעוניים הלהיבו את ההמונים בכנר מלכי ישראל בצפון תל-אביב

רת

הדרך לוורשה

דרך היסטוריים של ויטוליו בוזק (40), החלה כשיד אלמונית רשמה בפינקס העולה שלו במינכן תחת פרוט הדת: יהודי. כי ויטוליו, שעלה ארצה כיהודי בשנת 1949, נמלך בדעתו לאחר ארבע שנים, גמר אומר לשוב בחזרה לפולין מולדתו. אולם לגבי פקיד השגרירות הפולנית בתל-אביב, שוב לא היתה פולין מולדת לבוזק. חוק-השבות הישראלי הופך באורח חד-משמעי כל עולה יהודי לישראל לאורח ישראלי.

בוזק מיהר לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, הוציא פסק-דין הצהרתי (1760/53), בו נאמר כי "בוזק, יליד ורשה, הינו בן הדת הרומית-קתולית מלידה, וכי כל חייו היה כזה".

הדרך בחזרה למולדת נפתחה שוב. אולם כאן התערב היועץ המשפטי של מדינת ישראל. בוזק חויב לפתע להשיב על אשמה פלילית, כי מסר הצהרה כוזבת בפני בית דין. לתביעה היתה עדות חותמת לאשמה זו — תעודת גיור של ויטוליו בוזק ש הוצאה במחנה הפליטים במינכן, לשם הגיע הנאשם עם אשתו. בהתאם לתעודה זו גוייר בוזק לפני עלותו ארצה, נקרא בשם אברהם בן אברהם.

בוזק הודה באשמה, נידון לשלושה חודשי מאסר. בחודש האחרון למאסרו

דוגמנית מריה אלכסנדר מה שאין לישראליות

הגיעה לבוזק בשורת-איוב: היועץ המשפטי הגיש בקשה לבית-המשפט המחוזי לבטל את פסק-הדין ההצהרתי הקודם לפניו. הכר בוזק כנוצרי. בית-המשפט נטה לעשות זאת — הדרך לפולין נחסמה שוב בפני הגיור.

החודש, כשדן בית המשפט המחוזי ב-בקשתו של היועץ המשפטי, היתה מונחת לפניו תעודה נוספת. היתה זו תעודה של הכנסייה הקתולית ב-12.58. נאמר באותה תעודה, המיר בוזק את דתו היהודית שוב בדת הקתולית. אברהם בן אברהם הפך שוב לויטוליו בוזק, הפעם באורח חוקי בהחלט.

אופנה

סנונית בלי אביב

במקצוע זה — היופי אינו חשוב כל-כך. הגוף כן. אולם גם הנערה בעלת הגוף הנאה ביותר לא תצליח לעבור כדוגמנית, אם לא תוונה גם באישיות, נשיות, בסחון עצמי והליכה נאה.

בעלת דעה נמרצת, אך לא-כליכך מקורית זו, הגיעה ארצה לפני ארבעה חודשים לביר קור פריטי קצור, להחליטה להשאר בזה. "התי אהבתי בשמי התכלת, בשמש הלוהטת וכא"

נשים, מסבירה מריה אלכסנדר, דוגמנית לונדונית ידועה, שהספיקה להופיע משך שהותה הקצרה בתצוגות-אופנה רבות, קצרה הצלחה מסחררת.

"האופנה הישראלית ניתנת להשוואה עם זו של פאריס, לונדון או רומא. יש לה קו, איכות ואופי. גם הביצוע הוא מושלם בדרך כלל," טוענת מריה. "לעומת זאת שונים במקצת הנוהג וההאווירה מאלה המצויים במרכזי האופנה האירופיים".

באירופה מדגימות הדוגמניות תוך-כדי הליכה קצובה. כאן התבקשה מריה, באחת מתצוגותיה הראשונות, להאיש במהלכה. מס' פרת מריה: "יצאתי אל בין קהל האורחים, המצוטפים משני עברי המעקה, כשאני צועדת באיטיות. לפתע הרגשתי כי מישהו מושך אותי בשמלת. היתה זו אחת הנשים שלייד המעקה. היא מישמשה את הבד כאילו נמצאה בחנות ושאלה: תגירי, כמה עולה השמלה?"

אדישות קפואה. כל דוגמנית הראויה לשמה יודעת כי עליה להבליט את הבגד אותו היא מציגה ולא את עצמה. בתו האופנה הגדולים דואגים להתאמה מכסימלית בין אופייה של הדוגמנית לבין הבגד שעליה להדגים. חיוכים והתנחנחויות, המיועדים למשוך את תשומת לבו של הקהל, לדוגמנית עצמה, או ליצור את הרושם של יציאה מנסה למכור את הקמורה, הם טאבו מוחלט במרכזי האופנה. גדולים. כן נוצר אותו סגנון הגומה, בו נשארות פני הדוגמנית קפואות ואדישות, בעוד תשומת לבו של קהל הצופים נתונה בבגד המודגם.

כאן ציפתה למריה הפתעה. "מדוע אינך מחיימת?" שאלה לא פעם עליידי בעלי בתי האופנה המציגים. הם אפילו ביקשו אותה: "השתדלי קצת. תגי תיור." מאמצי של מריה להסביר, את מה שהיא מכנה "הסגנון הגבוה", עלו עד כה בתוהו.

סיפרה מריה השבוע: "עלול להיות שזהו סגנון ישראלי מיוחד. אני מכל מקום טרם הצלחתי להסתגל אליו".

סנונית אחת אינה מביאה את האביב. כנ"ר אה שיהיה צורך באורחות-מתאורחות נוספות ממרכזי האופנה באירופה, כדי שהאופנה הישראלית תזכה בדוגמנות משלה.

פשעים

הזיסה הגדולה

"בנכס, יצחק עזרא, זכה בהגדלת המל' חה העממי" בישר הגבר השחור שהגיע למערכת מחנה ישראל במכונית הפונטיאק הירוקה. שתי הנשים, אמו ואחותו של הור' כה המאוסר, נאלמו בתדהמה. רק לאחר זמן מה הציעה לו האחות להיכנס לצריף פנימה.

בתוך הצריף הוציא המבשר — שהציג את עצמו כסוכנה של חברת ישליס — כרטיס רת ניירות ערך בירושלים — חבילת ניירות מתיקו, דרש משתי הנשים סכום של 20 ל"י לסידורים אחרונים. הנשים מיהרו לגייס את הסכום בין מכריהן, וכו בקבלה חתומה כחוק. "תוך שבוע תקבלו את הכסף," הסי' ביר הסוכן לפני שעזב את המקום במכוניתו.

כשחזר יצחק עזרא מעבודתו, נזכר כי תמורת 20 הל"י ששלמו בנות משפחתו, זכה באגירת של המלחה העממי. כדי לזכות בסכום המובטח חייב היה עזרא לצפות להגדלה הבאה.

ארבע אגרות למשמר הגבול. לא היתה זו הפעם הראשונה שדויד נחמיה זכה בדמי עמילות חוקית עבור מכירתו לא-כליכך חוקית של אגרות המלחה העממי. חברת ישליס, אליה הגיעה תלונת עזרא, החליטה, בניגוד לנוהג, להחזיר למת' לונן את דמי האגירה, שלחה כתב פטורין לסיכנה החרוץ. אולם גם פטורים אלה לא הניאו את נחמיה מלהמשיך במעשיו. הוא הוציא תעודת סוכן על שם מכר, קצין משוחרר מצבא הקבע, המשיך בהרפתקאות המכירה שלו על פני כל הארץ.

כך, למשל, הצליח נחמיה למכור באותה שיטה ארבע אגרות המלחה העממי לשוטרי משמר הגבול, שלא עמדו על התרמית אלא באיחור, המשיכו לשלם עבור האגרות הקנויות גם כשלא הגיעה הווכייה המובטחת. תושבי פרודור ירושלים הכירו את נחמיה מקרוב, לא התלוננו במסורה רק מתוך חשש כי הסוכן הזר, שהיה בעל קשרים בעולם התחתון, יהפוך את זכויותיהם המי' דומות לחבילות ממשיכות.

הקצין המשוחרר שעמד עד מתרה על (המשך בעמוד 16)

גורל הבחירות להסתדרות הונוע בידי גורל עדר מובל אל הקלפי!

לכניס את הפתקים למעטפות. ומה עם עקרון הסודיות? הקשה עוד תם. "סודיות, סודיות!" לעג לו אחר, "דחוף אותה ל — — —"

מיד הוועקו למקום העסקנים הראשיים מפתח-הקוה, שאילצו את עסקניה-המשנה המקומיים לפנות את הצריף, וההצבעה הח' לה. הבוחר הראשון הגיש את פנקס-החבר ההסתדרותי, קיבל מעטפה, נכנס מאחורי הפרגוד שהפריד את תא-הפתקים מן החדר הגדול, יצא כעבור אל אחד החלונות. מיד הוקפו לתביעת העץ. הבוחר השני צעד אחריו.

השקט היחסי נמשך רק כמה דקות. מן החוץ נשמעה צעקה: "הם מוציאים את הפתקים האחרים! הסדרנים מוציאים את הפתקים שלנו ומשאירים רק פתקים של מפא"י!" היה זה עסקן אחדות-העבודה, שנצ' מד עם חברו אל אחד החלונות. מיד הוקפו השנים. סיפר מאוחר יותר אותו חבר, יצחק עזרא בן ה-26: "ראיתי את עצמי מוקף פתאים עלידי חבורה שלמה. אני מכיר את תם. הם כולם אבאדאית של מפא"י, אנשי אגרוף שלא איכפת להם כלום: חמני יחיד קאל, אחיו פאווז, פואד קאום ויוסף עידה. הם לא הוציאו אפילו הגה מהפה. אחד מהם הרים ישר את האגרוף ונתן לי בפרצוף. אחר-כך עוד מכה על העין. השפה התחתונה שלי נפצעה ויכולתי לטעום את הדם. מכה חזקה בצלעות אילצה אותי להתכופף קדימה; אגרוף בסנטר יישר אותי מחדש."

★ ★ ★

גם הרופא מגויים

שכם למחרת בבוקר התחדשה ההצבעה — ואתה התרוצצות-השדים. למפא"י היה יתרון עצום, והיא ניצלה אותו במלואו: כמעט כל אנשי המנגנון ההסתדרותי, העירוני והממשלתי במקום הם אנשיה. עובד לשכת-הסעד, אשר ממנו מקבלים הנצי' רבים את קצבתם החודשית; מזכיר לשכת-העבודה, המחלק את יום-העבודה למובטלי; מזכיר לשכת-המס' של ההסתדרות; אפילו רופא קופת-חולים במקום, ד"ר מנשה רח' מה, אשר חיי' החושבים ובריאותם תלויים בו — כולם גוייסו למסע השכנוע או ההפחדה.

יצחק יוסף, 29, פועל בבית-החרושת עול' מית, שבא למרפאה בבוקר הבחירות, כשי' בידו פתק אל ד"ר רחמה, היה צריך לפנות לרופא אחר במרפאה, מאחר וד"ר רחמה נעדר מן המרפאה. הדוקטור עמד אותה שעה בפתח הקלפי, מוקף קבוצת גברתנים, יעץ למצביעים שנכנסו לצריף להצביע "אי". את קבוצת הגברתנים ריכו שפיק מתחר' הו, גבר משופם, לבוש חולצה צהובה. הוא שלט על אנשיו ביד ברזל. "אתה, קח את האופניים וראה אם מישהו מסתובב (בצריף) פים (ה)פנינים! אתה, קח עם הסקסי — לא

ח' צות. בית הועד הפועל של ההסתדרות, בתל-אביב, שרוי כמעט כולו בחושך. רק בשתי הקומות העליונות מוארים החלונות. בחדר מספר 304, בקומה החמישית, יושב מיכאל חושני, יושב-ראש איגוד שופ' טי הכדורגל ופקיד הוועד-הפועל. עיניו נצו' צות במכשיר הטלפון שלייד. לפניו יושבים עוד חמישה פקידים ופקידה אחת. הם יר' שמו כל מלה שתועבר לחדשונ, מן הקל' פיות ברחבי המדינה. עם סיום מגין הקר' לות בכל קלפי, תתקשר ועדת הקלפי המקר' מית עם חדר 304 ותמסור את התוצאות.

הטלפון מצלצל. "כפר מה? בסדר, מסור. נענ' לא נען אין. נען תן... דלית אלי' כרמל, אני מוכן. א' 19, מ' 8, צ' 5, ת' 4, פ' 1." ששת העוזרים רושמים בקדחת' נות. הטלפון מצלצל שנית. "כן, מעברת עמישב..."

עמישב — מעברה בתחום שיפוטת של פתח-תקוה. 8000 תושבים בקירוב, כ-2000 בעלי זכות-בחירה להסתדרות.

הקלפי נפתחה במוצאי-שבת, בסימן של התרוממות כללית. הכל התרומם: המוראל, הידיים, הקולות. אך תפס יושב-ראש הקלפי את מקומו, ולתוך צריף הפה החלוד במרכז המעברה נדחקו עשרות תושבים, שהלהיטות למלא את חובתם הפועלית דחפה אותם במרכז פנימה. הסדרנים, שתפקידם המוגדר הוא להבטיח כי לא תיוצר כל הצטופפות בפנים הקלפי, הדריכו את הקהל הנלהב. דרך החלונות הפתוחים דחפו כמה אנשי רצון-טוב פתקי-בוחר שנשאו את האות "א". חבורת ילדים הוסיפה לשמחת הכללית, דיכ' למה במקלה: "אלף! אלף!"

כל זה היה בניגוד לתקנות הבחירות, הקובעות כי יש לשמור על הסדר וכי אסור לנהל תעמולה כלשהי בתוך הקלפי או בסביבתה המיידית. אולם עסקני ההסתדרות שהתרוצצו מסביב, לא שמו את לבם לקט' נות. הם היו עסוקים מדי בדחיסת עוד בוחרים לצריף. לא היה גם כדאי לשים לב לפירצות. יחזקאל יוסף, למשל, נציג אחת מסיעות-המיעוט במקום, למד זאת בדרך הקשה. בתמימות רבה צעק: "זה לא בסדר! זה לא בסדר! זאת הפרת חוקת הבחירות!" עובד לשכת הסעד של עמישב, פעיל מפא"י, השתיק אותו במכה. מישהו אחר קרע לו את החולצה.

★ ★ ★

מכות ליד החלון

כ' ההפרות הללו של חוקת הבחירות היו כאין וכאפס, לעומת מה שהמתפר' צים ביקשו לעשות. לא היה כמעט איש מהם, שלא החזיק פתק "א". הם רצו לקבל מועדת הקלפי מעטפות-בוחר, ובאותו מעמד המוני

במרכז עיר העולים אשדודיים, בדח' ציירו תועמלני מפא"י באותיות צרפת' פתח ראשי-המשלה את מטעיה-בחירות' ענקיות את הקריאה: "יחי ב'יגוריון!" בעיר זו

בו-גוריון על הכביש

ים, כסף וקבוצות אגור

איכפת לי, אמרתי לך סע או תיסע, אני כבר אסדר לו מכונת אחרת — ותביא את אשתו של אמין זאדה. בעלה כבר דיבר איתה. היא מוכנה להצביע. ואת, בלומה, הד רכת אותה? אמרת לה מה לעשות?" בלומה, עסקנית בלונדית מתבגרת, הגידה בראשה לחיוב. "אל תדאג. לימדתי אותה." בידה החזיקה תינוק בן כמה חודשים. לא שלה. של מרוארי קצב, האשה שאמרו לה מה בדיוק עליה לעשות עם הפתק שנתנו לה, לכשתיכנס לאולם הקלפי. מרוארי, 41, נטלה את המעטפה, התבודדה מאחורי הפר גור של תא המצביעים, יצאה כעבור שניות אחדות, הטילה את המעטפה לקלפי. כשנתי בקשה לחתום, התנצלה בחיוך נבוך: "לא יודעת לקרוא. לא יודעת לכתוב." החתימו אותה בהטבעת בזהב.

שפיק גם נתן הוראות לשני הסדרנים "הניטרליים", שעמדו בפתח הצריף. "מה אני רואה את שני ה — — — האלה מסתובבים כאן?" שאל בערבית עיראקית. כחנות היתה לשני קיבוצאים, שהוועד למ קום עלידי פעילי מפ"ם ואשר האות "מ" התנוססה על דש חולצת-השבת שלהם. הם לא הבינו מלה מן הנאמר אודותם. שפיק המשיך: "אני — — — את אחותו של כל מי שיתן להם לעמוד כאן. איזה סדרנים אתם? רסקו להם את העצמות וסלקו אותם! אני לא רוצה שאיש יעמוד כאן מלבד האנשים שלנו!"

ליד הצריף נעצר טנדר, מקושט מ"מים. אליהו סלטון (41), עובד עירית פתח-תקוה ומזכיר סניף מפ"ם במקום, ירד ממנו. ניגש אליו כרים דעבול, איש-אגרוף בעל עבר פלילי, אשר ביום זה שירת את מפ"ם ב"כר. "אתמול העלבת אותי!" הטיח בפני סל טון והנחית תוך כדי דיבור סטירה מצלצלת על לחיו של העסקן. סלטון בלע את העל בון, מיהר להתלונן במשרתת פתח-תקוה.

הצבעה לעיני העסקנים

את פעולת ההסכרה ניהלה מפא"י עד לשניה האחרונה, כשהמצביע עמד ברגל אחת על מיפתח הצריף. "אני מבטיח לך שיהיה בסדר! תקבלי כל מה שאת צרי כה", נשבע אחד התועמלנים לעקר-בית. "כל השנים אני מתרועעצ בסוכנות, ולא נותנים לי כלום", השיבה זו בספקנות. "הפעם יהיה בסדר. תראי אם לא יהיה בסדר. תצביעי אי עכשיו ותראי. אם לא תקבלי, אז יש עוד בחירות בעוד חצי שנה. תעשי אתנו את החשבון."

אל בין חבורת העסקנים התפרץ בריצה גבר צנום. "טו! טו!" קראו האנשים. מאיר טו, 29, נופף בשמחה את פנקס-החבר האדום. "סידרתי, סידרתי!" קרא בהתרגשות. "הוא בחור טוב, ידעתי שהוא יעשה את הכל", שיבחו אחד העסקנים. טו הביט סבי בו, הבחין בדמות המרכיזה שבכל החבורה — סגן ראש העיר ישראל פיינברג, האחראי העליון לבחירות בעמישב מטעם מפא"י. הוא ניגש אל פיינברג, נטל את ידו, התי כופף ונישק אותה בהנעה נרגשת. אחר נופף פתק א' באחור והסתער בקריאות קרב על הקלפי: "אלף! אלף! אלף! אלף! אלף! אלף! אלף!"

טו נטל מעטפה, ומבלי להתבודד בתא או להסתתר בכל צורה שהיא, הכניס את הפתק

המוכה יצחק עזרא, עסקן אחדות-העבודה במעברת עמישב, מראה את שפתו התחתונה, אשר שוטטה עלידי. "מכה אגרוף של אחד מבריוני מפא"י במקום. עזרא עמד ליד הקלפי כדי לוודא שאנשי מפא"י לא יפריעו לבחורים, הותקף עלידם, כאשר טען כי הסדרנים המפא"יים הוציאו מתא ההצבעה את כל פתקי הבחירות של שאר המפלגות.

המוכן אל תוך המעטפה, לעיני כולם — ובעיקר לעיני העסקנים בפתח הצריף. את המעטפה שילשל לחיבה, מישור טפח לו על הגב, בצאתו: "אתה בסדר, טו."

קטטה עם שחר

דהמוכה בחדר 304, בבנין הועד הפועל, גוברת מדי רגע. מפעם לפעם נכנס אחד הגדולים, לדעת מה נשמע. מעריכות העתונים רוצות לדעת מה התוצאות האחרונות. ההודעות זורמות האלה. "כן, אני שומע. בסדר, בית-שמש..."

בית-שמש, עירית עולים ליד הרטוב, מעל להצטלבות הכביש המוביל לבית-גוברין. כעשרת אלפים תושבים, 2050 בעלי זכות בחירה.

חושך מוחלט כיסה את פני הישוב ההררי. קבוצה קטנה שנסעה בגיפ נעצרה ליד לוח מודעות. שני אנשים קצפו החוצה, החלו מדביקים מודעות צבעוניות מ'. הם נכנסו למכונת, המשיכו עד ללוח-המודעות הקרוב. לפתע נשמעה שריקה, מן החשיכה הגיחו דמויות. "לא ניתן לכם להדביק!" קראו אלה. "רק למפא"י מותר לכסות את הפלך טים שלנו במודעות שלה?" התרעמו המדביקים. הקולות התרוממו, האווירה התחממה, פרצה קטטת-ידים בין פול סאלם (מפא"י) לבין אבוטובל לוי (מפ"ם). אך מיד התערבו חבריהם והפרידו ביניהם.

ראשון המצביעים בקלפי מספר 4 בבית שמש היה מרדכי בר-עם, רכז וועדת-החיר בות של ההסתדרות ומועמד מפא"י למועצת הפועלים במקום. יושב-ראש וועדת-הקלפי, איש מפא"י עזרא לוי, היה ממונה על ניקוב הפנקס, כאות כי בעל הפנקס כבר הצביע. בתום ההצבעה חייב המצביע לחתום על גליון המצביעים. האחראית לחלק זה של פעולת הבקורת: נציגת מפא"י יהודית מז

לעיני המזכיר מאיר טו, 29, תושב מעברת עמישב, שצולם בעצם ביצוע עבירה חמורה ביותר על תקנון הבחירות: הוא נראה מכה את פתק א' לתוך המעטפה לעיני כל חברי ועדת הקלפי, כשעסקן מפא"י טופח על שכתו והמזכיר עומד בפתח.

הצביע על סימן מקרי שהיה על פתקי-הבוחר שהוכנס בו: "אני אחיה שם כשיספרו את הקולות. אם לא אראה את הפתק שלך — אין לך מה לבוא לעבודה יותר!" בכבישים הסלולים-לחפאת של העיירה התרוצצו מכונות בלי הרף הלך ושוב. הצורך במכונות היה כל כך גדול, שעסקני מפא"י במקום לא הקפידו במיוחד על שייכותו. רכב הסתדרותי וסוכנותי, המרוכז במספרים גדולים בקריית-גת, שהיא המרכז המינהלי של כל החבל, הוביל לקלפיות בוח רים בשם מפא"י. אפילו טנדר ממשלתי של מינהל ההסברה גויס למיפקל הגדול.

פגישה במחתרת

דעייפות החלה נותנת את אותותיה על פניו של מיכאל חדשוני. עוזריו שיפו שפו מדי פעם את אצבעות ידיהם המכווצות מעייפות. חדשוני העיף בהם מבט התראה והשיב אל תוך השפופרת. "כן, כן, אני שומע אותך. מה התוצאות באשדודיים?..."

אשדודיים — עיר עולים חדשה ומבהיקה, על חולות הים מדרום למגדל אשקלון. קרוב ל-5000 תושבים; כאלף בעלי זכות-בחירה. ליד השעה היתה שעת לילה מוקדמת. ליד שלוש הקלפיות בעיר הצטופפו הבוחרים. מוניות וגופים סרקו את הרחובות וסימטות החול, כדי להוביל אנשים נוספים לקלפי. בחדר קטן, בבית דרמשפחתי, ישבו עשרה אנשים. צעיר שחרחר ונמרץ דיבר. היה זה מזכיר סניף אחדות-העבודה במקום. לפתע הפסיקו מישורו: "אני חושב שמישהו מאזין בחוץ". מיד יצאו שני צעירים לש- מור על הדלת ועל החלון. "יש להם אוזניים בכל מקום", רטן אחד הנוכחים. המזכיר התחיל מחדש. "הזמנתי אתכם — נציגי מפ"ם והדתיים — מפני שיש לי ייעוץ מאד חשובות. יש לנו יסוד להניח שאנשי מפא"י ינסו להתחיל את תיבת הקל-פי, בשעה שיעבירו אותה לבנין המועצה לספירת הקולות."

השתררה דממה מתוחה. "זה כבר קרה בבחירות הקודמות", המשיך המזכיר. "בח צור ב'. כשהתחילו לספור את הקולות, מצ או פתאים שכל הפתקים הם של א'. החבר רים שלנו התחילו ללחוץ על אחד מנציגי מפא"י, והוא התחיל לגמגם. ועדת הערעורים פסלה את הקלפי. למחרת יצאו לשטח ומצ-או את הקלפי המקורית וזרקה ליד הכביש, בין חצור לצפת."

"מה אתה מציע?" שאל נציג הדתיים, גבר חסון חובש-כיפה. "שיערכו את הספירה במקום. נתגד להע-ברת הקלפי לבנין המועצה. הם ינצלו את החושך בחוץ. כדי לעשות מונקי-ביזנס." החל ויכוח. "אני חושב שהכירטוב לדרוש להעביר את הקלפי בגיפ שלכם", סיכם הדתי. "אנחנו נארנן משמר משלנו, שיעמוד משני הצדדים, בין הבית לבין המכונות, ולא יתן לאיש להתקרב. נדאג שלא יוכלו לע-שות שום מהומה. לנצלה להחלפה."

"בינתיים", תבע מזכיר אחדות-העבודה, "נחזור כל אחד למקומו. אבל חברה — נעמוד על המשמר. הם מסוגלים לכלול"

רחי, פקידה בבנק הפועלים. בסוף השולחן של הועדה ישב נציג מפ"ם, רשם את שמו ומספרו של כל מצביע. רשימה זו הועברה קטעים-קטעים למטה הבחירות של מפ"ם במקום.

בצהרים קיבל צבי אדלר, חבר קיבוץ יחיעם בן ה-25, שנשלח על ידי מפ"ם לעבוד בבית-שמש לקראת הבחירות, את הדף הרביעי של רשימת המצביעים בקלפי מספר 4. הוא פקח את עיניו לרחחה. השם מרדכי בר-עם הופיע שוב. "בכל המקום אין אלא בר-עם אחד", הרהר, "אם שמו מופיע פע-מיים, משמע שהצביע פעמיים". וסביב שמו של רכז התרבות, סימן אדלר עיגול גדול. "נערער", החליט.

בר-עם עצמו, גבר שמנמן וממושקף, שהיה ממונה על לשכת-המודיעין של ועדת הבחירות באותו יום, לא היה מוכן להיכנס לפרטים. "הצבעתי רק פעם אחת והאריה — הפנקס שלי מנוקב רק פעם אחת. אם קרה שיבוש — מה אני אשם? לא הייתי מצביע פעמיים אפילו אם יתנו לי אלף לירות! אני לא מוכן לזייף. יש לי מצפון!"

ליד חנות ירקות, במרכז המסחרי של בית שמש, עמד צעיר צנום וממושקף. ניגש אליו מזכיר אחת ממפלגות המיעוט במקום. "יש כאן עתונאים שרוצים לשמוע מפיך על הכסף שקיבלת ממפא"י בשביל להצביע. ספר להם מי נתן לך את 15 הלירות."

הבחור, שזה עתה השתחרר מהצבא והי מצפה בכליון-עיניים לעבודה קבועה, הביט סביבו בבהלה. "מה הבאת לי עתונאים? אתה רוצה להרוס אותי? אין לי מה לדבר!" המזכיר שידל אותו: "אל תפתח. לא יפרי-סמו את שםך. רק רוצים שתאמר מי שילם לך את הכסף."

"אני לא רוצה לספר שום דבר", הפליט הצעיר, "אני פוחד, אתה מבין? פוחדו שלום!"

במנדר ממשלתי

דהמתיחות בחדר 304 גברה והלכה. מומחים ישבו וחישבו את האחוזים שכל מפלגה קיבלה. מישור ניסה להסיק מסקנות מן התוצאות הראשונות, לגבי התוצאות הסופיות בכל הארץ. בפעם ה-100 הרים חדשוני את השפופרת. "מאיפה ה-תוצאות מקריית-גת?..."

קריית-גת — עיר עולים במרכז חבל לכיש, כ-8000 תושבים, 2100 בעלי זכות בחירה.

פועלי-הדחק, שהם מחצית מפרנסי העיר, הגיעו כבכל יום למקומות-הריכוז שלהם. אלא שהפעם הונהג שינוי לגבי הימים הרגי-לים: מנהלי-עבודה או ראשי-קבוצות אספו מהם את פנקסי-החבר שלהם. "גלך במרוכז להצביע", אמרו להם. כאשר קיבלו את הפנקסים, היה מצוי בכל אחד פתק א'. הסביר אחד ממנהלי-העבודה, בהגיון בר-זל: "כאן עובדים רק בכסף של הממשלה וסולל-בינה. יצביעו הרבה בשביל מפא"י — תהיה הרבה עבודה של הממשלה, וסולל-בינה יבנה מסעלים חדשים. לא יצביעו א' — ילך הכסף למקומות אחרים שיועדים להעריך אותה" הוא עבר בין אנשי קבוצתו,

לפני שלושה חדשים, כאשר הוכנה לכבודו הצגת-ראווה עלידי פעילי מפלגתו במקום. פולחן-האישיות של ביגי היה מרכז תעמולת-הבחירות בישובים רבים, בהם אין תושבי המקום מסוגלים עדיין לקטוט רעיונות מסובכים על כל עסקי המפלגות בארץ.

אכתה דיוק ארותי

שהם אינם כותבים כמה הם נאים וחכמים, ואיך שהם משתגעים אחרי מוסיקה קלאסית וסרטים ומחזות טובים. כל מה שהם מבקשים, הוא להתכתב, לפי שעה עם נערות חיפאיות. הם מבטיחים כי המספר חמש, אינו חייב להתחבר מכוול. הם מוכנים בכל לבם לקבל גם מכתבים לא מאוחר גנים ואפילו מבוטות בלתי מפלגתיות.

את בת 17-16, ומתה משעמום בחיפה. מדוע שלא תנסו?

ספשעשרה על יוק העצמאות

אוף, אני אומרת לך אני הרוגה לא הלכתי בכלל לישון היה יופי, אני מרגישה זיפתי. ראיתי אותך מרחוק אבל את לא ראית אותי הייתי עם איציק. אמרתי לאמא שלי שאני בכלל לא חוזרת הביתה והיא לא אמרה מלה חבל שיש רק יום עצמאות אחד בשנה בחיי. אז את שומעת — לבשתי משהו נורא פשוט ככה עם סנדלים שאפשר יהיה ללכת הרבה. היו המון אנשים ברחוב בחיי. וכל הזמן אמרתי לאיציק אתה יודע מוכרחים פשוט לשמוח היום היהודים לא יודעים לשמוח ממש. מוכרחים לשמוח לא חשוב מה שיהיה. אז שמחתי כל הזמן וכעסתי על איציק החמור הזה שהתחיל לדבר עם כל מיני אנשים שפגשנו בכל מקום אפשר להתפוצץ ממנו! אז מה אמרתי? אה, כן, אז שמחתי כל הזמן ועברתי על יד המון בנות בידור ונהניתי אפילו שלא הבנתי מלה מכל הצעקות שהיו על הבמות. אפילו רציתי קצת לרקוד ברחוב אז איציק אמר שלא אתה טפשה או אמרתי לו שאני מתה לשתות ברחוב את היין הזה של העשור את יודעת שמכרו ברחוב — כי צריכים לשמוח או חיפשנו וחיפשנו ולא מצאנו בכלל. אז הסתובבנו לנו המון בכל מיני מקומות והתנשקתי עם כל מיני חברים של איציק ושלי מה יש ביום העצמאות מותר זה לא נקרא. זה נורא ידידותי ובכלל מוכרחים לשמוח. היוקקים היו גהורים, לא צוחקתי כל פעם. חשבתי שהם יפלו לי על הראש אז רפי, ראיתי אותו על יד היכל התרבות — חיבק אותי נורא חזק ובאמת לא פחדתי ואיציק לא אמר מלה.

היה עצום אני אומרת לך ראינו המון אנשים ההולכים לכל מיני מקומות. כשהיה כבר מאוחר אמרתי לאיציק שלא מעניין אותי שום דבר הוא מוכרח לקחת אותי לכסית כי שם בטח ישמחו באמת. היה שם דוחק נורא אבל הצלחתי להיכנס. היו שם כל מיני אמנים וסופרים וכל מיני, והם שרו ונהנו והיה להם נורא שמח. וראיתי בפעם הראשונה בחיים שלי את בתיה לנצט היא עצומה. היא יושבת לה על הדלפק ושרה. אז היה שם איש אחד עם זאקט כחול שהיה נורא שתוי או אמרו לי שזה אלטרמן, אז הוא צעק על בתיה שתשתוק אז היא לא שתקה אז הוא ניגש לדלפק והשפירץ לה עם הברז של הסודה על הפרצוף אז היא לא אמרה מלה ויורדה ורק אתר כך היא אמרה נורא באצילות: "אני סולחת לך". אבל הוא ציפץ עליה כי הוא משרר גדול.

אחותה מן הגן ואמרה לאמא שהיא נורא רוצה שתהיה אחות קטנה ששמה ליליאן, אז אמא אמרה טוב אז היא נולדה ואז בי אמת קראו לה ליליאן, וחוז' מזה יש לה שם משפחה נורא הולנדי כזה, אז כולם שר אלים אותה מה פתאום יש לה שם כזה, אז היא מספרת שיום אחד באה אחותה מן הגן ואמרה לאמא שלה... היא בת 19, דחקה.

מרים ופנדרים

(1129/11), העומד בפני שיחרורו מהצבא בקרוב, אינו רואה כל צורך לצייץ את החיל בו הוא משרת, כיוון שבחופשה, אומר הוא, הריהו נוהג להסתובב בלי מדים. הוא מוכן לרמות, שהוא שייך "לחיל שאין מה להתבייש לא בו ולא במדי". הוא פשוט אוהב להסתובב בסנדלים, אתם מבינים, ומדים וסנדלים אינם נדבקים. כמעט ונפלתי מן הכסא כאשר קראתי שהוא אינו אוהב לראות סרטים. הוא אוהב הצגה טובה, טיולים ארוכים ברגל — אולם בחברה מצומצמת — ארבעה לכל היותר.

רגלים עזימות

(1129/12), ובכך תוכלו להיחלץ בעצמכם, יש המון כחנות טובות להיות שונה מן האחרות במכתבה. אולם אתם הרי יודעים כמה רצופה הדרך לגיהנום: "מדי שבוע בשבוע, כשמזדמן לידי העולם הזה, ראשית אפתח במדורך. לדעתי, המדור הזה הוא משעשע למדי, וביחוד בתוספת המלח והפלפל שאת מוסיפה לכל מכתב. "באשר לך, כפי שהנך רואה, העזתי גם אני לכתוב לך, ומנסה לתא... לעצמי כיצד תוסיפי גם למכתבי תוספת מתאימה, ולהפכו למכתב מעניין ומשעשע. "אני נערה רגילה כבת 18, המסיימת השנה את לימודי בסמינר, ומתכוונת בסיום השנה לשרת בצבא, וכמובן שבחיל קרבי. כפי שכתבתי קודם, הריני נערה רגילה לגמרי, ככל האחרות: עיני ירוקות, שערותי חומות וקצרות וקומתי 168 ס"מ. ידידי אומרים שאני נחמדה ושיש לי רגליים עולמיות.

"אני שונאת: ספרות והסטוריה. משונה, נכון? וכן גם שפמים ושויצרים. אולם אני אוהבת: לשחות, לטייל, לצייר ולהאזין לשירתי של בחור נאה, שקומתו כתמר, וחוש' ההומור שלו מפתח, בגיל 19-26, היודע ליהנות מהחיים על הצד הכי טוב. אבקש גם שישלח לי תמונה במכתבו הראשון".

לאו דווקא מאורגנות

(1129/13) עושים עלי רועם של המישיה עליזה ומשע' שעת. הם היילים, ויכולתי פשוט לנשקם רק בגלל הסיבה

אפשר, פשוט, כבר לייסד מועדון-מחפשי-בני-להייה-לחן". הרי, לפניכם, (או שמא אומר לפניכן?) ברנש גוסף: — (1129/8).

"תיכננתי עם בחור אחד נסיעת טיול לאירופה במכונית בעוד כחודש ומשהו. הטיול צריך היה להימשך חודשיים, בצרפת, אנגליה, הולנד, בלגיה, גרמניה, שווייץ ואיטליה. הבחור שצריך היה להצטרף חלה לפתע, ואני נשאיתי לבד עם התוכנית והסידורים שערכנו. ... אני מחפש (בת) בן-להייה לטיול זה, שיוכל לצאת את הארץ תוך תקופה קצרה. ואם זה בחור, שיהיה לפחות אחרי שירותו בצבא. שידע בעיקר להסתדר בניכר, ושאפשר יהיה לסמוך עליו. רצוני שיהיה בעל רשיון נהיגה. "אני בן 22½, גמרתי את שירותי בצבא לפני שנה. אינפורמציה מלאה ופרטים מדויקים עלי, אני מוכן לספק לכל המתקשר."

אוישר — זה...

אלמלא שמו וכתובתו הצבאית, יכולתי להישבע שתלמידת שישית כתבה את זה (1129/9). ".... יושב אני בחדרי לעת ערב ומאזין לצלילי מוסיקה ערבים. בודד יושב אני בין ארבעה כותלי הבית וראשי מלא מחשבות ממחשבות שונות, אשר איני חושב שאיני להעלותן ברגע זה על הנייר. "חושב אני למשל על מלה אשר הורדתי אותה מעל מדף המלים העליון ביותר: אושר. אושר, זה... אך מוטב שאפסיק.

"אספר לך כמה פרטים עלי אשר עלולים לעניין פלוגית. אני חייל כבן 20. לדעתי, אני בחור משעמם למדי, ושחוי ההתעניינות שלי אינם רחבים ביותר. כמו כן, לדעתי היופי מתחלק לשניים: יופי גופני ויופי נפשי. ביופי הראשון איני מצטיין ביותר, ואילו בשני — איני בריסמכא לשפוט. אשאיר זאת לפלוגית אשר על אף הדברים הכתובים למעלה תענה למכתבי זה. רצוני שתהיה צפוגית."

השם שרה

יש לה (1129/10) שם הגראה כבדוי. אך היא נשבעת שזהו שמה באמת. הכל התחיל כאשר יום אחד באה

"כובע טמבל"
זהו שמו של
הקוקטייל
הישראלי
החדש

מוזג בכוס גבוהה ברנדי
אקסטרא פיין של כרמל
מזרחי. הוסף לפי הטעם
טמפל מבקוב אוריגנילי ותקבל
משקה מעודד ומרור כאחד.

קבוצות קרח תוספנה
לקרירות המשקה.

DEGEL
20 סיגריות * 280 פרוטה

בנקודה זו אין מחלוקת בין הרופאים

שנים רבים מזה, הידעת כי עץ הית "אקסטרה", היחיד המזוקק ב-C.D., מכיל אחוז חומציות אפסי בהחלט, מזוקק יותר, היגייני יותר וטעים יותר. עץ הית "אקסטרה" מבטיח בריאות + דיאטה במטבח. סימן הזיהוי — הצוארון האדום בראש הבקבוק.

קוסמטיקאית גבי שטרן

ביאליק 18, תל אביב, טל. 64732
חזרה מהשתלמות מחו"ל
* טיפול בפנים
* הרחקת שערות
* הרחקת כל מיני
צלקות

הווי

תרומה מיוחדת

נצרת, שלח סגן אלוף חרבין הזמנות למסיבת יום העצמאות בעיר, ציין בערב בית את תוארו "סגן אלוף" שפירושו ערבית, סוחר האלפים.

★ ★ ★

שפיטת רעב

קריית שמונה, הכריז משה ביטון על שביתת רעב, שיתף את ארבעת ילדיו מגיל שנה וחצי עד שש שנים בשביתה, נעצר עלידי המשטרה באשמת הרעבת ילדיו.

★ ★ ★

תחיית המתים

ירושלים, בא אליעזר מימון לבנק הדואר כדי לקבל את קיצבת הזיקנה החודשית של הביטוח הלאומי, נדרש להביא הצהרה בשבועה כי הוא חי.

★ ★ ★

שיכורים ודא מיין

לונדון, אנגליה, גילו רופאי בית-החור לים העירוני טט. תומס כי תשעה חור לים ההתאוננו על התקפות עיפות, שש טוש הדיבר והקפות קצרות של תחושות אושר חריפות, סובלים משכרות כרונית ש באה משתיית כמויות מופרזות של מים.

★ ★ ★

חממת היצרים

כפר אורה, פרץ בין החמומות היריבות ויכוח על שימוש במדגה חי משותפת של הכפר, הפך לקטטה המונית שבעקבותיה נפצעו עשרה תושבים ונעצרו עשרה תושבים אחרים.

★ ★ ★

הכרה מעמדת

לוס-אנג'לס, ארצות-הברית, לבש שחי קן התיאטרון גורי פולונסקי תלבושת חלל מגומי, פנה אל העוברים ושבים בבקשת עזרה בשפה הרוסית, טען כי נחת מ מאדים, ספג בעיטה ברגלו מצעירה שזקקה כי הוא קומוניסט.

★ ★ ★

מעגלי המס

תל אביב, קנה אליעזר הלוי כגורט את זוג אופניים משומשות, נדרש לשלם עליהם מס-קנייה ומס-מותרות.

★ ★ ★

פליחה, טעות במספר

לונדון, אנגליה, ראה דיקי סקאלאן בן השמונה חמישה אנשים לבושי-מסכות שוודים מכונתי-דואר, מיהר לצלצל למשטרה ולהודיע על המקרה, זכה לתשובת הסל פונאית-תורן: "אל תהיה ילד שובב", חזר להתבונן בשקט בשוודים שהסתלקו עם 7000 לירות שטרלינג.

★ ★ ★

פירסומת מתח

תל אביב, נדהמו עובדים-שבים לראות את אדם התולה בשארית כוחותיו על מעקה גג קולנוע חז, נגרעו רק לאחר ש נוכחו לדעת כי היתה זו בובת-פירסומת לסרט-מתח שהוצג באולם-הקולנוע.

★ ★ ★

סחר-חליפין

פורמוזה, השכיר צ'אן-יון-טון בן ה-35 את אשתו לליני-צ'י-קואי ב-35 ל"ל לחודש, הרג אותו בדקירת-סכין לאחר ש הלה סרב להחזיר לו את אשתו בתום תקופת השכירות.

★ ★ ★

נפיעת חינם

בת-גלים, אנס נהג מונית נוסעת בת-33 ששכרה אותו להסיעה לביתה, הציע לה להביאה לביתה בחינם, לאחר שביצע בה את זממו.

★ ★ ★

הארטיק המר

חיפה ומגד העמק, קנו שמונה ילדים שלגונים מרוכז-נוסע, הותקפו בהרעלת קיבה.

★ ★ ★

חזירות דמופת

ברייטון, אנגליה, הציבו סטודנטים עוטר-שחורים מצבת זיכרון לחזיר מקור מי שפרץ בחג-המולד למחסן יינות, שתה תשעה גלון יין, נפל לתוך באר וטבע.

אמנות

ציור

הצלחה בפאריס

הפרופסור לציור באקדמיה הפאריסאית היה נרגז. התלמיד הצעיר ונמרץ-הקומה, ש ניצב לפניו בד ציור ענקי, הפריע לו בדבריו, שישע אותו בשאלה על תערובת הצבעים. תלמד קודם לרשום, ואחר-כך תשאל על צבעים, רתח הפרופסור, מודליאני צייר רישומים נפלאים בפחם על נייר עתון. ה תלמיד ענה לו בו במקום: כן, גם את מודליאני לא הבינו בהתחלה.

אולם צבי מילשטיין, הישראלי שהתחיל לצייר בהיותו ילד בן 9 בטיפלים שבקרקע, לא היה צריך לעבור את גורלו של מודליאני. ניו כיו שרבינויה. כיום, בגיל 25, הוא יכול להתפאר בהישגים שרק כמה מאות מועטות מבין 60 אלף הציירים בפאריס יכולים להתפאר בהם. תמונותיו הוצגו בגלריה שארפנטייה בתערוכת מאת הציירים של פאריס, יחד עם תמונותיהם של פיקאסו, מנה כן ושגאל. יש לו חור זה קבוע עם קטיה גרנוף, בעלת הגלריה שהציגה בזמנה את תמונותיו של מודליאני. לפי חוזה זה הוא מקבל משכורת חודשית קבועה בסך של 400 ל"י. קטיה גרנוף, היהודיה הרוסיה שהימיה תמיד על ציירים יהודים, מחביאה את תמונותיה, השייכות לה לפי חוזה זה, במחסן, למועד בו יעלה ערכן.

קד דעשות קיום.

שטיין, שבגיל 19 נשא לאשה את אשתו הצעירה הראשונה של צה"ל, הגיע לפאריס אחרי שזכה ביש ראל בסיטפניה של קרן נורמן. בשנה האחרונה, אחרי שסכף הסטיפניה נאכל, נאלץ לעבוד למחייתו כצבע וסייד. כשניסה למכור את

צייר מילשטיין, לא תרצה

גם את מודליאני לא הבינו

פה, בקול שירה אדירה, כשהתקרב קלציקון, פסקה השירה. התברר, כי היתה זאת חבורת חסידים שציפתה לרבי שהיה צריך להגיע ב אותו מסע. הכובע התמיד, שקלציקון נהג לחבוש על מנת להסתיר צלקת על ראשו, הוא שהיטעה את החסידים ברגע הראשון... סיפור אחר שהביא את קלציקון ממסעו: אחד הגאנאים שחזה בהופעתו, תלה לבדו עד כדי כך, שהשביע אותו לעמוד על אצבעו את טבעת הנישואין שלו ולא לה סירה עוד. לפי שעה, מקיים קלציקון את שבועתו, ומראה לכל את הטבעת שעל אצבעו... מסיבה מיוחדת של שחקני להקת בצל ירוק נתכנסה בביתו של חיים טופול, במטרה ליישב את החיכוכים השונים בין שחקני להקה זאת לבין עצמם. אך מסתבר, שהמסיבה לא היתה אמצעי יעיל די הצורך: קרוב לוודאי כי המרת יונה עטרי תעזוב בקרוב את הלהקה כתוצאה מחיכוכים אלה... שגרירות ארגנטינה בישראל כבר הומינה אצל תיאטרון הבימה הצגה חגיגית מיוחדת של העצים מתים זקופים. מחזהו של המחבר הארגנטיני אלחנדרו קאסונה. יום העצמאות ה-10 ארגוני יחול שבועות מספר לאחר הבכורה.

תדרוך

הצגות

● **הבט אחורה בזעם** (הבימה) — מישה אשורב וזעם במשך שעתים וחצי, העשויות להשביע את סקרנותו של כל מי שמתעניין בהלך-רוחם של הצעירים הנועמים הברטיים, כפי שהוא מוגש בבימוי מעולה של הי קוילוס.

● **דור בא** (זוטא) — ההתנגשות היש-ראלית בין דור האבות הנועמים על קר פוחם בחלוקת עמדות-ההשפעה, לבין דור הבנים הנועמים, על קיפוחם בחלוקת עמדות-ההשפעה מתחילה באורח כה מעניין, עד כי הסיום הכושל אינו מוחה את רושם מישחקו העז של זיגמונד טורקוב.

בידור

● **בגד קצר** (מועדון התיאטרון) — סאטירה פוליטית חריפה, ראשונה בהעתה בישראל.

● **אף מדה למורגנשטיין** (בצל ירוק) — כשרונו של הבמאי שמואל בונים והחן הטבעי של חברי הלהקה, מסתירים כמעט את עובדת היעדרו של מחזה.

מאחורי הקלעים

האדמו"ר מגאנה

"הבימה" תחול להתעלם מן התואר שהוענק לה מטעם הממשלה — התיאטרון הלאומי — אף כי עד עתה עשתה זאת, כמחאה על שלא זכתה בתואר התיאטרון הממלכתי. בתיאטרון נתקבלה החלטה, כי מיום העצמאות ה-11 ואילך, יוצמד התואר "התיאטרון הלאומי" לשמה של הבימה בכל פירסומיה... מו"מ מתנהל בין אהל ל בין הבמאי שמואל בונים. לאחר שבונים פרש מקביעותו באמרי, מציע לו עתה אהל את ההנהלה האמנותית... "שלו" שת המיתרים" לשכר ייצאו שוב ל חוץ-לארץ, אך הפעם — כל אחד לחוד. שמעון ישראלי יסע על מנת להשתתף בפסטיבאל-הנוער הדמוקראטי בחינה, ולאחר מכן מצפה לו סיבוב בארצות מורת-אירופה. אריה לביא הוזמן על-ידי זאק דיתאל, מנה

אגודות

מראה חדש במגרש

כמו בכל שבת, המה אף השבת מגרש הכדורגל של קבוצת בנייהודה בשכונת התקווה ממאות צופים נלהבים. הם באו לראות את קבוצתם משחקת נגד היריבה הנצחית מכרם התימנים, קבוצת שמשון. איש מבין הצופים המושבעים לא חשש ל"תוצאות. העליה לליגה הלאומית היתה מובטחת, וכל תוצאה של המשחק האחרון עם שמשון לא יכולה היתה לשנות מאומה.

אולם בעוד הסדרנים מוכרים כרטיסים כניסה תמורת לירה אחת, פשטה שמועה כי אנשי שמשון לא יופיעו, יפגעו בכך בהכנסות הכספיות של הקבוצה היריבה. בצירוף הרעוע המשמש כחור הלבשה, כינס מאמן בנייהודה, דוד סולמי (34), את חניכיו, הודיע כי באם לא יופיעו השמשונים יקימו הם משחק בינם לבין עצמם, "נוכח כי גם בהרכב כזה נוכל לשחק לא פחות טוב מאשר אתם." השמשונים לא הופיעו, הקהל הסתפק בהדגמה ביתית קצרה.

חידושים בזהירות חובבים. הצעירים שיסדו ב-1936 קבוצה משלהם, כינוה בנייהודה. אז כמו היום סבלו ממחסור חמור בכסף, וארגון להקת חובבים שהופיעה בש"כונות, בכסף שהוחזר קנו את החולצות הראשונות לשחקני הקבוצה. שנים רבות היו קבוצה אפורה ובלתי ידועה, עד שעלו לפני שנה לליגה א'. עתה עומדים אנשי הקבוצה בפני פרק חדש בזייהם.

מי הם השחקנים האלמונים שהחזיקו מעמד במשך שנים רבות מבלי שהתפתו לתנאים שהציעו להם קבוצות נכבדות אחרות?

● בשער ניצב סוחר-הבדים מרדכי עבוד (24), המכונה מרקו. 10 שנים הוא משחק בבנייהודה ומתוכן שמונה שנים בקבוצה הראשונה. לשער הוכנס מרקו, בשעה שעבר על הקבוצה משבר והיה הכרח לערוך מספר חילופים בהרכב.

החלוץ היתיר בליגה הלאומית שמרקו חושש קצת מפניו הוא בוחוס גיגיסיאן. "יש לו בעיטות-פצצה מקרוב בלי רחמים."

● בשש נבחרות צבאיות שיחק אופה העוגות, העולה ממרוקו, שלום אזולאי (23), לכני שבא לבנייהודה. בעת המשחק נגד הפועל מתנהייהודה עמדה אשתו ללדת, הביטיחה לו בת אם יעזור לנצחון. הוא עזר להבקעת שער הנצחון. אשתו ילדה בת.

● את המגן הנגר, משיח בן-ציון, גילו כששיחק עם חבריו על המגרש של בנייהודה.

כדורגלנים גרונדמן וסינאני* לא קבוצה — משפחה

* מתחבקים אחרי הבקעת השער המכריע במשחק נגד הפועל קריית-חיים, שהעלה את קבוצתם לליגה הלאומית.

(המשך מעמוד 12)
תחבולותיו הלא כשירות של שותפו, עזב את נחמיה, אולם השאיר בידו את רשיון הסוכנות. היה נראה כי עסקיו של נחמיה ישגשו עתה באין מפריע.

צרות לבת דוד. אולם סופו של הסוכן המצלח בא באופן בלתי צפוי. שרה לוי, תושבת ישוב עולים בפרוודור ירושלים, שהונתה אף היא בידי נחמיה, גוללה לתור מה את צרותיה בפני בת דודתה הירושלמית. ההיא סיפרה זאת לאחיה, שוטר במש"טרת הבירה, שהעביר את התלונה הבלתי-ישירה למפקדו. משטרת ירושלים, שרק חיכתה לעדות מאשימה נגד הסוכן הוריו, מיהרה לעצור, פתחה נגדו תיק באשמת הוצאת כסף בטענות שווא.

דרכי אדם

צדקה מתחילה בבית

לזוג התיירים אתל וג'ורג' אקסלרד היתה בעיה. הנה עמדו לשוב לארצות-הברית, ובכיסם עוד נמצאו 500 דולאר. מה יעשו בכסף? הם התיעצו עם נהג המוניות שלהם, דניאל פורד. "ביקרנו בבילינסון ובוועדת הפועל. חשבנו לתרום להם את הכסף, אבל ראינו שהם עשירים. אינם צריכים את 500 הדולאר. אולי יכול אתה להציע משהו?"

הנהג, שסבלות מלחמת העולם והחיים בסיביר הפכו אותו לאוהב-אנושות קיצוני, הבטיח למצוא מען ראוי לתרומה. השכם בבוקר החל לתור בין המוסדות הציבוריים החיים מכספי-צדקה, אך במשרדי אילנשיל והליגה למלחמה בשחפת לא הופיעו עדיין הפקידים. הוא נזכר בבית היתומים בתל-אביב. כעבור שעה קלה, היה זוג התיירים במסד גדושה-סבל. הם התרשמו עד לך מעות, תרמו את הדולארים מתוך הרגשת סיפוק עמוקה.

בדרך חזרה למלון, נזכרו השניים כי פורד ביזבו כמה שעות יקרות של עבודה, מבלי לבוא על שכרו. "הנהג 50 לירות", אמרו לו. אך הנהג לא רצה את הכסף. "עשיתי את זה רק כמצווה — ובעד מצווה אין מקבלים שכר", השיב. התיירים התעקשו, ובלית-ברירה נכנע הנהג. הוא נטל את 50 הלירות, אמר תודה לתיירים — ומיהר חזרה אל בית-היתומים, לתרום את הכסף למסד הצדקה.

דרכי חיים

סוחר אלים

שוטר המקוף, שנכנס באחד מערבי ה'שבע שעבר לגן העירוני בראשון לציון, מצא על אחד הספסלים החשוכים, זוג צעיר במצב עדין. הוא הדליק את פנסו, ביקש מבני הזוג להילחץ אליו בדרך-לחץ נת המשרה. השנים — א. א. (22) וב. ב. (19), ניסו לשלל את המקופאי, ביקשו אותו "לא לעשות עניינים."

"אני ממשפחה מפורסמת בראשון. הורי לא ידברו אתי אם תהיינה לי צרות עם המשטרה, אבי לא יתן לי גרוש", אמר א. א. אולם שוטר המקוף לא ויתר, טען כי השניים עברו על החוק, ישלמו את המחיר המתאים.

ברגע האחרון, נאות שוטר המקוף להסכים כי קיימת אפשרות שלא יפריע להם. הרמן הברוד: "ככה... אולי גם אני קצת עם הבחורה..."

א. קפץ על ההצעה, הסכים. אולם ב. לא הסכימה, הזכירה לחברה כי אינה ניתנת להשכרה, "כבודה של ב. ב. חשוב יותר מאשר כבודה של כל משפחה א. הכבודה", טענה בריחתה.

א. המשיך לשדלה, הציע לה "לעבור את הגיהנום הזה עשר דקות, לשכוח מכל הענין". המקוף היה חסר-סבלנות, ראה כי אין סיכוי לסיום-המריבה ביניהם. "יש לכם חמש דקות להחליט: או... או..."

כשעבר הזמן הקצוב, הודיע א. לשוטר ה'מקופי על הסכמתם, דרש "שלא יעבור את הגבול". השוטר התיישב ליד הנערה, ציחה על א. להתרחק.

"רגע, אבל מה שמך שוטר יקר שלי?" שאלה ב.

שוטר המקוף הוריד את שפמו המלאכותי, החזיר את תסרוכתו למצבה הרגיל, שינה את קולו, חיך ואמר: "שמי ג. א. אחי של א."

הוא צעיר ופיקח. מחפש תמורה מלאה לכספו ודואג לכך כי יקבלנה אל נכון.

מובן מאליו:

נלסון הוא מעשן!

מוצד טוב יותר באדילה נאה יותר

תוצרת: דשנים וחומרים כימיים בע"מ, חיפה

יהודה. במקום לגזוף בו ולגרשו משם הו' מינו אותו לשחק עמהם.

● הפלא של הקבוצה הוא יוצא-פולין יעקב גרונדמן (19), המשרת בצבא. לשכור נת התקוה בא מפולין לפני תשע שנים, נתגלה משחק ברחוב על ידי עסקן בני יהודה יצחק צוברי. "הייתי שממנו ועגול והיום אני לא מכיר את עצמי. זה שאני האשכנזי היחיד בין כולם, לא מפריע לי. אפילו בחרו בי לראש-קבוצה."

● דני לוי (22), הסטופר, הוא מהראשו' גים ששובצו בקבוצה הבוגרת. היום הוא ידוע כמעלף השוערים. "זה לא לשלילה. אני פשוט מקבל כדור ובוטע 18 מטר. אם השוער תופש אז הוא מרגיש לא טוב."

● "הייתי הפחדן של הקבוצה, והיום אני אחד הפיטרים הגדולים," מודה החייל

כפיל לארץ

שני אישים שהתפנו בעצם ימי חג העצי מאות למבצעי פרסומת של חברה פרטית היו נשיא המדינה **יצחק בן-צבי** וראש הממשלה **דוד בן-גוריון**. שניהם הצטלמו כשביניהם תקליטים שמפיץ אחד מעתוני הערב, ותמונותיהם פורסמו בעתון . . .

בנוסף הדיפלומטים שנערך במלון אכדיה קיבל הקהל בתשואות סוערות את שרת החוץ **גולדה מאיר**, שקמה לאחר שנער' כה במקום תצוגת אופנה. העירה שרת ה' חוץ: "מדוע אתם מוחאים לי כף? אינני דו מנית". . . בטקס בלתי-רשמי היה ראש עיריית תל-אביב, **חיים לבנון**, שהופיע

של אורי, הכפיל, והודיע לו: "תיגש ותג' אם בשמי". . . באותה הזדמנות הופיע עזר לראשונה בדרגת האלוף החדשה שהוע' נקה לו. כשראה זאת שגריר צרפת בישראל, **פייר ז'ילבר**, הוא ניגש אליו, ציחצח בשרחלו את סימני הדרגות החדשים . . .

בטיסת הבכורה של ההליקופטר בשירות ההליקופטרים החדש, התכבדו אורחים נכב' דים שנוכחו בטקס. בהליקופטר היה מקום רק לשלושה נוסעים — ראש ממשלת צר' פת לשעבר, **גיי מולדה**, שר התחבורה **כנשה כרמל** ושגריר צרפת. אולם למטוס נכנס גם **משהל** הבטחון, **שמעון פרס**, התיישב בין כרמל לזילבר, חיכה

תמונת החורש. תמונה מעניינת ומיוחדת זו צולמה לפני שלושה שבועות, מעל פסגת המצדה בידי חובב. היא נעשתה זמן קצר אחרי שאבן שהתדרדרה פצעה את המטיילת יהודית ירמייאש, שמתה אחר-כך מפצעה. התמונה צולמה בשעה שהלי'

עובדיה יעקב, יליד פרס, המשחק רק שנה בקבוצה.

● הרוח התייה של ההתקפה הוא בלי ספק אברהם עבוד ("ברה"), אחיו של מרקו השוער. כיום ברה המסגר הוא מחוסר-עבודה, אחרי שנמאס למעבידים לשחררו כל פעם לאימונים.

בתחילת העונה פנתה קבוצת הפועל חיפה אל האגודה, ביקשה לקנות את ברה תמורת 3000 לירות. בני-יהודה לא הסכימו.

● הקיצוני מלאך רוצ'ס נהנה מחייו גם כאורח וגם כחייל. מלאך, המשחק כבר עשר שנים בקבוצה, הינו מדריך-ספורט בצבא, עושה שם את אותו הדבר שהיה עושה בשכונה. "אני בסדר עם כולם, רק לנפחלי ממחנה יהודה יש שנאה אישית אלי, ופעם קיבלתי שבועיים הרחקה בגלל שהתגרת בי."

● יוסף מהלל, פועל הדפוס (19), החל לשחק מאוחר-רק בגיל 13. אולם זה לא הפריע לקריירה הספורטאית שלו. כיום הוא נחשב לאחד המצטיינים בקבוצה ומודה בפה מלא שמקצוענות זה דבר חיוני "אלא שכולם מתביישים להודות בכך."

● גיון צארלס של שכונת התקווה הוא שלום סינאואני. יוצק הנוחשת הוא חלוצה המרכזי של הקבוצה שבה החל לשחק בגיל 14. האכזבה הגדולה של העונה עבורו: אי-הופעת משוון, שהפחיתה את סיכויו להיות מלך השוערים של ליגה א'.

● הצעיר בחבורה הוא יצחק מורחי (17), המכונה זכי. מאז שהוא זוכר משור מחייו היה זה קשור בשם בני-יהודה.

● משפחה אחת זה מה שרצייתי לעשות מהם. לא קבוצת כדורגל אלא משפחת כדורגל. מנתח את סיבות הצלחת הקבוצה המאמן סולמי. אולם המשפחה המאושרת סובלת מחסור-כיס כרוני, שיתגבר במש' חקיה במסגרת הליגה הלאומית. השבוע היא החלה באיסוף תרומות. "הקהל יאהב או' תנו", הבטיח סולמי. "נמאס להם לראות תמיד את אותן הקבוצות."

★ ★ ★

האיכות והמשקל

הקונסול הכללי של גאנה בישראל **ג'ורג' סירלי איקינטי** הוכיח השבוע את מידת

הקלטות בישראל. הוא הופיע לראשונה ב' שופט במשחק כדורגל שנערך בפתח-תקוה, החל לשבת בסניף בחברתו של **נתן אלי תרמן**. . . כאשר נשאל שחקן הבימה

שמואל רודנסקי כיצד הוא מנצל את שפע האפשרויות להופעה בכמה וכמה מקר' מות בעת ובעונה אחת, הניתנות לאמנים ביום העצמאות, השיב הוא: "זה כבר לא בשבילי, שיוסקה בנאי ירוץ מבמה לי

במה". . . דיבור בשפת האדיש במסגרת קפה כסית הפך לאחרונה לסכנה. המשורר **יונתן רטוש**, תושב-קבע של כסית ומי ראשי האדיאולוגיה הכנענית, יצא לאחרונה

בהתקפה נמרצת על אלה המעניינים לדבר במחיצתו בשפה זו. . . **לארי כונטמיני**, השחקן האמריקאי שהופיע בטרטו של לארי פריש עמוד האש, התיאש לחלוטין מקריירה של שחקן בישראל. לאחרונה הוא ירד לי

עבוד במפעלי האשלג בסדום, חזר משם כשמשקלו פחת בחצי . . . שני ניתוחים קיצוניים בקשר למעמדו החברתי של שחקן בצל ירוק **זוהר** הופיעו לפני שבוע בשני עתונים מתחרים. אחד העתונים פיר' סם כי אורי עומד לשאת סוף-סוף את

אילנה רובינא לאשה, ואילו עתון שני הודיע על פרידת הזוג. למענוגות — האמת היא שאורי זוהר חופשי עתה. . . התנה' גות אורחית למופת גילה דובר ההסתדרות

לוי יצחק הירושלמי שחזר בערב יום-העצמאות משליחות קצרה בחוץ-לארץ. הוא החזיר לאוצר 46 דולארים מתוך המאה שקיבל בצאתו. . . התנהגות מסוג אחר

נהג שחקן הבימה **רפאל קלצ'קין**, ש' שהה ביום-העצמאות בגאנה וליבריה, לצורך הופעות בפני המושבה הישראלית שם. קלצ'קין שחזר במסור דרך ציריך, הוזמן על ידי הטייסים הישראליים לתאם, קיבל שיעור מאלף בתורת הטיסה. אמרה הדסה

אתנו: "הוא חזר חצי טייס". אמרו ה' טייסים: "הוא דחק שאש שאלות לענין". אמר קלצ'קין: "המטוס הוא דבר מסובך, העושה את הטיסה לדבר פשוט."

משרד ראש-הממשלה תדי קולק בבחירת סוג היין המתאים למכירה בחג-העצמאות: "מר קולק, מלבד קבעו במידה מסוימת את אורח חיינו בתוקף תפקידו היום, נטל על עצמו את המשימה הנעלה לשבח טעמנו העיוני הרות והגוף. הוא החל בהרבת תורה בעסקי ציור, המשקין בקביעת אילו שירים יכולים לנו לשמוע מבלי להיזקק, וכעת פוסק הוא הלכה בעניני עידון הבשר והתני. לא חסר הרבה ויתחיל לבקר רדיו."

● **הפרופסור (לדת) יהושע יהודה**, מגיבה על היהודים הדתיים בישראל: "הם אכילים בשר כשר ועושים עסקים טריים."

● **דובר ההסתדרות, לוי יצחק הירושלמי**: "אין למפא"י מכשיר העוזר לפופולריות שלה כמו העולם הזה."

★ ★ ★

שעוריה בהיכל

בפעם הראשונה בתולדות התזמורת הפיל' ההמונית הישראלית העיו מישהו להפריע חזרה של התזמורת. היה זה כאשר התז' מורת ערכה לפני שבוע חזרה באולם היכל התרבות בשעות אחרי הצהרים בניצוחו של **יוג'ין אורימאנדי**. האולם הובטח לאותה

שעה לבודן הצרפתי **ז'אק ריוואל** לצורך חזרה אחרונה לתכנית היד לישראל שעמ' דה להערך בערב. אחרי שהמתין חצי שעה, איים דיחאל לחזור לצרפת. סגן-מנהל ועדת העשור, **אריה אפרת**, נטל על עצמו את

האחריות, הפסיק בצעקות את חזרת התז' מורת, גרם לשערורית. . . סגן-דובר ועדת העשור, **יהודה ליש**, שהיה אחראי בערב יום העצמאות להובלת העתונאים לסניר בין

במות-הבידור, דאג באמצעים מיוחדים לי' העלאת מצבירוחם — העתונאים הושקו בי קוניאק צרפתי מרסל, ובמשקאות אחרים

ביום העצמאות במגרש הכדורגל בבאסה, על מנת למסור גביע לקבוצה המנצחת בתחרות הכדורגל בין נבחרות תל-אביב ופתח-תקוה. כשהיה צריך למסור את הגביע, התפרצו למגרש עשרות ילדים קטנים, הקיפו את לב' נון, טיפסו עליו ואחזו בו. לבנון, שרצה לסלקם, ניסה לגעור בהם באמצעות המיק' רופן שניצב לפניו, לא ידע כי גערותו

הועברה לשידור קול-ישראל, לא נשמעה כלל במגרש. . . אגב, לבנון, שמאז ביקר רה של שחקנית הקולנוע הצרפתית **מרטין קרול** בבנין העיריה, החל להרגיש בחסרון השפה הצרפתית, לומד לאחרונה שפה זו בקדחתנות. . . אחרי שראה את הסרט

כפילו של מונטי, החליט מפקד חיל-האוויר, אלוף **עזר וייצמן**, למצוא גם לעצמו כפיל כדוגמת הכפיל שהיה לגנרל מונט' גומרי. לא היתה זו מלאכה קשה. בחיל

האוויר משרת סרן **אורי** בצורתו החיצונית לעזר והגר גם באותו שיכון בו גר עזר. סיפר פעם עזר על דמיון זה: "כשאני עובר בלילה בשיכון, אני שר' מע בחזרות קוראות: אורי, בא הגת". כאשר נוכח וייצמן בפתיחת שירות ההליקופטרים

השבוע והוא התבקש לנאום, טפח על כתפו

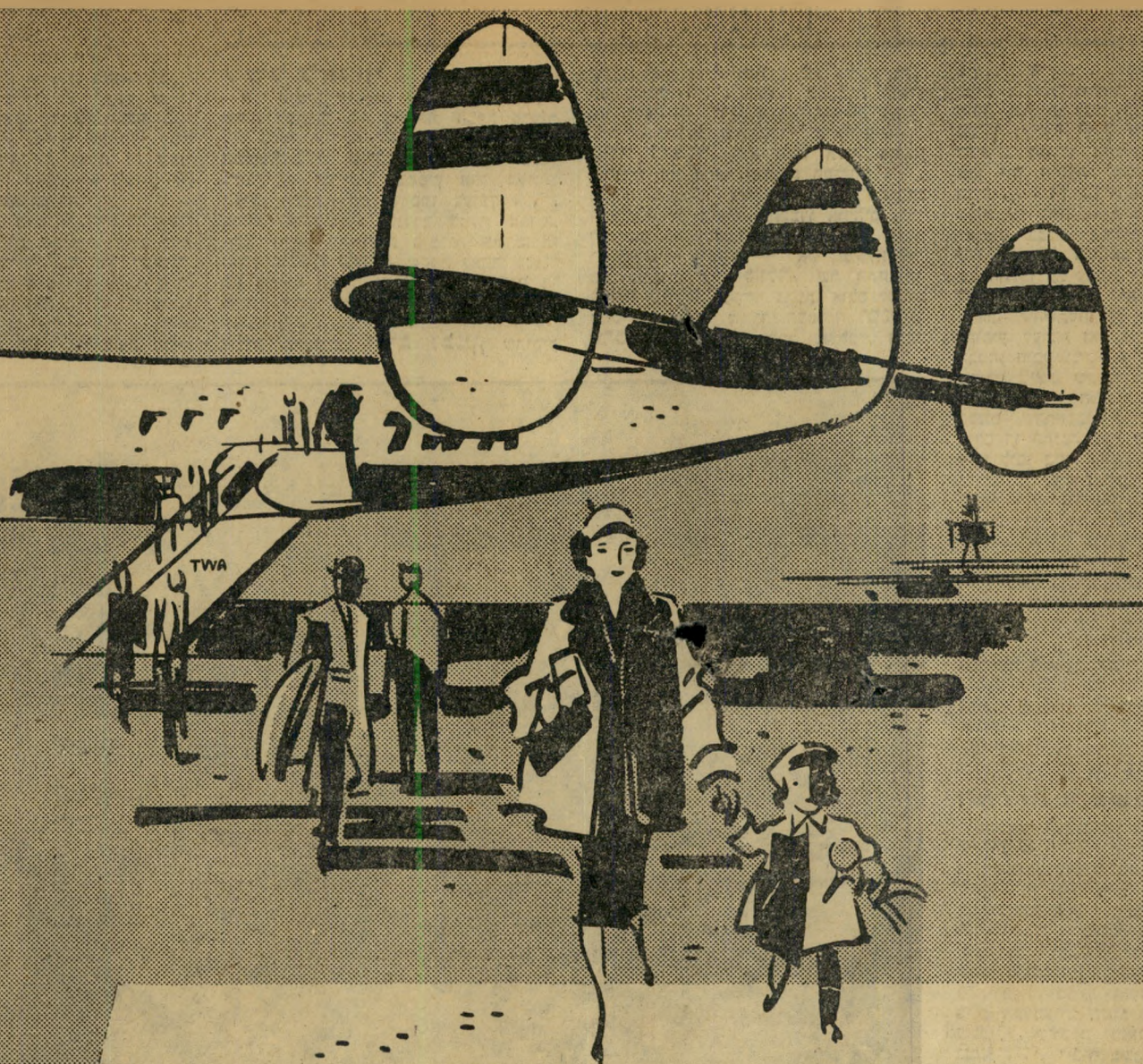
פסוקי השבוע

● **מאיר וייסנאל**, לשעבר יושב-ראש ועדת-העשור: "איל' מלא היה לנו העשור היינו צריכים להמציא אותו."

● **שגריר צרפת בישראל פייר און ז'ילבר**: "עלינו ליצור משני עשיו חסיבה נצחית שאי-אפשר יהיה לנתקה אי-פעם."

● **עורך-הדיון שמואל תמיר**, באסיפה בהרצליה: "בישראל נוצרה שכבה של אנשי המעמד השליט, אשר שדות' התעופה באירופה ובאמריקה מוכרים להם טוב יותר מתחתנ' האוטובוסים המרכזית בתל-אביב."

● **המבקר בועז עברון**, על השתתפותו של מנהל

קח את ילדך אתך...

הרבה הורים מהססים אם לקחת אתם את ילדיהם הקטנים לחו"ל, בגלל טלטולי הנסיעה. כשאתה טס ב-ט.וו.א. אתה יכול לקחת אתך את ילדך בלב שקט. גם הוא — כמוך — ייהנה מן הטיסה הנעימה, השרות האדיב והאוכל המשובח. הדיילות המנוסות של ט.וו.א. יודעות היטב איך לשעשע ילד בזמן הטיסה ולהפוך את הטיסה לו ולחוריו לחוויה.

ט.וו.א. — אחת מחברות התעופה הגדולות ביותר בעולם — מעמידה לרשותך יותר מ-200 מטוסים בעשרות קווים. צוות העובדים המומחה יביא אותך למחוז חפצך במהירות, בדייקנות, בנחיות ובבטחון. חברת ט.וו.א. הנה חלוצת מטוסי סילון אורחיים אמיתיים שיופעלו בקרוב גם מישראל ולישראל.

עתה, עם פתיחת עונת הנסיעות והתיירות, כשאתה מתכנן את נסיעתך, זכור לטוס עם ט.וו.א. לרשותך ארבע טיסות לשבוע — לארצות הברית דרך אירופה.

...טוס בשרות הטוב ביותר

TWA

טוס בט.וו.א. ...

TRANS WORLD AIRLINES
U. S. A. • EUROPE • AFRICA • ASIA

פרטים על שרותי ט.וו.א. במשרדינו בתל-אביב. רח' אלנבי 98. מל. 67364
או באמצעות סוכן הנסיעות שלך

פרטים נוספים

ישראל

אם אין מילי מי לי?

„אבל היא קצת יותר יפה“ ציינה יעל דיין, כאשר הציגו בפניה בפסטיבל הסרטים בקאן את הכוכב ההוליוודי החדש — מילי פרקינס, אותה הציגו לתפקיד אריאל בסרט בריטי שיופץ לפי פנים חדשות במדינה. מילי היא בעצם בסדר גמור, מסור גלת מבחינה חיצונית לגלם את תפקיד קצינת החן הישראלית.

השבוע תינתן לאזרחי ישראל ההזדמנות לשפוט את מילי מראה אישית. במסגרת מסע פרסומית לסרט יומנה של אנה פראנק, תגיע מילי לביקור של יומיים בארץ, תשתתף במספר טקסים צבוריים. יהיה זה המקרה הראשון בו יראו ישראלים בארץ כוכב קולנוע בטרם ראוהו על הבד.

מילי, בתו של רב חובל מניו יורק שהיתה דוגמנית, לא חלמה מעולם על קריירה קולנועית, הגיעה אל תפקיד אנה פראנק באקראי. היא היתה אחת ממיליון נערות אמריקאיות יפות, אך רגילות, ממורצות בקומתה ובגיונותה, שהתבלטה רק בנוג עיניים ענקיות. היא היתה אבטיפוס של הנערה האמריקאית הרגילה.

שושנת אנה פראנק, הישראלים שיצליחו להרחק ביום רביעי לגני דיוניסיה במושב הגרמנית בירושלים, שם תשתתף מילי בטקס נטיעת שושנת אנה פראנק, או שיראוה ביום חמישי אחר הצהרים בקב

שחקנית פרקינס
פנים רגילות במראה

לות הפנים שתערוך במלון דן בתל-אביב, יראו לפנייה נערה רגילה, שיכלה להיות צברית מרוגז או ממשמרהעמק. רק פרי המקרה העיזר גילה את כשרון המשחק שבה, העלה אותה לדרגת כוכבת מבוקשת. אולם הסיכויים לראות את מילי בסרט בתפקיד קצינת חן ישראלית, העוברת את מה שעבר בזמנו על יעל דיין, אינם רבים כנראה, לפי השמועות האחרונות. יצרני חברת פוקס, עמם היא קשורה בחוזה, אינם נוטים לתת לה להשתתף בסרט בזמן הקרוב, לפני שימצו את כל האפשרויות המסחריות של אנה פראנק.

משום כך, השאלה הניצבת כיום בפני כפיקי סרטה של יעל דיין היא: אם אין מילי מי לי?

סרטים

מדריך צבעוני לתייר

זכרונות מאיטליה (הוד, תל-אביב): איטליה) הוא סרט תעמולה לעידוד תנועת התיירות באיטליה, שתחריטו ומשחקם של

מספר שחקנים בו, עשויים להשכיח לפרקים כי הוא אינו אלא סרט פירסומי.

הוא אינו עשוי בצורה ציונית, נופי איטליה ועתיקותיה אינם חולפים על הבד בצילומים חסרי משמעות, כשהם מלווים בקטעי קריינות פטטיים. הוא מציג שלוש נערות חמודות, אנגליה, צרפתיה וגרמניה, המטיילות על פני איטליה בטרמפים, עוברות כל מה שעשוי למשוך את בנות-ארצו חיהן לביקור באיטליה.

האנגליה מאבדת את הפורטיטיות שלה ואת שמרנותה, מוצאת את עצמאותה. הן צרפתיה מקלפת מעליה את קליפת ההתנהגות השחצנית המעושה, לומדת להכיר בעובדות החיים. הגרמניה לומדת לדעת שיש לה יכולה למצוא באיטליה בדיוק את מה שיש לה בגרמניה, בתוספת גברים מסוג אחר.

מלבד זאת מציע הסרט שפע הצעות צבעוניות אחרות לתיירים — גיגילוס צעיר רים לבחולות זקנות, רמאכ חביבים למטייל לים תמימים, עתיקות משממות כרקע לאהבות מרתקות. לצופה הקולנוע הפשוט מציע הסרט רק סידרה של שחקנים ידועים שם המגזנים בנוכחותם את מסע התעמולה.

סחרחורת פתע

דרטינג (חן, תל-אביב): ארצות-הברית) הוא מונח רפואי-פסיכולוגי המציין סחרחורת ואבדן שתי-משקל גופני, כתוצאה מירפול ושיטוש החושים. למצב זה מנסה

אלפרד היצ'קוק, אמן סרטי המתח, להביא את הצופה תוך כדי צפייה בשלושת רבועי ארכו של סרט זה. הוא עושה זאת בצורה פשוטה — בגוללו על הבד סיפור פשוט, חסר ברק, בלתי מובן כמעט ומזור מאודי. הצופה שאינו מצליח לעקוב אחרי השתלשלות המאורעות, אינו מבין לאן הם מובילים, כמעט ומתאכזב. ואז בא ההלם. היצ'קוק ממצא את המפנה המפתיע, המכניס מתח ועניין בסרט.

חלקו הראשון של הסרט, זה המעורפל והבלתי מובן, מתנהל באיטיות ובשלוח. גיימס סטיוארט הוא בלש בפנסיה הסובל מפחד-גבהים הגורם לו לסחרחורת ואיבוד חושים, בהבחינו כי הוא נמצא בגובה מסוים מעל פני הקרקע. ידיו נעדרים שלו שוכר אותו כדי לעקוב אחרי התנהגותה המוזרה של אשתו (קים נובק).

האשה מתגלה כחולת-ידי בוק, החיה מחדש את חיי אם סבתה המטורפת. היא מצליחה לרכוש את ליבו של הבלש, מתאבדת בקפיצה מעל למגדל, כשהבלש, שאינו יכול לטפס אחריה בגלל מחלתו, אינו מצליח להצילה. סטיוארט ארט הופך לחולת-ידות. רק כשהוא מבריא חל המפנה בסרט המבהיר גם לצופה מה בעצם התרחש.

היצ'קוק סטה הפעם ממסורת סרטי-המתח שלו. זה אינו סרט מתח אלא סרט הפתעה, וצופה חסרי-סבלנות עשוי לאבד את העניין בו עד שמגיע הרגע בו חל המפנה המפתיע.

תדרין

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ אשר העולם הזה ממליץ לראותם: ● פורטוגזיה (ארמון-דוד, תל-אביב) — סיפור נפלא ומעניין של פליגי בסרט בלתי אחיד בביוס ובמשחק. גילוייה מסינה, פול דוגלאס.

● השחלב השחור (אופיר, תל-אביב) — אנתוני קוין וסופיה לורן כווג אלמנים הפותרים את בעיותיהם בצמחא. ● יעקובובסקי והקידוניה (רן, ירושלים) — דני קיי מעלץ לבכות יהודים בתעלוליו עם קצין פולני אנטישמי עמו הוא בורח מפני הנאצים.

● הנאהבים (תל-אור, ירושלים) — מה שעושים כולם אבל בצורה פיוטית. ● קול הזעם (אמפיתיאטרון, חיפה) — יול ברינר מנסה לשקם משפחה מופרעת. גיון חדורת.

זה הוא זה:

עם פילטר דיקו

תשבץ העולם הזה 1129

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13		12	11	10
			18	17		16		15
		19			23	22		21
		24						20
	28		27			26		25
	33			32			31	30
								29
			38		37		36	35
								34
		43	42			41		40
								39
47			46			45		44
				52	51			
								49
		58		57	56	55	54	53
			60					59

מאונץ: 1. כר

כב לכת; 4. חבר

כנסת; 10. כן;

11. כלי בשח

מט; 13. שממה;

14. בעד; 15.

פעולה צבאית;

17. פרקי משלי;

19. חייב; 20.

מטבע מצרי; 22.

חיל; 25. אדון;

26. מהר; 27.

חוט ליפוף; 30.

נציב מסי-הכנסה;

32. אביון; 33.

גרושין; 34. תפס;

36. אות; 37.

ביחור למוצרי

אופנה; 39. רכבת

תחתית; 41. ב-

כלי נשק; 42.

אות אנגלית; 44.

לא כלום; 46. רחמים; 48. יעל, ללא

סוף; 50. התבור; 51. אם יעקוב; 53.

שושנה; 55. מספיק; 57. נכרי; 58.

בבקשה; 59. משק במישור החוף; 60.

חודש.

מאונץ: 1. נפלא; 2. חצי גונן;

3. חוזה המדינה; 5. ידיד; 6. נצח

ישראל-לא-ישקר; 7. נערים; 8. לב-

נה; 9. קטע לפסנתר; 12. פקודה;

15. אמבוש; 16. ראש עיריית פתח-

תקה; 18. בירת נורבגיה; 21. הגבול

חיקוי....!

זה גורלה של כל המצאה מוצלחת. אך אם אינך רוצה להתאכזב דרשי את ורק סינטבון-נקה המקורי

נפלא לנקיון הבית לנביסה ולהדחת כלים

זוכה לקריאות התפעלות מתיירים ישראלים...

מלכת המיס מפלסת דרך בין הסטודנטים

כאשר רומא לוסשת עיניים

כאמצעות מצלמה ארוכת טווח אחרי תגובותיהם של הרומאים, הנציח את מכטי ההתפעלות וההערצה להם זכתה יהודית, נאלץ תכופות לחזור ולחלצה מחבורות הצעירים שמכבוה, התנדבו לעזור לה במיורה.

שעה שבארץ החלה התכונה לבחירת מלכת המיס 1959 (ראה עמוד 2), ריכזה אליה מלכת המיס 1958, יהודית מאהלי את מכטיהם של תושבי רומא כשסיירה ברחובות העיר. צלם "העולם הזה", שעקב

מקבלת תדריך במפת העיר...

מסכנת את חוצה הכביש...

... ולליווי חזותי כמעט מאורגן...

... ושל מלחים זרים המבלים בחופשה.

נחמדת במבטים עזים של זאבי רומא...